

Viata noastra

Revistă cu apariție variabilă de cultură și viață aparținând Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad * Nr. 23 - Septembrie 2015

Speranța - tinerețea vârstei a treia !

C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad
Înființată la 24 ianuarie 1898 - reorganizată la 8 octombrie 1954

Revista „Viața noastră”

Revistă de cultură și viață aparținând Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad

**Așteptăm de la membrii noștri, și nu numai,
TEXTE, FOTOGRAFII, ESEURI, PROZĂ SAU POEZIE, ARTICOLE PE ORICE TEMĂ
și chiar întrebări sau nelămuriri în legătură cu activitatea Casei noastre la datele de contact de mai jos:**

Adresa: Str. Nicolae Iorga Nr. 7a, loc. Bârlad, județul Vaslui, CP 731182

Colectivul de redacție

Telefon: 0235-421.340, Fax: 0235-421.341, 0235-425.933. Email: revista@carpbarlad.ro

Din cuprins

ZIUA INTERNAȚIONALĂ A PERSOANELOR VÂRSTNICE (1 OCTOMBRIE), MESAJE	3	OANA ROTARU <i>Frumusețea vine din interior</i>	29	IVONA MĂGDĂLINIȘ <i>Ștefan Procopiu. O viață dedicată oamenilor</i>	47
TEODORA ELENA ZALDEA <i>Un sfert de veac în slujba pensionarilor (1990-2015)</i>	13	LUCIA MUNTEANU <i>Cum să ne iubim bătrânii?</i>	30	TEODORA ELENA ZALDEA <i>Ziua Imnului Național sau despre mândria de a fi român</i>	50
PREDĂ NEDELCU <i>Gânduri despre 1 Octombrie „Zi de sărbătoare pentru pensionarii de pretutindeni”</i>	16	MIHAI LUCA <i>Ziua vârstei a treia ori a senectuții</i>	31	GHIȚĂ CRISTIAN <i>Momente de mândrie națională, înălțare spirituală și trăire emoțională</i>	51
ISABEL BOGDAN <i>Preocupările și rezultatele Casei Județene de Pensii Vaslui în aplicarea actelor normative cu impact asupra creșterii nivelului de trai al pensionarilor</i>	17	GRUIA NOVAC <i>Datorie versus ingratitudine</i>	32	ECATERINA TELETIN <i>Despre sănătate, precauție și altele...</i>	55
ALIXANDRU PORUMB <i>Consiliul Județean al Persoanelor Vârstnice Vaslui - organism consultativ de interes public</i>	21	GHEORGHE GHERGHE <i>Parohia Banca Gară</i>	34	MARIA C. POPA <i>Viață, adevăr și trăiri adevărate</i>	56
TEODORA ELENA ZALDEA <i>De-a lungul unui an...</i>	23	ALEXANDRU VLAHUȚĂ <i>Scrisoare către un bătrân</i>	36	NELU VASILE <i>Viața noastră văzută de epigramiști</i>	57
VASILE CHELARU <i>Recunoștință</i>	25	DANIELA T. TEODORU <i>Putem opri îmbătrânirea?</i>	37	VALENTIN ROȘCA <i>Nunta de Aur la Bogdănești</i>	58
TEODORA ELENA ZALDEA <i>Bătrânețea, izvor de înțelepciune?!</i>	27	VALERIU LUPU <i>Valoarea biopsihosocială și spirituală a alimentației</i>	40	VIOREL IGNAT <i>Nu poate fi înțelepciune fără compasiune</i>	61
TEODORA COSTEA CAZACU <i>Oglinda minte</i>	28	MIHAELA PLEȘU <i>Poezii</i>	40	MARINEL GÎLCĂ <i>Răzbnarea</i>	62
CARMEN FRĂȚIMAN <i>„Purtați-vă frumos cu toți copiii voștri, pentru că ei sunt cei care vă vor alege azilul”</i>	29	MIHAELA PLEȘU, ANA-MARIA BEJENARU <i>Pledoarie... pentru bunici</i>	41	VIRGIL GIUȘCĂ <i>Ocolul Pământului în peste 30 de ani</i>	65
		POEZII <i>Dorina Stoica, Iftene Cioriciu, Ioana Teodor, Maria C. Popa, Rafael-Tudor Lupașcu</i>	42	ION MORARU <i>„Casa Rebusiștilor” la a V-a ediție</i>	68
		MARIANA MARIN <i>Dr. Lucia Genlia Galin. O viață dedicată oamenilor</i>	45	SERGHEI COLOȘENCO <i>Rebus</i>	70

Coperta 1: Membri și colaboratori ai C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad. De sus în jos, de la stânga la dreapta: Ansamblul „Răzeșii” din Pogonești, „Rapsozii” Ivesiului, Maricica Stafie, Marcel Ambăruș, Serghei Coloșenco, Simion Bogdănescu, Chiriac Samoilă, Zâna Tămășanu, Mihai Epure, Pavel Pavelescu, Valeriu Arnăutu, Constantin Chiper, Ioana Teodor, Nicolae Negru, Preda Nedelcu, Vasile Fânaru, Valentin Roșca, Gheorghe Tănase, Ritta Mintiade, Virgil Vesel, Gabriela Cotaie, Maria Marin, Paraschiva Ciobîcă, Ion Moraru, Dumitru Olaru, Adrian Ailoiăie, Ioan Bucă, Emilia Mocanu, Nicoleta Arnăutu, Ghiță Cristian, Gheorghe Gherghe, Alixandru Porumb, Neculai Ghețău, Gheorghe Clapa, Maria Stupurac, Elena Monu, Nelu Vasile, Aurel Gudulea, Catinca Popa, Mihai Luca, Iorgu Gălățeanu, Stelian Filip, Liviu Râncu, Marin Bunea, Livia Andrei, Mircea Fital, Elena Cocioabă, Tiberiu Szenti, Dorina Stoica, Elena Popoiu, Ecaterina Teletin, Dorina Lupașcu, Petruș Andrei, Lucian Ravaru, Ioan Toderașcu, Iftene Cioriciu, Dumitru Andrei, Gruia Novac, Virgil Giușcă, Paula Filip, Corul „Crizantema”.

Coperta 4: *Nunta de aur* organizată de Primăria Bârlad și C.A.R.P. „Elena Cuza”, la Centrul de Afaceri „Tutova”, în anul 2013. Foto jos: Bujder Emanuela Ingrida (Prefectura Vaslui), prof. Marin Bunea (actualul primar interimar), magistrat pensionar Nicoleta Mihai (Președinte C.A.R.P. „Elena Cuza”), ing. Constantin Constantinescu (primar în anul 2013).

Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice (1 Octombrie)

Mesajul președintelui C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad, magistrat pensionar Nicolaie Mihai

Deși ar trebui, stimați cititori, ca despre persoanele vârstnice - că sunt sau nu pensionari - să se vorbească zilnic, acest fapt nu se petrece. Totuși, **CINEVA** a dispus ca în fiecare an să existe o zi specială dedicată acestui segment de populație. Ziua aceasta s-a stabilit să fie **1 OCTOMBRIE**.

Stimați prieteni, întreaga lume este, în acest moment, frământată de probleme grave, cum ar fi: sărăcia, șomajul, crizele și recesiunile economice, instabilitate politică, terorism, războaie civile sau conflicte deschise care generează deplasări de zeci de mii de refugiați către zone (țări) mai puțin expuse primejdiilor, cum este Europa, de exemplu.

Toate acestea creează dificultăți greu de soluționat, mai ales că aglomerează în mod mecanic soluționarea cerințelor interne ale mai tuturor statelor, inclusiv România.

Statul Român se străduiește, nu știm până când și cu ce rezultate, să facă față tuturor încercărilor la care contemporaneitatea mondială ne supune. Să sperăm că înțelepciunea conducătorilor, a politicienilor, chiar a societății civile cu organisme ei, va reuși să ne scoată din impas și, eventual, să putem face față tuturor posibilităților obligații pe care ni le vom asuma sau care ni se vor impune.

Membrii Casei noastre de Ajutor Reciproc, simpatizanții noștri, componenții familiilor pe care ne bazuim, sperăm să înțeleagă dificultățile perioadei pe care o parcurgem.

Conducerea Casei, Consiliul Director, de care depinde, de fapt, stabilitatea instituției și continuarea activităților la care ne-am angajat, vor face tot ceea ce depinde de responsabilitatea cu care au fost investiți de Adunarea Generală ca pensionarii noștri, membri ai Casei, ori simpatizanți, să simtă ajutorul primit la nevoie, în așa fel încât viața lor să capete un sens, în dorința de a trăi măcar decent.

Acum, când 1 Octombrie e aproape, să facem din **ZIUA PERSOANELOR VÂRSTNICE**, un motiv de creștere a

speranței în noi înșine, fiindcă **„Speranța este tinerețea vârstei a treia”**.

Iată de ce, stimați prieteni și colegi, în calitate de reprezentant al dumneavoastră, îmi exprim încrederea în forțele noastre comune, pentru ca să putem veni rapid și eficient în sprijinul rezolvării dorințelor de mai bine, de pace, de liniște, de înțelegere și de respect.

Vă transmit urările mele de bine, care sper să fie aceleași ca și gândul dumneavoastră, pentru ca Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice s-o transformăm, atât cât e posibil, într-un prilej de bucurie, mai ales că noi am zidit Țara care se cheamă România și pe care dorim s-o lăsăm copiilor și nepoților noștri întreagă, suverană și puternică.

Doresc tuturor LA MULȚI ANI !

Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice (mesaje)

Dragii noștri membri, prieteni, colaboratori, salariați ai Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad

1 Octombrie ... la prima vedere doar o zi ca oricare alta din calendar ce vestește sosirea toamnei. Nu însă și pentru Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad.

În primul rând, acum mai bine de 24 de ani, societatea contemporană, conștientiza mai abitar ca niciodată rolul pe care persoanele vârstei a treia l-au jucat în obținerea progresului social, al bunăstării reclamate atât de intens de către guvernele statelor lumii. Mărturie stă chiar Rezoluția **Adunării Generale a ONU** nr.46/1991 privind *Principiile Națiunilor Unite pentru persoanele în vârstă destinate a le permite să traiască mai bine în anii câștigați*. De fapt, prin intermediul acestor principii unde persoanelor generației a treia li s-au recunoscut o serie de drepturi și libertăți, precum: dreptul la hrană, la condiții de locuit și îngrijire medicală, libertatea de a decide asupra vieții personale și profesionale, etc. li s-a redat demnitatea schilodită de provocările și lipsurile generate de perioadele dificile din istorie pe care le-au traversat, li s-a conferit respectul și grațitudinea pe care fiecare dintre noi trebuie să le avem față de vârstnici și rolul major pe care aceștia l-au jucat în dezvoltarea comunității noastre de astăzi.

Cu alte cuvinte, desemnată să reprezinte an de an, Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice, data de 1 octombrie ne oferă nouă, fie că reprezentăm instituții publice, ONG-uri ce sprijină cauza bătrânilor ori suntem simpli cetățeni ocazia de a ne apleca cu mai multă căldură, afecțiune, prețuire, respect asupra celor ce ne sunt părinți, bunici, străbunici.

Iar Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad a transformat această zi prin manifestările de ordin cultural pe care le organizează într-o adevărată sărbătoare, ori mai bine zis omagiere a persoanelor vârstei a treia. E modul nostru, spunem noi firesc, de a fi alături de seniorii noștri, ce ne-au fost sfătuitoari dragi și plini de învățăminte și din ale căror experiențe am avut și avem multe de deprins.

La ceas aniversar, urăm tuturor vârstnicilor ca Dumnezeu să vă dea sănătate și o viață cât mai lungă și plină de bucurii alături de cei dragi, ca să continuați să fiți alături de tânăra generație ce are nevoie de sfaturile, de experiența pe care ați adunat-o de-a lungul anilor.

Pentru Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, luna octombrie poartă și o altă semnificație pe lângă cea deja cunoscută – Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice.

8 octombrie 2015 marchează 61 de ani de la reorganizarea asociației noastre. Este bine știut credem de acum faptul că asociația noastră a luat ființă la 1898, fiind reorganizată în anul 1954. Anii scurși de atunci au transformat Casa noastră într-un partener de nădejde al persoanelor vârstnice, întrucât conducători, salariați, colaboratori, membri, voluntari cu toții au avut un țel comun: asigurarea unui trai decent persoanelor generației a treia prin promovarea unor politici de protecție socială în spiritul solidarității și întrajutorării.

La mulți ani cu multă sănătate și viață lungă alături de cei dragi !

CONSILIUL DIRECTOR AL C.A.R.P. „ELENA CUZA” BÂRLAD

Mihai Nicolaie,
Preșdinte

Tănase Veruța,
Consilier

Filip Stelian,
Consilier

Fitcal Mircea,
Consilier

Râncu Liviu,
Consilier

Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice (mesaje)

Stimați pensionari, membri ai Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad

Dragi prieteni,

În fiecare an ne reamintim cu recunoștință că Organizația Națiunilor Unite – ONU a hotărât, în 1990 ca data de **1 Octombrie** să fie înscrisă în calendarul lumii ca **Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice**, zi în care seniorii de pretutindeni să fie omagiați de șefii de state, de guverne și nu numai, pentru contribuția lor la progresul și dezvoltarea societății omenеști.

Pensionarii români doresc, știm cu toții asta, ca și guvernării, oricare ar fi apartenența lor politică, să nu aștepte scurgerea filelor din calendar pentru a ajunge în această zi simbolică și a le exprima recunoștința pe care o simt la adresa domniilor lor. Ar trebui ca în fiecare zi, persoanele vârstnice să primească dovezi ale unor măsuri care să le ușureze traiul – pentru majoritatea pensionarilor nedrept, comparativ cu anii de muncă pe care îi au în spate și să le asigure liniștea sufletească de care au nevoie acum ajunși la vârsta senectuții.

Fiindcă se știe, vorbele, cuvintele oricât de frumoase ar fi nu țin nici de cald, nici de foame.

Stimați colegi pensionari,

Îmi face o deosebită plăcere să vă adresez cu prilejul acestei zile de sărbătoare, cele mai calde urări de sănătate, prosperitate și bucurii.

Totodată, vă asigur că Federația Națională a Pensionarilor din România va acționa, așa cum a făcut-o în toți cei 25 de ani scurși de la înființarea sa în 1990, pentru a

asigura pensionarilor o viață mai bună întrucât aceștia din urmă o merită și au dreptul de a trăi în demnitate.

La mulți ani !

Preda Nedelcu – președintele
Federației Naționale a Pensionarilor din România

Colectivul de redacție al revistei „Viața noastră” aparținând Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, cu prilejul Zilei Internaționale a Persoanelor Vârstnice, persoane care au ajuns la vârsta înțelepciunii, adresează pensionarilor și persoanelor vârstnice, membri ai asociației noastre, precum și tuturor pensionarilor și persoanelor vârstnice din țara noastră, zile senine, pace și mulțumire sufletească, dragoste de viață, împliniri și multă, multă sănătate.

LA MULȚI ANI!

Colectivul de redacție

prof. Gruia Novac, prof. Serghei Coloșenco, magistrat pensionar Nicolaie Mihai, prof. Gheorghe Gherghe,
prof. Petruș Andrei, Teodora Elena Zaldea, Sorin Bocan, Bogdan Artene

Stimați membri ai Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad

Dragii noștri străbunici, bunici, părinți,

Permiteți-mi, încă de la început, să fac apel la înțelepciunea neaoșă a poporului român, la acele vorbe de duh, povețe din bătrâni cu care marele nostru povestitor Ion Creangă își presăra adesea paginile „Amintirilor sale din copilărie”:

- „Dă-mi Doamne, puterea tânărului și mintea bătrânului.”
- „Cine nu are un bătrân, să și-l cumpere.”
- „Pe bătrân să-l cinstești ca pe un părinte și pe orice tânăr ca pe un copil al tău.”
- „Cine muncește la tinerețe, are la bătrânețe.”

Apreciez că o astfel de incursiune în trecut e adesea necesară, dacă nu chiar benefică pentru memoria colectivă, întrucât în acest mod timpul implacabil nu s-ar așterne peste faptele, experiențele și învățămintele antecesorilor noștri, ele ajungând să fie cunoscute și de tinerele generații.

De altfel, Organizația Națiunilor Unite a avut fericita inspirație de a decreta ziua de 1 octombrie drept **Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice**, zi unde sentimentele de înaltă prețuire, de respect și grațitudine pe care noi, cei lipsiți de maturitate, le purtăm față de dumneavoastră, seniorii noștri, să se reverse ca o expresie a întregii comunități umane față de contribuția însemnată pe care ați avut-o la generarea progresului și a bunăstării atât de râvnite în ultima perioadă.

Vă mărturisesc în calitatea mea de om de stânga, înaintea de președinte al Comisiei de Muncă și Protecție Socială din cadrul Camerei Deputaților, faptul că grija pentru persoanele în vârstă ce constituie un veritabil izvor de povețe s-a aflat și se află în permanență în centrul preocupărilor mele. În acest sens, am militat și am depus toate diligențele pentru reîntregirea pensiilor grav afectate de măsurile guvernului anterior, am urmărit recalcularea pensiilor pentru deținătorii grupelor I și a II-a de muncă, majorarea în termeni reali a pensiilor în vederea îmbunătățirii standardului de viață al pensionarilor, măsuri ce se regăsesc și în programul actualei guvernări ce caută să redea vârstnicilor locul și rolul în societate ce le-au fost negate mult prea multă vreme.

Vă asigur în continuare de tot sprijinul meu și vă garantez că voi rămâne un susținător al cauzei dumneavoastră.

În aceste clipe de sărbătoare, dați-mi voie să vă transmit cele mai alese gânduri de prețuire, de viață lungă, de fericire alături de cei dragi și să vă încredințez de toată stima, considerația și respectul pe care vi-l port domniilor voastre, străbunicii, bunicii și părinții noștri.

În încheiere, găsesc necesară tradiționala urare:

La mulți ani fericiți!

Cu aleasă prețuire,
deputat prof. Adrian Solomon
președintele Comisiei de Muncă și Protecție Socială
din cadrul Camerei Deputaților

MESAJUL DOMNULUI ANDREI PUICĂ, PREFECTUL JUDEȚULUI VASLUI

Dragi prieteni,

Ziua de 1 octombrie ne aduce, ca în fiecare an, aproape de dumneavoastră, cei care, de la înălțimea înțelepciunii care vă definește, ne-ați vegheat pașii, atât în calitate de părinți, cât și în calitate de bunici.

Nu putem neglija faptul că, deși tinerețea v-a fost marcată de neajunsurile vremurilor tulburi de la jumătatea veacului trecut, deși maturitatea dumneavoastră s-a clădit sub imperiul terorii caracteristic deceniilor comunismului, deși senectutea v-ați trăit-o sub austeritatea anilor ce au urmat momentului 1989, domniile voastre au fost în permanență capabile, afișând mereu, în pofida vicisitudinilor, un zâmbet calm și plin de demnitate, să lupte până la capăt pentru ca noi, urmașii, să putem duce un trai mai liniștit.

Este de datoria noastră, astăzi, în clipa în care am preluat din plin frâiele vieții, să ducem mai departe demnitatea și simplitatea care ne-au marcat educația ce ne-ați oferit-o, pentru ca generațiile ce vor veni să crească în spiritul tradițiilor și valorilor strămoșești.

Și, mai presus de atât, este de datoria noastră să vă dovedim recunoștința, dăruindu-vă întreaga noastră atenție și mângâiere, în semn de mulțumire pentru tot ceea ce ați reprezentat pentru noi de-a lungul anilor.

În numele instituției pe care o conduc, vă urez ani mulți, fericire și multă sănătate, precum și puterea de a vă bucura din plin de anii ce vor urma.

Mesajul Casei Județene de Pensii Vaslui

Ca în fiecare an, dedicăm ziua de 1 Octombrie părinților și bunicilor noștri, tuturor vârstnicilor, deși ei merită să fie aniversați în fiecare zi pentru ceea ce ne-au oferit cu atâta generozitate: experiență, înțelepciune, dar mai ales viață. Nu degeaba se spune că „cine nu are bătrâni să-și cumpere”, pentru că avem nevoie de trecut și de prezent ca să putem să clădim viitorul.

Vârstnicii noștri reprezintă temelia vieții, sunt fundamentul acestei societăți. Ei și-au făcut datoria, iar acum noi trebuie să le mulțumim, arătându-le respect și admirație, ajutându-i să își trăiască decent viața de pensionari.

În această zi deosebită să ne oprim o clipă și să ne amintim de cei dragi care ne așteaptă cu brațele deschise, să le arătăm că nu i-am uitat și că îi iubim necondiționat.

La mulți ani, dragi pensionari! La zi aniversară, întregul colectiv al Casei Județene de Pensii Vaslui vă dorește zile liniștite și lipsite de griji, multă sănătate pentru a putea să vă bucurați de cele mai frumoase momente în familie, alături de copii și nepoți cărora să le împărtășiți amintiri frumoase și să le oferiți acele lecții de viață izvorâte din propria experiență. Ori de câte ori veți avea nevoie de

ajutor din partea noastră vă așteptăm să ne treceți pragul și împreună vom găsi cele mai bune soluții.

În calitatea mea de director executiv al Casei Județene de Pensii Vaslui vă asigur de tot sprijinul meu.

La mulți ani tuturor vârstnicilor vasluieni!

Cu deosebit respect și considerație,

Isabel BOGDAN

Director executiv al CJP Vaslui

Mesajul Consiliului Județean Vaslui

Distinși seniori,

Am deosebită plăcere ca prin acest mesaj să mă adresez unor oameni care o vreme, în câmpul muncii, au susținut economia acestei comunități, iar acum, când într-un context firesc al timpului împărtășesc și transmit noii generații prin preocupările lor experiența de seniori ai societății noastre, participă activ în continuare la menținerea echilibrului social.

În conștiința noastră trebuie să existe respectul cuvenit și să dăm acestor oameni bucuria recunoștinței generațiilor ce se succed. Sub imperiul emoțiilor, trecerea timpului, marchează și scoate în evidență noblețea vârstei acestor oameni, ce au drept resort familia și care prin demnitate, chibzuință și înțelepciune creează premisele unor trăiri deosebite și totodată, conferă satisfacția datoriei față de societate, față de ei înșiși. Astfel, la nivelul oricărei societăți, tinerețea și maturitatea apar ca elemente indisolubile, creând un cadru propice unei evoluții sociale echilibrate și de perspectivă.

La ceas aniversar, doresc să transmit tuturor persoanelor vârstnice, cele mai frumoase gânduri, alese urări de sănătate, bucurii alături de cei dragi și un sincer **La mulți ani!**

Cu deosebită considerație,
prof. Dumitru Buzatu

Președinte al Consiliului Județean Vaslui

Mesajul Primăriei și al Consiliului Local Bârlad

Cele mai alese gânduri îmi sunt îndreptate acum, în prag de 1 octombrie, către dumneavoastră, stimați pensionari, membri ai Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, mai ales că de la 1990 încoace, 1 octombrie, nu mai este doar o simplă zi din calendar, ci dimpotrivă e acea dată ce ne oferă prilejul perfect de a ne arăta recunoștința, afecțiunea, prețuirea către persoanele ajunse la vârsta a treia.

De altfel, **1 octombrie** s-a încetățenit în calendarul evenimentelor de suflet, drept **sărbătoarea internațională a seniorilor**, drept ziua în care ne putem aminti și manifesta respectul și gratitudinea ce o resimțim către persoanele ajunse la vârsta senectuții, ce au jucat și continuă să joace un rol deosebit de important în dezvoltarea economică, socio-culturală a umanității.

Permiteți-mi, ca în numele Primăriei și al Consiliului Local Bârlad, cu acest prilej să adresez tuturor vârstnicilor din urbea noastră cele mai calde urări de sănătate, fericire, viață lungă alături de cei dragi.

Totodată, dați-mi voie să vă asigur și de tot sprijinul nostru, al autorităților locale, ajutor ce s-a materializat adesea în numeroasele proiecte sociale, culturale, unele desfășurate în colaborare cu asociația dumneavoastră și care cu siguranță vor continua și în viitorul apropiat, măsuri ce au avut în centrul atenției un singur lucru: **pensionarul și bunăstarea sa.**

La mulți ani!

Cu stimă,
prof. Marin Bunea
Primar interimar al Municipiului Bârlad

Mesajul Poliției municipiului Bârlad adresat C.A.R.P. „Elena Cuza”

Ziua de 1 octombrie 2015, **Ziua internațională a persoanelor vârstnice**, constituie un bun prilej de a-mi exprima sincere sentimente de respect și admirație față de concetățenii noștri ajunși în această etapă a vieții, cărora le datorăm recunoștință pentru modul în care și-au făcut datoria față de țară, față de generația actuală, prin contribuția lor asigurându-se dezvoltarea și progresul societății românești.

Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad a dat acestei zile nu numai semnificația unei sărbători, ci și ocazia de a omagia pe cei care au construit o parte din trecutul, cât și din prezentul de care se bucură generațiile tinere. Prin acțiunile culturale, științifice ori de întrajutorare organizate de această instituție, au fost exprimate sentimente de solidaritate și respect față de cei care astăzi privesc cu nostalgie în urmă, cu neîncredere la prezent și nesiguranță către viitor.

Polițiștii bârlădeni asigură pe concetățenii lor cu vârsta înaintată că au ca principală preocupare organizarea activităților profesionale în scopul diminuării riscurilor și amenințărilor care i-ar putea afecta, fiind pe deplin convingși că împreună vom reuși să diluăm eventualele sentimente de teamă sau inutilitate socială. Este de datoria noastră să acordăm vârstnicilor respect, așa cum dumnealor ne-au arătat la timpul potrivit grijă și dragoste.

În acest context, adresăm tuturor pensionarilor, tuturor vârstnicilor din județul nostru, sincere urări de sănătate, viață liniștită, bătrânețe fără tristețe, alături de cei dragi.

La mulți ani!

Cu aleasă considerație,

Comisar șef de poliție Vasile Chelaru
Șeful Poliției municipiului Bârlad

Mesajul Consiliului Județean al Persoanelor Vârstnice

La 1 octombrie 2015 sărbătorim un sfert de veac de când în lume a fost decretată pentru prima dată în 1991 **Ziua Internațională a Vârstnicilor** ca urmare a unei rezoluții a Organizației Națiunilor Unite din 1990.

Prin indicarea unei zile speciale pentru persoanele în etate, Adunarea Generală a Națiunilor Unite realiza recunoașterea realei și potențialei contribuții a bătrânilor la dezvoltarea societății și a progresului social și atrăgea atenția asupra faptului că mulți „seniori”, pe românește „bătrâni” se confruntă cu multiple probleme de ordin material și socio-medical. Oamenii în vârstă nu trebuie priviți ca o povară, ci ca pe o comoară. Este o mândrie să prinzi și acest „anotimp” al vieții. Din păcate un tânăr nu poate avea corectitudinea bătrâneții pe când invers DA!

În județul Vaslui dintre organizațiile nonguvernamentale, Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad este singura care pregătește și prezintă un program propriu și coerent pentru omagierea acestui eveniment dedicat vârstnicilor și nu numai, realizând prin desfășurarea lui, adevărate legături sufletești între generații.

Noua conducere a Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, aleasă în anul 2010, președinte magistrat pensionar Nicolaie Mihai, sprijinit de un Consiliu Director format din 4 membri, profesioniști și competenți, oameni cu suflet mare, au schimbat din temelii modul de aplicare a conceptului de „ajutor reciproc.”

În prezent, Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad a devenit un adevărat centru de sprijin material, medical, social, de informare, comunicare, socializare, consiliere de orice tip: de la cea de ordin juridic până la cea de ordin spiritual, cultural, sportiv, activități de recreere și altele pentru toate vârstele, inclusiv în unele comune arondate municipiului Bârlad.

Activitatea dumneavoastră este la vedere, cunoscută de către membri, autorități județene, naționale și nu numai, la aceasta contribuind și revista „Viața noastră” apreciată atât în județ cât și la nivel național.

Vă mulțumim că existați și vă rog să-mi îngăduiți ca prin intermediul revistei „Viața noastră” cu prilejul Zilei Internaționale a Vârstnicilor să urez multă sănătate președintelui, Consiliului Director, salariaților, membrilor și tuturor celor în vârstă de pretutindeni și toți, alături de cei dragi, să ne bucurăm de o viață mai bună.

La mulți ani!

Alixandru Porumb

Dragi prieteni,

E un număr mai special al revistei și conținutul paginilor ar trebui să fie și el unul mai special. Grea misiune pentru cei care și-au asumat responsabilitatea de a scrie ceva frumos și util, în același timp, onorantă invitația de a transmite atâtor oameni un mesaj de ziua lor. Același lucru l-am simțit și eu și, vă mărturisesc, am început în urmă cu o lună să răsfoiesc prin cărți și să caut o temă de interes general pentru cititorii revistei. Despre depresie? Despre problemele bătrâneții? Despre artroze? Despre ce aș putea să scriu în acest număr?

Azi, 25 august 2015, la ora 8:00, am șters tot materialul adunat și am decis să vă scriu o scrisoare. Despre ce? Despre cine? Despre mine! După 5 ani în care ne-am tot întâlnit prin paginile revistei "Viața noastră" mi-am dat seama că niciodată nu v-am spus cine sunt și atunci, de ce, pentru a nu știu câta oară, v-aș trimite recomandări și sfaturi de prin cărți adunate.

Mă numesc Marina Prunea, am 37 de ani și sunt mama a doi băieți, soție și medic. M-am născut în comuna Vama, jud. Suceava, într-o familie de dascăli de modă veche (pensionari și ei la astă vreme), am terminat școala primară și gimnaziul în satul natal, apoi am urmat cursurile Liceului Silvic din Câmpulung Moldovenesc. Deși am fost pasionată de silvicultură și frumusețea pădurii, am ales "să mă fac doctoriță", așa cum multe fetițe visează și azi. Am absolvit Facultatea de Medicină Generală la Târgu Mureș, m-am căsătorit cu un ardelean și am rămas în orașul trandafirilor, un loc minunat pe care vă invit să-l vizitați într-o vacanță, nu pentru a cere părerea medicilor specialiști vestiți, așa cum fac cei mai mulți ajunși în orașul acesta minunat.

În 2008, printr-o întâmplare fericită, am ajuns în cadrul unei mari companii medicale și am ales să lucrez cu și pentru pacienții hipoacuzici, să încerc să redau o lume cu sunete tuturor celor care îmi trec pragul cabinetului. Satisfacțiile acestei meserii, de audiolog, sunt mai mari decât mi-aș fi imaginat în studenție sau pe parcursul specializării. În august 2010 am ajuns în Bârlad, pentru prima dată în viață, o dată cu deschiderea primului cabinet de audiologie și

protezări auditive din oraș. Am fost delegată pentru a aduce tehnologia daneză aici probabil pentru că vorbeam limba, dulcele grai moldovenesc, sau pentru că cineva o fi simțit că aș putea să mă îndrăgostesc de aceste locuri. Și așa s-a întâmplat! Iubesc Bârladul și oamenii minunați pe care i-am întâlnit aici, cei care mi-au devenit prieteni, în cel mai frumos sens al cuvântului, colaboratori, colegi și, nu în ultimul rând, cititori ai paginii medicale pe care cu drag o scriu ori de câte ori am ocazia.

Ca și dumneavoastră, o dată cu trecerea anilor, am resimțit modificările pe care le suportă organismul. Sunt schimbări firești, la care trebuie să ne așteptăm și pentru care e bine să avem pregătite din timp soluții. Ce am făcut eu în ultimii ani? Mi-am schimbat, puțin câte puțin, stilul de viață.

Stresul, considerat dușmanul numărul unu al omului în sec. XXI, are și un rol benefic în unele situații: descărcarea de valuri de adrenalină pe care o determină ne ajută să ne mobilizăm în situații dificile, cum ar fi un examen, o situație cu risc, o stare de panică. Dar cum ce e prea

mult strică, stresul în exces ar trebui combătut: câteva minute de relaxare, ascultatul muzicii, plimbările prin locuri liniștite, nu prin magazine, întâlnirile cu prietenii și poveștile ce deapănă amintiri, lucrul manual (croșetatul, cititul, chiar și gătitul) reprezintă pentru mine mijloace sigure de scădere a nivelului de stres. Nu mi-am propus să-l combat, ci doar să-l reduc.

Locul de muncă mă transformase într-o persoană destul de sedentară, chiar dacă parcurgeam zi de zi drumul de acasă până la serviciu pe jos, dar care nu era mai mult de 1.500 m. Am observat că nu mai am aceeași greutate, că respir mai greu și că îmi crește pulsul când urc scările. Trebuie să-mi schimb stilul alimentar, mi-am zis! Și am reușit: mănânc mai puțină carne roșie și mai multă carne albă, în special pește, mai multe fructe, nu foarte dulci (mere, citrice, avocado), mai multe zarzavaturi și m-am obișnuit să adaug în toate salatele germenii (de ridiche neagră, de grâu, de fenicul, varză roșie sau de lucernă – cumpărați de la supermarket), ulei de măsline în locul uleiului de floarea

Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice (mesaje)

soarelui, semințe de susan și de in (adăugate tot în salată). De pe masa mea din bucătărie nu mai lipsește borcanul cu miere naturală, în care pun miez de nucă, semințe de chia, semințe de floarea soarelui decojite și semințe de

in. E un remediu excelent și împotriva constipației, o altă problemă spinoasă ce poate apărea odată cu vârsta. Nu mai călesc nimic, prăjesc puțin și prepar mai mult alimentele prin fierbere sau le consumăm ca atare. Pentru a preveni creșterea nivelului de colesterol, m-am obișnuit să consum de 2-3 ori pe săptămână ceai de ventricică și ceai verde. Beau o cafea dimineața, cu mult lapte, pentru un tonus mai bun și mă străduiesc să consum 2 litri de apă în fiecare zi (nu reușesc mereu, dar... mă străduiesc, pentru că știu că e sănătos).

Remediul sedentarismului este, bineînțeles, mișcarea. Cum programul la cabinet se prelungește adesea, îmi rămâne timp doar în unele seri pentru a face mișcare. Mai bine puțin, decât deloc! Plimbarea în aer liber cu familia sau o alergare ușoară contribuie benefic la menținerea tonusului muscular, îmbunătățirea circulației și, nu în ultimul rând, la combaterea stării de oboseală. Facem mișcare atât cât ne permite organismul, fără a forța, fără a trece de pragul de confort fizic. O bicicletă e o prietenă bună pentru menținerea în formă. Dacă reușim să fim activi, nu

vom simți cum trece vremea.

Vă recomand din tot sufletul să ieșiți din când în când din monotonia căminului, să evadați în natură, să lăsați la o parte televizorul, telefonul și grijile cotidiene. Monotonia aduce tristețe, izolare și...bătrânețe. Ascultați muzica preferată, dansați... prin casă atunci când ritmul vă îmbie, lăsați deoparte inhibițiile nemotivate și trăiți la maxim fiecare clipă. **Viața e frumoasă dacă noi o facem frumoasă!** Dacă vă simțiți triști sau fără chef de viață vorbiți despre aceste stări cu cea mai dragă ființă din viața dumneavoastră; nu lăsați tristețea să vă domine sufletul, iar atunci când nu reușiți să ieșiți din această stare, apelați la un specialist: medicul de familie sau un psiholog vă pot da un sfat bun la nevoie.

M-am întors la vechi hobby-uri: croșetatul, romanele de dragoste, ieșirile în aer liber, înot vara și patinez iarna, joc iar rummy, table, șah și nu mă mai uit la știri decât accidental. O altă îndeletnicire care mă fascinează este gătitul și, mai cu seamă, „prăjituritul”. Chiar mă gândeam să sugerez redacției o pagină cu rețete... Așa, poate aflu și eu de la dumneavoastră rețeta borșului de găină cum numai la Bârlad găsești.

Dacă aveți pasiuni mai vechi, scoateți-le din sipeturi, ștergeți-le de praf și vă vor face să vă simțiți din nou mai tineri. Dacă nu ați avut hobby-uri, puteți să le dobândiți și

Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice (mesaje)

mai târziu. Eu anul acesta am descoperit farmecul călătoriilor cu cortul la munte, mersul pe role și scufundările subacvatice.

Am renunțat la multe lucruri vechi, în special la haine pe care nu le mai purtam. Vă sfătuiesc și pe dumneavoastră să renunțați la vasele ciobite, la hainele uitate demult prin șifoniere și, mai ales, la obiectele care vă stârnesc amintiri nostalgice. Albuțele cu fotografiile din tinerețe le răsfoim rar, doar ca să le arătăm copiilor, nu pentru a ne plânge vârsta!

Primele fire albe m-au întristat, dar le-am acoperit repede cu o licoare magică: decoct din coji și frunze de nuc. Puteți obține o culoare naturală și, în plus, întărește rădăcina firului de păr, slăbită și ea de la o vreme, și vă ajută să întrețineți o culoare frumoasă a părului, chiar dacă periodic folosiți vopsea de păr.

Dumneavoastră ce ați făcut când ați simțit sau ați văzut în oglindă amprenta timpului? Putem face schimb de experiențe miraculoase! Aștept cu interes scrisorile dumneavoastră pe adresa: **Marina Prunea, str. Colegiului nr. 1, Târgu Mureș.**

La mulți ani, dragi și distinși pensionari!

DR. MARINA PRUNEA

SALONUL DE FRIZERIE

al C.A.R.P "Elena Cuza" Bârlad

Prețuri fără egal!

- 5 lei – bărbați
- 7 lei – femei
(pentru membri)

ATELIERUL DE CROITORIE

al C.A.R.P "Elena Cuza" Bârlad

Sursa foto: sewingzoe.blogspot.ro

Realizăm la comandă orice produs de croitorie, la prețuri imbatabile față de prețul pieței.

CONSULTANȚĂ CONSILIERI

Aveți întrebări?
Noi avem răspunsuri!

Aveți nevoie de ajutor în probleme legate de Casă? De luni până vineri, între orele 8:30 – 12:30, Consilierii noștri vă stau la dispoziție!

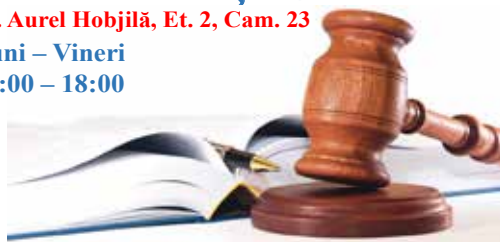
Luni – vineri
între 8:30 – 12:30

Etaj 2, camera 23

CONSULTANȚĂ JURIDICĂ

Av. Aurel Hobjilă, Et. 2, Cam. 23

Luni – Vineri
15:00 – 18:00

GRATIS

Casa noastră oferă consultanță gratuită tuturor membrilor săi.

Federația Națională a Pensionarilor din România

Un sfert de veac în slujba pensionarilor (1990-2015)

TEODORA ELENA ZALDEA

■ Asistăm în ultima perioadă, mai precis de la revoluția din decembrie 1989, în urma căreia țara noastră a revenit la un regim politic democratic, la ascensiunea rapidă și fulminantă a **asociațiilor de pensionari**. O astfel de evoluție nu ne surprinde deloc, dacă e să privim la situația persoanelor de vârstă a treia din România ce nu s-a îmbunătățit prea mult din 1989 încoace. În ciuda tuturor măsurilor adoptate de către instituțiile publice, categoria pensionarilor continuă să fie una defavorizată, ce se confruntă cu grave probleme de ordin financiar, medical, etc.

Se impune a preciza aici faptul că în această „luptă” pentru asigurarea unui trai decent persoanelor de vârstă a treia, autorităților publice li s-au alăturat și asociațiile de pensionari, constituite drept organizații nonguvernamentale, nonprofit, ce cunosc poate cel mai bine adevăratele probleme ale vârstei a treia.

Apărute pe eșcherul public în vremuri marcate de concepte ce erau și continuă să fie la ordinea zilei ca: reformă, privatizare, tranziție, etc. organizațiile de pensionari s-au remarcat și au câștigat tot mai mult teren drept principalii apărători ai drepturilor ce le revin vârstnicilor după o viață de muncă.

Și pentru că nu doresc să mă abatut de la subiectul acestei expuneri sintetizat perfect în titlu, voi purcede prin a menționa faptul că **Federația Națională a Pensionarilor din România** s-a înființat în octombrie 1990 și a fost înscrisă în Registrul de evidență a persoanelor juridice existent la Grefa Judecătoriei sectorului 1 București prin Hotărârea Instanței nr. 2.276/noiembrie 1990.

Federația Națională a Pensionarilor din România și-a stabilit ca obiectiv permanent de luptă să determine autoritățile și instituțiile centrale ale statului să adopte măsurile necesare pentru a asigura:

- Respectarea drepturilor legale ale pensionarilor;
- Respectarea demnității și creșterea calității vieții și a nivelului lor de trai;
- Accesul pensionarilor la serviciile medicale;
- Îmbunătățirea sistemului de compensare și acordare a medicamentelor;
- Creșterea puterii de cumpărare a pensiilor și indexarea automată a acestora cu rata inflației;
- Existența în permanență a unui raport optim între pensii și salarii;
- O legislație corectă a sistemului public de pensii.

Totodată, Federația reprezintă pensionarii în raporturile

cu Guvernul și instituțiile centrale de stat și le promovează, la nivel național, interesele economice și sociale.

Pentru realizarea acestor obiective, Federația a acționat de-a lungul anilor folosind forme variate:

- **Dialogul** cu președinții României, cu primii miniștri ai guvernelor României din perioadele respective, cu miniștrii Muncii, ai Sănătății și ai Finanțelor Publice, cu președinții Casei Naționale de Pensii și ai Casei Naționale de Asigurări de Sănătate;
- S-au folosit **petițiile** semnate de sute de mii de pensionari, memoriile și atunci când a devenit necesar (și au existat multe asemenea situații);
- Au fost organizate **mitinguri și marșuri** precum pichetări ale instituțiilor centrale și locale.

De două ori, în decursul anilor a chemat în instanțele de judecată Guvernul, pentru a fi obligat să respecte dispozițiile legale privind acordarea drepturilor pensionarilor.

Federația Națională a Pensionarilor din România cuprinde un număr de:

- 4 organizații de ramură ale pensionarilor: Asociația Națională a Medicilor Pensionari, Asociația Națională a Pensionarilor Petroliști, Asociația Pensionarilor Minerii și Asociația Pensionarilor din Sistemul Gazelor Naturale, care au în structură 24 de filiale;
- 51 de organizații teritoriale, ce au 113 filiale în mediul urban și 118 filiale în mediul rural;
- 3 Case de Ajutor Reciproc a Pensionarilor.

La ceas aniversar, urăm conducerii **Federației Naționale a Pensionarilor din România** multă sănătate, putere de muncă, la cât mai multe proiecte și inițiative în sprijinul pensionarilor.

La mulți ani Federației Naționale a Pensionarilor din România!

25 de ani în slujba pensionarilor

- **Liga Pensionarilor Rădăuți** - str. Sucevița, nr. 537 - președinte Ion Vatamaniuc.
- **CARP Fălticeni**, str. Republicii nr. 20 Fălticeni jud. Suceava, președinte Ion Aciubotăriei.
- **CARP Gura Humorului**, str. Bucovina nr. 29, Gura Humorului, jud. Suceava, președinte Victor Buta.
- **Asociația „Frăția” a Pensionarilor Campulung Moldovenesc** - str. Dimitrie Cantemir nr. 4, Campulung Moldovenesc, președinte Simion Ilie.
- **Asociația „Dorna 2003”** - str. Mihai Eminescu nr. 15, Vatra Dornei.
- **Asociația Județeană Teleorman a Pensionarilor**, str. Constantin Brâncoveanu nr. 64, Alexandria, președinte Maria Ghicica.
- **Alianța Județeană „Solidaritatea” a Pensionarilor Vaslui**, str. Dobrogeanu Gherea nr.23, Vaslui, președinte Ioan Stamate.
- **CARP Bărlad „Elena Cuza”** str. N. Iorga nr. 7 A, Bărlad, jud. Vaslui, președinte Nicolae Mihai.
- **Uniunea Pensionarilor Bărlad**, jud. Vaslui, str. Republicii nr. 223 Bărlad, președinte Catinca Popa.
- **Asociația Pensionarilor Fălcu**, jud. Vaslui, comuna Fălcu, jud. Vaslui, președinte Ionița Petru.
- **Liga „Solidaritatea” Vâlcea a Pensionarilor**, str. Mr. V. Popescu nr. 8, Râmnicu Vâlcea președinte Gheorghe Caloianu.
- **Asociația Vrancea a Pensionarilor**, str. Mihail Kogălniceanu nr. 19 A, Focșani, președinte Nicolae Zamfir.
- **Asociația Națională a Pensionarilor din România**, Splaiul Independenței nr. 2 K București, sector 3, București, președinte Ștefan Dumitrescu.
- **Liga „Frăția” a Pensionarilor București**, str. Eugen Lovinescu nr. 36, sector 1, București, președinte Mircea Rădulescu.
- **Asociația Pensionarilor Petroliști**, str. Mihail Eminescu nr. 7, Ploiești, președinte Ion Tothănoanu.
- **Asociația Pensionarilor din Sistemul Gazelor Naturale**, Mediaș, str. Plopului nr. 18, președinte Marcel Pleșa.
- **Liga Pensionarilor Minerii Valea Jiului, Petroșani**, str. 1 Decembrie 1918 nr. 89, Petroșani, președinte Ion Hortopan.
- **Asociația Medicilor Pensionari din România**, Sos. Mihai Bravu nr. 281, București, sectorul 3, președinte dr. Radu Beloiu.
- **Asociația Purtătorilor de STOMĂ din România**, str. Valter Mărăcineanu nr. 1-4, sect. 1, București, președinte Augustin Pop.

**Pensionari!
FNPR
este organizația
dumneavoastră;
ea va fi cu atât mai
puternică cu cât
numărul membrilor ei
va fi mai mare.
Vă așteptăm să vă
numarați printre
aceștia!**

**Adresa federației este:
FNPR, strada Eugen
Lovinescu nr 36,
sector 1 București,
tele/fax 021.313.36.55.**

**FEDERAȚIA NAȚIONALĂ
A PENSIONARILOR
DIN ROMÂNIA**

„Demnitate, solidaritate, progres social”

**UN SFERT
DE
25
VEAG
ÎN
SLUJBA
PENSIONARILOR**

1990-2015

Federația Națională a Pensionarilor din România (FNPR) s-a înființat în octombrie 1990 și a fost înscrisă în Registrul de evidență a persoanelor juridice existente la Grefa Judecătorei sectorului 1 București prin Hotărârea Instanței, nr.2276/ noiembrie 1990.

FNPR și-a stabilit ca obiectiv permanent de luptă să determine autoritățile și instituțiile centrale ale statului să adopte măsurile necesare pentru a asigura: respectarea drepturilor legale ale pensionarilor, respectarea demnității și creșterea calității vieții și a nivelului lor de trai, accesul pensionarilor la serviciile medicale și îmbunătățirea sistemului de compensare și acordare a medicamentelor, creșterea puterii de cumpărare a pensii și indexarea automată a acestora cu rata inflației, existența în permanență a unui raport optim între pensii și salarii, o legislație corectă a sistemului public de pensii.

Federația reprezintă pensionarii în raporturile cu Guvernul și instituțiile centrale de stat și le promovează, la nivel național, interesele economice și sociale.

Pentru realizarea acestor obiective, federația a acționat de-a lungul anilor folosind forme variate: **dialogul** cu președinții României, cu primii miniștri ai guvernelor României din perioadele respective, cu miniștrii: Muncii, al Sănătății și al Finanțelor Publice, cu președinții Casei Naționale de Pensii și ai Casei Naționale de Asigurări de Sănătate; s-au folosit **petițiile** semnate de sute de mii de pensionari, **memoriile** și atunci când a devenit necesar (și au existat multe asemenea situații), au fost organizate **mitinguri și marșuri** precum și pichetări ale instituțiilor centrale și locale.

De două ori, în decursul anilor a chemat în instanțele de judecată Guvernul, pentru a fi obligat să respecte dispozițiile legale privind acordarea drepturilor pensionarilor.

Federația Națională a Pensionarilor din

România are o structură organizatorică formată din:

- 4 organizații de ramură ale pensionarilor: Asociația Națională a Medicilor Pensionari, Asociația Națională a Pensionarilor Petroliști, Asociația Pensionarilor Minerii și Asociația Pensionarilor din Sistemul Gazelor Naturale, care au în structură 24 de filiale;

- 51 de organizații teritoriale, care au 113 în localități urbane și 118 filiale în localități rurale.

- 3 case de ajutor reciproc ale pensionarilor.

În prezent, VĂ STAU LA DISPOZIȚIE :

- **Liga Județeană Alba a Pensionarilor**, Alba Iulia, str. Primăverii nr.12 - președinte Nicolae Rusu.
- **Asociația „Câmpu Libertății” Blaj**, str. Câmpu Libertății, bl.G1, ap.12 - președinte Nicolae Barna.
- **Asociația Pensionarilor - Sebeș**, Piața Primăriei nr.1 - președinte Vasile Farcaș.
- **Asociația de caritate „Unirea Frățească”** - Cugir, str. Doinei, nr.12 - președinte Nicolae Chirilă.
- **Asociația Pensionarilor Ion Buteanu** - Abrud, str. It. Anca Virgil, nr.57 - președinte Ioan Marian.
- **Liga Județeană Bacău a Pensionarilor** - str. Energiei, bl.24, sc.D, ap.10 - președinte Ioana Droanță.
- **Asociația Județeană a Pensionarilor Onești** - bd. Republicii, nr.43 B, cam.112 - președinte Mircea Rusu.
- **Liga Județeană Bihor a Pensionarilor** - Bd. Dacia, nr.110, bl.B1, sc.D, ap.111, Oradea - președinte Ilie Popescu.
- **Liga Pensionarilor Predeal** - str. Mihail Săulescu, nr.127, Casa de Cultură - președinte Ioana Ungureanu.
- **Uniunea Județeană Solidaritatea a Pensionarilor Brăila** - str. Tineretului, nr.45, bl.A52, sc.2, ap.35 - Andrei Novac.
- **Uniunea Județeană Frăția a Pensionarilor Buzău** - Bd. Unirii, bl. 16K, ap.21 - președinte Marian Găgean.
- **Liga Județeană Caraș-Severin a Pensionarilor** - str. Petru Maior, nr.100, cam. 319, Reșița - președinte Dumitru Ursu.
- **Asociația Județeană Cluj a Pensionarilor** - str. Moise Nicoară, nr.9 - președinte Ion Constantinescu.
- **Liga Județeană Constanța a Pensionarilor** - Bd. Al. Lăpușeanu, nr.1, Casa de Cultură - Ioan Toma.
- **Uniunea Județeană Galați a Pensionarilor** - str. Macedonă, nr.3, bl. F2, Micro 16 - Costică Chihăia.

- **Asociația Pensionarilor Tecuci** - str. Ștefan cel Mare, nr.72 - președinte Virgil Dimofache.
- **Asociația Județeană Giurgiu a Pensionarilor** - Piața Unirii, nr.19 - președinte Marian Vulcan.
- **Asociația Pensionarilor hunedoreni** - str. C. Brâncuși, bl.X2, et.3, cam.45, Hunedoara - președinte Traian Dănilă.
- **Asociația „Speranța” a Pensionarilor Motru** - Aleea Pieței, nr.1, bl.J3, SC.2, ap.9 - președinte Ioan Vrăjitoarea.
- **Asociația Județeană „Moldova” a Pensionarilor Iași** - str. Bacinșchi, nr.6, bl.CL1 - președinte Magdalene Lupu.
- **Asociația Pensionarilor Pașcani** - str. Ștefan cel Mare, nr.7 - președinte Adrian Burac.
- **Asociația CASPEV a Pensionarilor Baia Mare** - str. Săsanului, nr.3 - președinte Ștefan Lușă.
- **Asociația Pensionarilor Sighetu Marmăției** - str. Al. I. Ivasiu, nr.17 - președinte Eva Batory.
- **Asociația Pensionarilor Borșa** - str. Ștrandului, nr.36 - președinte Ion Șandru.
- **Asociația Pensionarilor Baia Sprie** - str. Ignisului, nr.1 - președinte Ioan Roman.
- **Asociația Pensionarilor Tg. Lăpuș** - Țibulesului, nr.2 - președinte Sofron Pasca.
- **Asociația Pensionarilor Băiul** - str. Principală, nr.49 - președinte Alexandru Naum.
- **Liga Județeană „Solidaritatea” a Pensionarilor Mehedinți** - Bd. Revoluției, nr.27, Parc, Drobeta Turnu Severin - președinte Romulus Predescu.
- **Liga Județeană Mureș a Pensionarilor** - str. Cuza Vodă, nr.22, Tg. Mureș - președinte Ion Vasile.
- **Asociația Pensionarilor Luduș** - Bd. 1 decembrie 1918, nr.26 - președinte Traian Dancu.
- **Organizația Pensionarilor din județul Neamț** - str. Ștefan cel Mare, nr.23, Piața Neamț - președinte Marcela Puțilă.
- **Asociația „Pensionarul” Olt** - Centura Basarabilor, nr.8, Sletina - președinte Floarea Mitroi.
- **Asociația Județeană Prahova a Pensionarilor** - str. Vasile Lupu, nr.26, Ploiești - președinte Sofia Cioc.
- **Liga Pensionarilor Unirea Satu Mare** - str. Păstrăvăului, nr.3-5 - președinte Mircea Marian.
- **Asociația Județeană Transilvania a Pensionarilor Sibiu** - Bd. Victoriei, nr.25 - președinte Georgeta Cosma.
- **Liga Pensionarilor Suceava** - str. Dragoș Vodă, nr.17 - președinte Marian Ursu.

— 25 de ani Aniversare —

Cu ocazia prielnică a sărbătoririi unui sfert de veac (1990-2015) de la înființarea Federației Naționale a Pensionarilor din România (FNPR), Conducerea și Consiliul Director ale Casei de Ajutor Reciproc „Elena Cuza” din Bârlad transmit cele mai sincere urări de succes în toate activitățile precum și izbândă în reprezentarea pensionarilor români în raporturile cu Guvernul și instituțiile centrale de stat.

Astăzi, într-o perioadă caracterizată de grave convulsii sociale, religioase și politice, la nivel mondial, protejarea persoanelor de vârsta a treia devine o prioritate a societății. Iată de ce, rolul Federației Naționale a Pensionarilor, cu întreaga ei structură organizatorică, capătă o mai mare și largă legitimitate.

Suntem convinși că înțelepciunea și priceperea celor care conduc -la nivel național- destinele unui important segment al populației României va conduce la rezolvarea problemelor economice și sociale ale pensionarilor, făcându-le astfel viața mai suportabilă și fericită.

Dorim viață lungă și rezultate pe măsura forței umane și intelectuale a acestui organism necesar și responsabil, în vederea creșterii încrederii pensionarilor în reprezentanții lor și în sistemul pe care-l coordonează.

Sfertul de veac de existență să fie imbold pentru rezultate remarcabile, în numele audienței pe care o dorim totală și rodnică.

LA MULȚI ANI !

NICOLAIE MIHAI

PREȘEDINTELE C.A.R.P. „ELENA CUZA” din BÂRLAD

Gânduri despre 1 Octombrie „Zi de sărbătoare pentru pensionarii de pretutindeni”

PREDA NEDELCU,

Președintele Federației Naționale a Pensionarilor din România

■ În fiecare an, începând din 1996, urmare a demersurilor unor federații naționale reprezentative ale organizațiilor de pensionari, în România se celebrează la 1 Octombrie **Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice**.

Datorăm această zi de sărbătoare Organizației Națiunilor Unite, care a apreciat că este necesar ca statele lumii, guvernele lor să omagieze generațiile vârstnice pentru contribuția adusă la dezvoltarea societății, la progresul omenirii și a stabilit în acest sens prin Rezoluția 46/106 din 1990, ca data de **1 Octombrie** să fie înscrisă în calendar cu această semnificație: **Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice**.

1 Octombrie este așadar, ziua în care celebrăm persoanele vârstnice și este firesc ca aceștia să se bucure, să petreacă într-un cadru pregătit special pentru ei de către organizațiile ce veghează la respectarea drepturilor lor. Acțiunile pregătite de către organizațiile de pensionari cu prilejul zilei de 1 Octombrie își găsesc finanțare din bugetul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, unde potrivit Legii nr.363/2003 anual se rezervă un fond ce este repartizat de către minister federațiilor naționale reprezentative ale pensionarilor.

Existența acestei zile de sărbătoare, în care cei care au trudit zeci și zeci de ani, adesea în condiții vitrege pentru dezvoltarea României, oferă autorităților publice locale – Primării, Consilii Locale, Consilii județene ocazia de a organiza împreună cu asociațiile de pensionari variate acțiuni de cinstire a acestora din urmă.

Dar, pentru organizațiile de pensionari, Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice nu constituie doar un act de celebrare, un prilej de omagiere a celor ajunși în acea etapă a vieții când sufletul se hrănește cu amintiri, ci dimpotrivă e și ocazia perfectă de a reflecta asupra condiției de pensionar în România, de a aduce în atenția Guvernului problemele reale, grave cu care foarte mulți vârstnici din țara noastră se confruntă.

Vârstnicii, seniorii, reprezintă și în prezent în România, o categorie socială, se știe, marginalizată, foarte mulți trăind într-o nemeritată și umilitoare sărăcie. Sunt în suferință, dreptul la un nivel de trai decent, la o alimentație corespunzătoare, la condiții care să asigure cea mai bună stare de sănătate fizică și psihică le este refuzat. O mare parte dintre aceștia trăiesc încă sub pragul sărăciei, iar societatea în care trăim se vede depășită, nereușind a identifica soluții pentru numărul în creștere al persoanelor vârstnice.

Prevederea constituțională referitoare la obligația statului de a lua măsuri de protecție socială de natură să asigure cetățenilor săi un trai decent, nu a constituit o preocupare constantă a autorităților centrale ale statului și de asemenea, atenția care se acordă pensionarilor este conjuncturală și redusă, cu toate că aceștia constituie cea mai vulnerabilă categorie socială.

Majorarea pensiilor în ultimii ani nu a putut să ridice semnificativ standardul de viață al pensionarilor, iar puterea de cumpărare a pensiilor nu a crescut așa cum se spera. Sărăcia, care afectează în special bătrânii, s-a agravat și ca urmare a precarității serviciilor sociale. Legea pensiilor putea să reformeze cu adevărat sistemul public de pensii, să înlăture inechitățile din sistem. Din păcate, destul de repede, principiile care-i stau la bază au fost nesocotite.

Au apărut pensii privilegiate, criteriile, metodologia de calculare a pensiilor nemaifiind aceeași pentru toate categoriile de pensionari. Precaritatea bugetului de asigurări sociale, deși era cunoscută autorităților, nu le-a împiedicat totuși în a stabili reglementări menite a reduce sursele de venituri aferente bugetului de stat, ceea ce nu a întârziat în a afecta și fondul de pensii.

Păstrând aceeași notă, nici în domeniul sănătății nu au fost adoptate măsuri menite a îmbunătăți calitatea serviciilor medicale, ba dimpotrivă au continuat să persiste aceleași lipsuri: aducerea medicamentelor de acasă de către pacienții internați în spitale, tratarea discriminatorie de către personalul medical a persoanelor vârstnice.

Federația Națională a Pensionarilor apreciază că în România instituțiile publice și chiar Guvernul nu recunosc pe deplin rolul social al persoanelor în vârstă, reprezentanții lor sunt ținuti departe de procesele decizionale chiar și atunci când sunt abordate probleme privind condițiile de viață ale vârstnicilor. Consultarea organizațiilor reprezentative ale pensionarilor, recomandată de instituțiile internaționale, de Comisia Europeană, rămâne încă un deziderat în țara noastră.

Bătrânețea nu trebuie considerată drept o povară, ba dimpotrivă ea constituie un simbol al experienței, înțelepciunii, al dragostei și dăruirii acumulate ani și ani la rând. Ea trebuie tratată cu respect și afecțiune de familia din care bătrânul face parte, de comunitatea și societatea în care el își duce existența.

În altă ordine de idei, în anul 2002, ONU a organizat la Madrid a doua Adunare Mondială Asupra Îmbătrânirii, unde a fost adoptată Declarația Politică și Planul Internațional de Acțiune asupra Îmbătrânirii. La această adunare au participat secretarul general al ONU, șefi de state și guverne, miniștri, specialiști, conducători de organizații naționale și internaționale ale pensionarilor.

În Declarația Politică adoptată se menționa: „**Noi, în calitate de reprezentanți guvernamentali la cea de-a doua Adunare Mondială Asupra Îmbătrânirii, ne obligăm să întreprindem demersuri la toate nivelurile, inclusiv la nivel național și internațional pe trei direcții principale: vârstnicii și dezvoltarea; sănătatea și bunăstarea la vârsta a treia; asigurarea unui mediu suportabil și benefic.**”

Federația Națională a Pensionarilor din România are speranța că aceste măsuri adoptate la Madrid se vor regăsi cât de curând cuprinse și în politicile sociale adoptate de către Guvernul României.

Aceeași Organizație a Națiunilor Unite în 1991 adopta *Principiile Națiunilor Unite pentru Persoanele în Vârstă destinate a le permite să trăiască mai bine în anii de viață câștigați*.

În concluzie, **1 Octombrie**, sărbătoarea pensionarilor, este și un prilej de bilanț privind activitatea pe care organizațiile pensionarilor au desfășurat-o în folosul membrilor lor și totodată ocazia de a reînnoi angajamentul luat în fața pensionarilor de a continua lupta pentru apărarea drepturilor și intereselor lor economice.

Preocupările și rezultatele Casei Județene de Pensii Vaslui în aplicarea actelor normative cu impact asupra creșterii nivelului de trai al pensionarilor

Nivelul de trai reprezintă **ansamblul condițiilor economice și noneconomice, sociale, culturale și politice pe care societatea le creează membrilor săi, dar și capacitatea, aptitudinile indivizilor de a-și satisface cât mai bine nevoile cu venitul lor.**

Aspectele definitorii ale nivelului de trai sunt legate de: nivelul și evoluția veniturilor; nivelul și evoluția prețurilor bunurilor și serviciilor ce alcătuiesc consumul populației; nivelul și structura consumului de bunuri și servicii; condiții de muncă și petrecerea timpului liber; condiții de locuit; starea de sănătate și acces la serviciile de asigurare; educație și accesul la cultură și artă etc.

Indicatorul principal care caracterizează nivelul de trai al pensionarului este quantumul pensiei de asigurări sociale.

Cu o rată de înlocuire a venitului la bătrânețe față de salariu de 58% (rezultat ca raport al pensiei medii la salariul mediu) și cu o sustenabilitate redusă a bugetului de pensii publice, bazat pe aprox. 2,5% transferuri de la bugetul de stat și cu o rată de dependență de 1,3% a raportului angajat/pensionar **sistemul public de pensii își arată limitele în prezent**, lăsând un potențial de înlocuire redus pentru generațiile tinere și active.

Astăzi, **doar 4,3 milioane de salariați susțin 5,9 milioane de pensionari și beneficiari de indemnizații plătite** de Casa Națională de Pensii Publice, cu o rată nesustenabilă de dependență de peste 1,3 pensionari și beneficiari de indemnizații pentru fiecare salariat, ceea ce generează un **deficit al sistemului de pensii de aproximativ 3 miliarde de euro în fiecare an**, datorii care se transmit generațiilor următoare.

Pensionările timpurii, rata scăzută de ocupare în rândul pensionarilor (cea mai mică din Uniunea Europeană) și pensia medie în sistemul public de pensii de 811 lei, peste 10% din pensionarii beneficiari ai indemnizației sociale pentru pensionari sunt alte caracteristici ale unui sistem de pensii care se află la limita sustenabilității.

România se situează pe locul doi în UE din punct de vedere al **riscului de sărăcie** sau excluziune socială, potrivit Băncii Mondiale în anul 2012, 41,7% din populație fiind afectată, numărul celor săraci sau excluși din punct de vedere social a rămas destul de stabil până în prezent, aproximativ **8,9 milioane** de persoane.

România se află printre primele 5 state membre UE care vor cunoaște cel mai rapid ritm de îmbătrânire a populației în următoarele decenii. Dacă în 1990 la fiecare salariat existau 0,4 pensionari, raportul s-a inversat începând din 1998, iar în prezent la fiecare salariat sunt 1,3 pensionari, iar ca prognoză **la orizontul anului 2060 la fiecare salariat vor fi 1,5 pensionari.**

În ipoteza menținerii fertilității prezente la 1,25 copii la o femeie și fără a lua în calcul fenomenul de migrație, populația României este estimată a fi în 2050 de 15 milioane, în 2060 sub 14 milioane, iar în 2100 aproximativ 8 milioane.

Îmbătrânirea populației afectează toate structurile sociale

și bugetare de la reducerea PIB-ului potențial, la presiunea pe bugetele speciale și la schimbarea ponderii consumului și al tipului de produse și servicii căutate.

În România erau aprox. 2,5 milioane de pensionari în 1989 și sunt aproape 6 milioane în prezent.

Din păcate, informațiile statistice asupra indicatorilor nivelului de trai disponibile nu sunt de natură să ne ofere o imagine clară asupra pensionarilor dat fiind faptul că atât anchetele cât și alte studii, se fac la nivel de gospodărie, întrucât aceasta este unitatea de bază la care trebuie să se raporteze veniturile și cheltuielile, dotările și alte elemente ce definesc nivelul de trai, iar la nivelul gospodăriei sunt și alte persoane decât pensionari.

Conform studiilor efectuate până în prezent, nemulțumitoare, în opinia noastră, se poate concluziona că populația vârstnică, în ansamblu, nu pare a fi într-o situație economică mai grea decât media societății, studiile privind sărăcia găsind alte grupuri mai vulnerabile decât cel al vârstnicilor (copii și tineri până în 24 ani, familiile monoparentale, familiile cu 3, 4 sau mai mulți copii, de ex.).

Veniturile vârstnicilor sunt reduse și cheltuielile sunt ridicate, apropiindu-se mult de nivelul veniturilor, iar cele pentru acoperirea nevoilor de bază (hrană, întreținerea locuinței și sănătate) reprezintă cea mai mare parte.

Pe scurt, situația materială a pensionarilor actuali și a celor viitori nu poate fi privită doar din perspectiva valorii pensiei medii, ci trebuie avute în vedere toate aspectele care concură la stabilirea nivelului lor de trai: nivelul și evoluția veniturilor, nu numai al pensiilor; nivelul și evoluția prețurilor bunurilor și serviciilor ce alcătuiesc consumul populației; nivelul și structura consumului de bunuri și servicii; condiții de muncă și petrecerea timpului liber; condiții de locuit; starea de sănătate și acces la serviciile de asigurare; educație și accesul la cultură și artă etc.

În opinia noastră, pentru îmbunătățirea nivelului de trai al vârstnicilor ar trebui ca persoanele de vârstă a treia, până în 75 ani, să fie folosite de către societate în mai mare măsură, pentru competențele de care dispun, valorificând din plin capacitatea și dorința acestora de activitate. Ele realizează și în prezent, indiferent de statutul lor, o serie de activități, în principal de natură casnică și de întrajutorare a familiei copiilor activi. O mică parte dintre aceștia sunt activi (în special ca fermieri), iar dintre pensionarii „tineri”, undeva în jur de 10% prestează și activități remunerate. Apreciem că potențialul acestei categorii de persoane este insuficient utilizat în prezent.

Persoanele de vârstă a patra, de la 75 de ani în sus și mai cu seamă cei foarte bătrâni, trebuie să se afle cu precădere în atenția sistemului de asistență socială și medicală, beneficiind de un sprijin suplimentar, inclusiv pe linia posibilității preluării unui număr cât mai mare dintre ei în instituții specializate de îngrijire a vârstnicilor. Modul tradițional de îngrijire de către membrii familiei este actualmente dominant – și ca practică și ca model acceptat – numai că odată cu sporirea accelerată a

numărului celor foarte vârstnici această practică poate avea consecințe sociale și individuale negative.

Nivelul pensiilor în sistemul public se menține mic față de cel al salariilor, deși și salariile sunt departe de ceea ce ar fi necesar, nu doar pentru un trai decent, ci și pentru a constitui un mijloc de atragere a forței de muncă;

Sistemul public de pensii din România se găsește, în prezent, într-o situație critică, cu deficite financiare curente și oferă pensii în cuantum insuficient unui trai decent majorității pensionarilor.

Având în vedere cele enunțate, după 2013 s-au adoptat o serie de acte normative menite să genereze o îmbunătățire a nivelului de trai al pensionarilor. Instituția noastră a depus toate eforturile astfel încât acestea să fie aplicate în litera și spiritul lor și să atingă finalitatea pentru care au fost adoptate.

De asemenea, alături de **majorarea anuală a valorii punctului de pensie**, de majorarea punctajelor medii anuale prin aplicarea **indicilor de corecție**, de acordarea de facilități la pensionare celor care au lucrat în **grupa I de muncă** sau de **scutirea de la plată** a unor debite și restituirea sumelor recuperate, se propun la nivel central o serie de **măsuri** care să asigure sustenabilitatea sistemului de pensii, cum ar fi:

- **Introducerea sistemului facultativ de pensii ocupaționale** (Pilonul IV) bazat pe contribuția asiguratului și a angajatorului, pornind de la specificul unor profesii sau domenii de activitate, eliminându-se astfel nedreptățile create beneficiarilor pensiilor speciale și totodată creându-se posibilitatea pentru stimularea pe termen lung a profesiilor cu grad mai mare de uzură.

- **Creșterea responsabilității pentru veniturile de bătrânețe** a persoanelor care lucrează în activități ocazionale și sezoniere, în special în agricultură, prin **crearea unui sistem de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale agricultorilor**, având în vedere

specificul acestor activități.

- Pornind de la convingerea că sustenabilitatea unui sistem de pensii ține de aplicarea **principiului contributivității, prin acumulare**, și al **responsabilității individuale**, se propune **dezvoltarea unui sistem de pensii durabil, bazat de conturi individuale de economisire** care să preia, ca pondere, un procent tot mai mare din venitul de înlocuire și totodată din venitul total al asigurărilor sociale ale asiguratului. În acest sens, se propune schimbarea principiilor care guvernează sistemul public de pensii, prin centrarea sistemului pe **principiul contributivității și al responsabilității individuale printr-un sistem de conturi individuale de economisire pentru pensia publică (Pilon I)** cu asigurarea pe perioada de tranziție către noul sistem a măsurilor de atenuare a costurilor reformei, fără afectarea veniturilor beneficiarilor în plată sau cu perioadă de acumulare mică.

Casa Județeană de Pensii Vaslui și-a îndeplinit cu responsabilitate rolul de a transpune în practică actele normative care reglementează sistemul public de pensii încercând, cu mijloacele de care dispune și pe fondul problemelor cu care se confruntă, cum ar fi lipsa de personal, aplicații informatice întocmite cu întârziere și care necesită o tehnică de calcul superioară etc. și, reușind de cele mai multe ori, spunem noi, să evite disfuncționalitățile și nemulțumirea celor pentru care adoptarea acestor legi trebuia să însemne un plus de mulțumire.

Majorarea valorii punctului de pensie

După o perioadă de câțiva ani, 2009-2012, în care valoarea punctului de pensie a rămas neschimbată, începând cu ianuarie 2013, anual, prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat asistăm la indexarea valorii punctului de pensie.

Perioada	Valoarea punctului de pensie	Actul normativ
01.10.2009	732,80 lei	Legea nr.19/26.02.2009
01.01.2010	732,80 lei	Legea nr.12/26.01.2010
01.01.2011	732,80 lei	Legea nr.263/16.12.2010
01.01.2012	732,80 lei	Legea nr.263/16.12.2010
01.01.2013	762,1 lei	OUG nr.1/22.01.2013
01.01.2014	790,7 lei	Legea nr.340/2013
01.01.2015	830,2 lei	Legea nr.187/2014

Majorarea cu 5% a valorii punctului de pensie începând cu luna ianuarie 2015 s-a reflectat automat asupra nivelului pensiei medii la nivelul județului Vaslui, aceasta ajungând astfel la 668 lei.

PENSII DE STAT				AGRICULTORI				TOTAL	
ANUL	LUNA	NUMĂR FIZIC	PENSIA MEDIE	ANUL	LUNA	NUMĂR FIZIC	PENSIA MEDIE	TOTAL PENSIONARI	PENSIE MEDIE TOTAL
2014	DECEMBRIE	81.554	707	2014	DECEMBRIE	20.065	342	101.619	635

Evoluție pensie medie anuală

PENSII DE STAT			AGRICULTORI			TOTAL	
ANUL	NUMĂR FIZIC	PENSIA MEDIE	Anul	NUMĂR FIZIC	PENSIA MEDIE	TOTAL PENSIONARI	PENSIE MEDIE TOTAL
2012	80.318	653	2012	25.055	312	105.373	572
2013	80.357	679	2013	22.950	325	103.307	600
2014	81.639	708	2014	20.914	341	102.553	633
ian.15	81.783	742	2014	19.929	359	101.712	667
Trim I 2015	81.570	742	trim I 2015	19.712	360	101.282	668

Categoria de pensionari	Număr pensionari anul 2012	Număr pensionari anul 2013	Număr pensionari anul 2014	Număr pensionari Trim I 2015
0		1		
1 .TOTAL (**), din care:	105,373	103,307	101.994	101.282
- beneficiari din sectorul de stat	80,318	80,357	81.080	81.570
beneficiari din fostul sistem al agricultorilor	25,055	22,950	20.914	19.712
PENSIONARI DIN SECTOR DE STAT				
1.1 Limita de vîrsta (***)	55,912	57,081	58.637	59.286
1.2 Pensia anticipata	135	203	283	311
1.3 Pensia anticipata partiala	1,611	1,480	1.335	1.302
1.4 Invaliditate	13,137	12,202	11.510	11.425
1.5 Urmasi	9,499	9,368	9.295	9.228
1.6 Ajutor social	24	23	20	18
PENSIONARI DIN SECTOR AGRICOL				
1.1 Limita de vîrsta (***)	22,527	20,770	19.117	18.050
1.2 Invaliditate	373	258	73	57
1.3 Urmasi	2,155	1,922	1.724	1.605

Tabelul nr. 1¹

Modificarea reducerii de vîrstă standard de pensionare pentru acei pensionari care au lucrat în grupa I de muncă anterior datei de 1 aprilie 2001

La data de 02.01.2014 a intrat în vigoare Legea nr.380/2013 pentru modificarea și completarea Legii 263/2010 conform căreia, persoanele care au lucrat în grupa I de muncă până la data de 01.04.2001 cel puțin 6 ani, beneficiază de reducerea vîrstei standard de pensionare cu 6 luni pentru fiecare an lucrat în grupa I de muncă.

Pentru a beneficia de reducerea vîrstei de pensionare o persoană trebuie să fi lucrat minim 6 ani în grupa I de muncă. Reducerea maximă a vîrstei de pensionare este de 13 ani, iar vîrsta redusă nu poate fi mai mică de 50 de ani.

Persoanele care au lucrat în grupa I de muncă nu vor mai beneficia de aceeași reducere a vîrstei standard de pensionare cu cele care au lucrat în grupa a II-a de muncă, cum era până la data de 02.01.2014 ci de o reducere reglementată distinct, conform Tabelului 1.

LEGEA nr.380 din 24 decembrie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice :

ARTICOL UNIC

Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.852 din 20 decembrie 2010, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

« 1. La articolul 55 alineatul (1), după litera a) se introduce o nouă literă, litera a¹), cu următorul cuprins:

„a¹) conform tabelului nr. 1¹, în situația persoanelor care au realizat stagii de cotizare în grupa I de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, cu excepția celor realizate în activitățile care, conform prevederilor art. 30 alin. (1), sunt încadrate în condiții speciale;

Stagiul de cotizare realizat în grupa I de muncă (ani împliniți)	Reducerea vîrstei standard de pensionare cu	
	Ani	Luni
6	3	
7	3	6
8	4	
9	4	6
10	5	
11	5	6
12	6	
13	6	6
14	7	
15	7	6
16	8	
17	8	6
18	9	
19	9	6
20	10	
21	10	6
22	11	
23	11	6
24	12	
25	12	6
26 de ani si peste	13	

2. La articolul 158, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 158. - (1) Perioadele de vechime în muncă realizate în grupa a II-a de muncă până la data de 1 aprilie 2001 constituie stagiul de cotizare în condiții deosebite, în vederea reducerii vîrstelor de pensionare.”

Indicii de corecție

În luna februarie 2015 persoanele înscrise la pensie în perioada 01.01.2011-31.12.2012 au primit, pe lângă drepturile

de pensie cuvenite și **drepturile de pensie aferente perioadei 01.01.2013-07.11.2013** rezultate din aplicarea indicilor de corecție de 1,12 (2011) și 1,17 (2012) în loc de 1,06.

Astfel, în februarie 2015 instituția noastră a achitat în sistem centralizat drepturile de pensie cuvenite pentru perioada 01.01.2013-07.11.2013 pentru un număr de 2.344 persoane, suma totală achitată fiind de 1.185.706 lei.

În urma verificărilor efectuate de către instituția noastră în perioada ianuarie – mai 2015 s-au depistat și soluționat 886 cazuri pentru care nu fusese acordat indicele de corecție prin procedura automată.

SCUTIREA DE LA PLATĂ A DEBITELOR PROVENITE DIN PENSII ȘI RESTITUIREA SUMELOR REPREZENTÂND DEBITE RECUPERATE PÂNĂ LA DATA DE 1 OCTOMBRIE 2014

Conform Legii 125 din 23 septembrie 2014 **debitele constituite sau care urmează a fi constituite în sarcina pensionarilor aflați în evidența caselor de pensii reprezentând sume încasate necuvenit cu titlu de pensie, indemnizație socială pentru pensionari sau indemnizație de însoțitor nu se mai recuperează.**

De asemenea, sumele reținute după 1 ianuarie 2011 pentru recuperarea acestor debite vor fi restituite eșalonat pe o perioadă de 5 ani începând cu luna ianuarie 2015 la cererea pensionarilor.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (1) din legea 125/2014 sunt scutite de la plată sumele rămase de recuperat, înscrise în evidența debitorilor la data de 1 octombrie 2014, din debitele constituite anterior acestei date.

Sunt scutite, de asemenea, de la plată, conform legii, debitele constatate ulterior datei intrării în vigoare a legii în

sarcina pensionarilor aflați în evidența sistemului public de pensii la această dată, corespunzătoare perioadei anterioare datei de 1 octombrie 2014.

Conform legii, debitele care au drept cauză **culpa debitorului**, nu se scutesc de la plată.

În vederea aplicării dispozițiilor Legii 125 din 23 septembrie 2014 privind scutirea de la plată a unor debite provenite din pensii la nivelul Casei Județene de Pensii Vaslui s-a constituit **Comisia de analiză, verificare și scutire de la plată a unor debite din pensii**. Comisia astfel constituită a analizat un număr de 347 dosare de debitori ai Casei Județene de Pensii Vaslui și a stabilit că, dintre aceștia 151 beneficiază de dispozițiile Legii 125/2014 respectiv sunt scutiți de la plata debitelor. Astfel, instituția noastră a emis 151 decizii de scutire de la plată.

La Casa Județeană de Pensii Vaslui au fost înregistrate și 57 cereri de restituire a sumelor reprezentând debite recuperate de la pensionari în perioada 1 ianuarie 2011 - 1 octombrie 2014. Aceste cereri au fost, de asemenea, supuse analizei comisiei de aplicare a Legii 125/2014 și 24 dintre acestea au fost admise, semnatarii acestora primind în luna martie 2015, prima parte din suma reținută. **Precizăm că restituirea sumelor care fac obiectul legii 125/2014 se efectuează în perioada 1 ianuarie 2015-31 decembrie 2019, în cinci tranșe anuale egale.** Tranșele următoare de restituire se vor face anual, în luna octombrie a fiecărui an.

ISABEL BOGDAN

DIRECTOR EXECUTIV CASA JUDEȚEANĂ DE PENSII VASLUI

MAGAZINUL ECONOMAT

al C.A.R.P “Elena Cuza” Bârlad

Magazinul alimentar de tip “Economat” oferă produse la prețuri de furnizor, fără adaos comercial, cererile tot mai mari de produse fiind satisfăcute printr-o aprovizionare corespunzătoare.

PRODUSE ALIMENTARE:

- Ulei;
- Zahăr;
- Orez;
- Făină;
- Conserve (pește, pateuri, vegetale);
- Dulciuri (napolitane, biscuiți, covrigi);
- Apă de băut;
- Ceaiuri;
- Pastă de tomate;
- Zacuscă;
- Tocană de legume;
- Margarină, ș.a.

PRODUSE NEALIMENTARE:

- Prosoape;
- Pături de pat;
- Maieuri;
- Papuci de casă;
- Pulovere;
- Chiloți;
- Batiste;
- Ciorapi;
- Pijamale;
- Lenjerii de pat;
- Veselă;
- Lumânări artisanale;
- Odorizante;
- Detergenți, ș.a.

Consiliul Județean al Persoanelor Vârstnice Vaslui organism consultativ de interes public

ALIXANDRU PORUMB

La sfârșitul lunii martie 2015 numărul total al pensionarilor din sistemul public de pensie era de 5.162.421, din care 4.684.610 vârstnici beneficiau de pensii asigurări sociale de stat și 477.811 pensionari proveniți din sistemul agricol, cu o pensie medie totală de 838 lei.

Pensia medie în sistemul asigurărilor sociale de stat este de 886 lei, iar pentru cei proveniți din sistemul agricol de 361 de lei.

De precizat că, numărul de beneficiari ai indemnizației sociale pentru pensionarii de asigurări sociale de stat a fost de 482.906, în luna martie a.c., reprezentând 75,5% din numărul celor cu pensie până la 400 lei, respectiv 639.467, iar diferența suportată din bugetul statului a fost de 60.422.633 lei, valoarea medie fiind de 125 lei.

În județul Vaslui, la finele trimestrului I 2015, erau în plată 101.282 pensionari cu o pensie medie de 742 lei.

Pensionarii apreciază deciziile Guvernului de a se restitui contribuția de 5,5% ce le-a fost reținută abuziv de guvernarea anterioară, precum și măsura de a se majora, conform Legii nr.263/2010, valoarea punctului de pensie cu 4% începând din februarie 2013, cu 3,75% în anul 2014 și cu 5% începând cu ianuarie 2015.

Din păcate, aceste măsuri, venind după 4 ani de înghețarea a pensiilor, timp în care prețurile la produsele și serviciile vitale pentru vârstnici: alimente de bază, întreținerea locuinței, serviciile medicale și medicamentele au crescut vertiginos (între 50-70%) nu au putut împiedica scăderea puterii de cumpărare a pensionarilor, ce în decembrie 2014 beneficiau de pensii cu 4,7% mai mici în comparație cu octombrie 2009.

Raportul între valoarea punctului de pensie și salariul mediu brut a scăzut de la 45% cât era în octombrie 2008, la 34% în anul 2014, ajungând astfel la nivelul anului 2006.

Pensia medie, în ianuarie 2015, a fost de 886 lei echivalentul a 197 euro, aceasta fiind alături de cea din Bulgaria considerate drept cele mai mici pensii din Uniunea Europeană, în timp ce paradoxal România a avut în anul 2014 o creștere economică de 2,7% printre cele mai mari din U.E.

În consecință, un număr de 2,04 milioane de pensionari asigurări sociale de stat și agricultori aproape 40% din totalul celor peste 5,16 milioane, au un nivel de trai situat sub valoarea pragului minim de subsistență, respectiv 588 lei, iar 2,74 milioane respectiv 52,8% din total se situează sub valoarea pragului minim de trai decent de 741 lei. Dacă ne referim la județul Vaslui, veniturile pensionarilor sunt foarte reduse, iar cheltuielile sunt ridicate. Cea mai mare

parte a acestora se confruntă cu grave probleme de ordin material și socio-medical. Sărăcia este la ea acasă.

În concluzie, din datele prezentate mai sus, rezultă că, la nivel național și județean, pensionarii și persoanele în vârstă, reprezintă o colectivitate bine determinată, cea mai mare parte se confruntă cu diferite și reale probleme de ordin material și socio-medical. Din acest motiv, a apărut necesitatea constituirii unor organizații a celor în vârstă, capabile de a contribui la promovarea și apărarea intereselor legitime ale acestui important segment de populație, inclusiv a veteranilor de război. În urma unui proces de coagulare și validare a acestora, în prezent, la nivel național, funcționează 9 organizații centrale reprezentative cu prezență și activitate în București și toate județele țării.

În baza Legii nr.16/2000, cu modificările și completările ulterioare, funcționează **Consiliul Național al Persoanelor Vârstnice**, organism consultativ, apolitic și de interes public. Cea mai importantă și semnificativă atribuție a acestuia este *Dialogul social* care se realizează prin comunicare, contact și informare cu conducerile organelor administrației publice centrale cu responsabilități în domeniul protecției sociale.

La nivelul județelor, în baza actului normativ mai sus menționat, au fost constituite **Consilii județene ale persoanelor vârstnice** alcătuite din toți președinții organizațiilor locale ale pensionarilor și persoanelor în vârstă, acestea funcționând, în baza unui Regulament propriu, asigurând dialogul social cu Prefecturile, Consiliile Județene, Primăriile și direcțiile deconcentrate, folosind, cu bune rezultate comunicarea persuasivă și alte metode pentru a promova și apăra interesele legitime ale pensionarilor și persoanelor în vârstă.

După 15 ani de activitate, înființarea acestor structuri consultative, apolitice și fără scop lucrativ, se dovedesc foarte utile în promovarea și apărarea intereselor persoanelor vârstnice în raporturile cu instituțiile statului.

Consiliul Județean al Persoanelor Vârstnice Vaslui este format din 9 președinți ai organizațiilor de pensionari, din care 6 provin din Vaslui, 2 din Bârlad, iar unul din Huși. În activitatea noastră curentă, indiferent cu cine relaționăm sau comunicăm, promovăm și aplicăm cu profesionalism conceptul de *parteneriat*, cu accent pe:

- Nimeni nu este șeful sau subordonatul cuiva;
- Egalitatea între parteneri;
- Comunicare persuasivă;
- Acțiuni comune și sprijin reciproc;
- Relații foarte bune personale, ne consultăm, ne ajutăm, pentru a reuși în acțiunile noastre

individuale și comune;

- Oferim și primim consultanță de specialitate în pregătirea și desfășurarea unor acțiuni ce privesc persoanele în vârstă;
- De asemenea, în mod individual și colectiv, oferim servicii de informare și reprezentare directă a pensionarilor și persoanelor în vârstă și nu numai, în relațiile cu instituțiile statului.

Înființarea în aprilie 2004, prin Hotărârea de Guvern nr.499 a **Comitetului Consultativ de Dialog Civic pentru Problemele Persoanelor Vârstnice, în cadrul Instituției Prefectului Județului Vaslui**, a constituit un punct de cotitură în eficientizarea activităților organizațiilor de pensionari. Acest organism cuprinde 16 persoane, din care prefectul, subprefectul, 4 directori ai instituțiilor deconcentrate cu care noi colaborăm și toți cei 9 președinți ai organizațiilor de pensionari.

La propunerea noastră, pe bază de accept, cu acordul Prefectului din acest organism face parte și președintele celei mai mari organizații a pensionarilor din județul Vaslui, **magistrat pensionar Nicoalaie Mihai, președinte al Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad**, cu o activitate multiplă, diversificată și cu performanțe profesionale excelente, în sprijinul și folosul membrilor și nu numai.

În activitatea noastră, pe termen scurt, mediu și lung, urmăm îndeplinirea următoarelor obiective:

- ▶ Organizarea asistenței medicale și a medicamentelor;
- ▶ Procurarea de proteze și dispozitive medicale;
- ▶ Gratuități la călătoriile cu mijloacele de transport în comun;
- ▶ Internarea în unități specializate de asistență socio-medicală;
- ▶ Colaborarea cu Poliția de Proximitate în vederea prevenirii unor acte antisociale a căror victime pot fi vârstnicii;
- ▶ Monitorizarea parametrilor fiziologici;

- ▶ Asigurarea legăturilor cu alte instituții, servicii, însoțirea sau reprezentarea vârstnicului în diverse situații de ordin material și socio-medical (advocacy);
- ▶ Acordarea biletelor de tratament pentru pensionari;
- ▶ Consiliere și întocmirea dosarelor de pensie;
- ▶ Dezvoltarea serviciilor medico-sociale la domiciliu;
- ▶ Sprijinim activități desfășurate la cluburile de pensionari;
- ▶ Organizăm activități de comunicare, socializare, culturale, sportive și petrecerea timpului liber;
- ▶ Monitorizarea centrelor rezidențiale și medico-sociale pentru pensionari;
- ▶ Acordarea de ajutoare materiale;
- ▶ Alte activități în interesul persoanelor vârstnice aflate în dificultate.

Rezultatele Dialogului Social:

- A crescut spectaculos interesul și responsabilitatea autorităților locale de soluționare a problemelor ce-i privesc pe pensionari și vârstnici;
- A crescut încrederea autorităților publice locale și județene în puterea noastră de a fi reali parteneri;
- Pensionarii din grupurile țintă, președinții de organizații au din ce în ce mai multă încredere în structurile respective;
- A crescut calitatea serviciilor sociale;
- Suntem sprijiniți de mass media locală, județeană și națională să pătrundem în spațiul public datorită modului nostru de lucru în sprijinul pensionarilor;
- Autoritățile locale și județene folosesc cu bune rezultate expertiza unor specialiști pensionari în realizarea unor proiecte socio-economice în folosul comunităților locale.

Suntem conștienți că mai avem multe de îmbunătățit în modul nostru de comunicare și relaționare cu instituțiile statului, accentul fiind pus permanent pe influențarea politicilor locale și naționale care să conducă la îmbunătățirea vieții celor în vârstă de azi și de mâine.

MAGAZINUL DE PRODUSE SI SERVICII FUNERARE

Produse și servicii funerare marca C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad

❖ Sicrie de diferite mărimi și calități, îmbrăcate complet;

❖ Îmbrăcăminte sicriu;

❖ Coroane și jerbe;

❖ Cruci (inclusiv inscripționare);

❖ Lumânări artisanale;

❖ Transport capelă;

❖ Transport înmormântări;

❖ Lumânări;

❖ Prosoape de diferite dimensiuni;

❖ Produse alimentare de bază necesare pentru înmormântări și pomeni.

**SUNTEM ALĂTURI DE DUMNEAVOASTRĂ
PÂNĂ LA CAPĂT**

Dumnezeu să-i ierte!

Solicitările pentru pachetul de servicii (sicriu, cruce și transport) se pot face în orice zi lucrătoare la Magazinul funerar, iar pentru produse la Magazinul Economat.

ÎN ZILELE DE SÂMBĂTĂ ȘI DUMINICĂ SAU SĂRBĂTORI LEGALE SERVICIILE ȘI PRODUSELE POT FI SOLICITATE LA NR. DE TEL. AFIȘAT MAI JOS

De-a lungul unui an...

Teodora Elena ZALDEA

■ Cu bucuria și entuziasmul specific fiecărui nou început, inauguram, stimații noștri cititori, în numărul trecut al revistei noastre (nr.22/iulie 2015) rubrica - **De-a lungul unui an**. Vă mărturisesc atunci că ideea unei astfel de întreprinderi a izvorât din dorința și nevoia de a fi transparenți.

Precizam atunci că într-o comunitate sănătoasă, cetățenii participă la procesul de luare a deciziilor publice, informându-se cu privire la problemele care îi afectează, solicitând autorităților să adopte măsurile pe care ei le consideră de cuviință și participând efectiv la punerea în practică a deciziilor luate. Extrapolând, Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad își dorește să fie alături de membrii săi nu doar prin diferitele tipuri de ajutoare bănești oferite ori prin serviciile prestate de către cabinetele medicale, magazinele de tip economat, naturist, funerar, etc. De altfel, apreciem faptul că asociația noastră a dovedit permanent prin acțiunile întreprinse fie de natură culturală, spirituală ori materială că în centrul preocupărilor sale se află și se vor afla mereu vârstnicii.

Și pentru că ne place să credem că aici la **Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad** suntem o **mare familie**, unde cu toții ne cunoaștem: conducere, salariați, membri, colaboratori, voluntari, unde ne știm bucuriile și necazurile fiecăruia dintre noi, unde ne-am oferit de atâtea ori sprijinul atunci când a fost vorba de susținerea unei cauze, unde ne-am bucurat și am petrecut clipe de neuitat, din toate aceste considerente, apreciem că este de datoria noastră să consolidăm această relație prin manifestarea unei atitudini de deschidere, de prietenie, de informare permanentă a dumneavoastră cu privire la activitățile desfășurate. Totodată, ca și până acum, suntem deschiși la sugestiile venite din partea dumneavoastră, sugestii ce ne sunt de folos în acțiunea noastră de perfecționare a serviciilor și manifestărilor pe care le livrăm către dumneavoastră, membrii noștri fie că sunt de ordin pecuniar, material ori socio-cultural.

Dacă în numărul trecut făceam o scurtă trecere în revistă a activităților de sorginte culturală desfășurate în primele 6 luni ale anului 2015, în acest număr ne propunem să realizăm o prezentare a aspectelor de ordin material. E firesc că credem noi o astfel de abordare în condițiile în care Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad se prezintă membrilor săi, încă din Statut, drept o organizație ce se preocupă și susține activitatea de protecție socială a persoanelor de vârstă a treia, încercându-se prin măsurile adoptate să se asigure acestora din urmă o bătrânețe liniștită.

Pentru aceasta, Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” oferă pensionarilor **împrumuturi nerambursabile** ce în perioada **ianuarie – iunie 2015** s-au ridicat la suma de **15.934.210 lei**, fiind oferite unui număr de **6.680 de persoane**. Considerăm că pentru o bună cunoaștere și informare a dumneavoastră cu privire la modalitățile de acordare a unor astfel de împrumuturi e nevoie de unele precizări, precum: **ajutoarelor sub formă de împrumut** li se aplică o **dobândă între 2% și 25%** în raport cu cuantumul sumei solicitate și de modul de garantare. În acest sens, există trei tipuri de garantare:

- ▶ **garantarea cu fondul cotizant cu venituri proprii și cu veniturile altor garanți cu dobânzi între 7 și 13%;**
- ▶ **garantarea integrală cu fondul cotizant, unde dobânda este de 2% cu mențiunea că răi platnicii nu beneficiază de această dobândă, ci de cea corespunzătoare împrumutului solicitat;**
- ▶ **garantarea fără fond cotizant, cu veniturile și/sau ale altor garanți cu dobânzi între 18% și 25%.**

De asemenea, Casa acordă și **împrumuturi fără fond cotizant**

cărora li se aplică o dobândă mai mare. Asociația noastră utilizează această metodă pentru a convinge persoanele interesate de obținerea unui împrumut rapid de importanța constituirii unui fond, fond în procent de 10% din valoarea împrumutului solicitat ce poate fi constituit fie înainte de depunerea cererii de împrumut, fie atunci când suma este reținută din valoarea împrumutului acordat.

Ajutoarele sub formă de împrumut s-au acordat în intervalul de referință ianuarie-iunie a.c. astfel:

- ▶ **cu dobânda de 2% - 2.111 împrumuturi cu o valoare de 3.154.408 lei;**
- ▶ **cu dobânda de 3% - 1 împrumut în valoare de 2.000 lei;**
- ▶ **cu dobânda de 4% - 3 împrumuturi în valoare de 6.386 lei;**
- ▶ **cu dobânda de 5% - 2 împrumuturi în valoare de 2.500 lei;**
- ▶ **cu dobânda de 6% - 1 împrumut în valoare de 6.000 lei;**
- ▶ **cu dobânda de 7% - 551 împrumuturi în valoare de 496.970 lei;**
- ▶ **cu dobânda de 8% - 1 împrumut în valoare de 4.608 lei;**
- ▶ **cu dobânda de 9% - 2 împrumuturi în valoare de 30.024 lei;**
- ▶ **cu dobânda de 10% - 3.655 împrumuturi în valoare de 973.542 lei;**
- ▶ **cu dobânda de 12% - 100 împrumuturi în valoare de 847.757 lei;**
- ▶ **cu dobânda de 13% - 39 împrumuturi în valoare de 674.137 lei;**
- ▶ **cu dobânda de 14% - 1 împrumut în valoare de 5.508 lei;**
- ▶ **cu dobânda de 15% - 2 împrumuturi în valoare de 12.000 lei;**
- ▶ **cu dobânda de 18% - 175 împrumuturi în valoare de 710.328 lei;**
- ▶ **cu dobânda de 20% - 33 împrumuturi în valoare de 211.052 lei;**
- ▶ **cu dobânda de 22% - 3 împrumuturi în valoare de 39.990 lei.**

Dar pe lângă acest tip de sprijin material, conducerea Casei acordă persoanelor cu o situație materială precară și **ajutoare nerambursabile** ce în perioada **ianuarie – iunie 2015** s-au ridicat la suma de **675.001 lei**, fiind acordate unui număr de **17.664 persoane**. Se impune a menționa aici faptul că acestea se acordă în raport cu nivelul fondului cotizant, în cote procentuale ce au fost stabilite în prealabil de către conducerea Casei în planul de măsuri pentru anul în curs sau prin intermediul diferitelor hotărâri adoptate cu ocazia unor sărbători religioase sau laice.

În categoria **ajutoarelor nerambursabile** regăsim:

- ▶ **Ajutoarele acordate în urma unei anchete sociale** au fost oferite unui număr de **11 persoane** având valoarea de **730 lei;**
- ▶ **Ajutoare cu ocazia diferitelor sărbători religioase sau laice:**
 - cu ocazia zilelor de **1 și 8 martie** – în număr de **203**, totalizând **8.415 lei;**
 - cu ocazia **Sărbătorilor pascale** – în număr de **6.160**, cu o valoare de **178.439 lei;**
 - cu ocazia **Zilei Internaționale a copilului, 1 iunie** – în număr de **70**, în sumă de **9.750 lei;**
 - oferite **veteranilor de război** – în număr de **4**, în sumă de **200 lei.**
- ▶ **Activitatea culturală** prodigioasă s-a bucurat din partea conducerii Casei de sprijin ce s-a ridicat la suma de **23.845 lei** oferiți unui număr de **398 membri;**
- ▶ Pentru susținerea **activității sportive** s-a alocat un buget în

valoare de **2.235 lei** acordat unui număr de **77 persoane**;

- ▶ **Ajutoare de fidelitate** s-au acordat unui număr de **200 de membri** în valoare de **12.601 lei**;
- ▶ **Persoanelor membre ce au beneficiat de bilete de tratament în stațiunile balneoclimaterice**, Casa le-a oferit un ajutor nerambursabil în valoare de **10% din fondul cotizant**, dar nu mai mult de 100 de lei. Numărul beneficiarilor în intervalul ianuarie – iunie 2015 a fost de **52 persoane** cărora li s-a oferit suma de **4.663 lei**;
- ▶ **Ajutoarele de deces** au fost acordate unui număr de **413 persoane** în valoare de **305.714 lei**;
- ▶ **Conform articolului 15, alineat i din Statut**, președintele Casei ce este și președintele Consiliului Director acordă **ajutoare bănești și materiale ocazionale** membrilor aflați în dificultate. În intervalul aflat în discuție s-au acordat **78** de astfel de ajutoare în valoare de **6.765 lei**;
- ▶ S-au mai oferit **ajutoare materiale constând în reviste, cocarde, plachete, medalii** unui număr de **9.987 persoane**, ajutoare ce totalizează **106.586 lei**;
- ▶ Totodată, în categoria ajutoarelor nerambursabile acordate în perioada ianuarie – iunie 2015, regăsim și **ajutoarele oferite din donații diferitelor cazuri umanitare, sociale**. S-a oferit un singur astfel de ajutor în valoare de **450 lei**;
- ▶ Se impune a preciza aici și **ajutoarele conform CCM** în număr de **4** în valoare de **14.208 lei**.

Intrată deja în tradiția Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, **sărbătorirea persoanelor ajunse la vârsta de 100 de ani** e modalitatea prin care conducerea Casei, membrii, salariații, colaboratorii săi își exprimă respectul și prețuirea față de persoanele ajunse la vârste onorabile. Pe 13 iunie a.c., Casa noastră l-a sărbătorit pe **Ștefan Malanca** ce a împlinit frumoasa vârstă de 102 ani, acordându-i-se pe lângă tradiționalele urări de sănătate și bucurii alături de cei dragi, de tort și flori și un ajutor nerambursabil de **150 lei**.

Împământănit în tradiția Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad e și bunul obicei de a sărbători **Nunta de Aur**, prilej de omagiere a cuplurilor ce și-au unit destinele în urmă cu cinci decenii. Au fost celebrate în data de **21 mai 2015** în comuna **Perieni 4 cupluri** cărora li s-a oferit un ajutor nerambursabil în valoare de **50 lei**. Îi amintim aici pe: **Bîgu Gheorghe și Anica; Dumitru Nicolai și Vasilica; Frumuzache Toader și Ioana; Iosip Ioan și Dumitra**.

Pe **16 august 2015** am omagiat alte **7 cupluri** de data aceasta din comuna **Ivești: Bejan Toader și Paraschiva; Caloianu Ioan și Stana; Caramalău Vasile și Măriuța; Nechita Alexandru; Radu Ioan Maria; Crăciun Ioan și Georgeta; Stoian Iordache și Maria**, ultimii doi din comuna **Pogonești**. Și acestora conducerea Casei le-a oferit un ajutor în valoare de **50 de lei**.

În data de **30 august 2015** în cadrul Festivalului sătesc „La stejarul lui Ștefan cel Mare și Sfânt” din comuna **Bogdănești** au fost celebrate alte 5 familii ce au împlinit 50 de ani de la căsătorie. Dintre acestea îi menționăm pe: **Dobrin Neculai și Maria, sat Buda; Măță Chirică și Suzeta, Bogdănești; Pahome Constantin și Veronica, Bogdănești; Prisecaru Silvestru și Elena, sat Buda; Talpeș Neculai și Elena, Bogdănești**.

Prezenta sinteză, așa cum afirmam, la începutul expunerii noastre am întocmit-o pentru a veni în sprijinul dumneavoastră oferindu-vă informații la zi cu privire la activitatea noastră. Considerăm un astfel de demers unul cât se poate de firesc și de necesar relației pe care o întreținem cu dumneavoastră, membrii noștri și pe care ne dorim să o perfecționăm. Și pentru că nu ne dorim să avem parte doar de cuvinte mari, lăsăm cifrele și activitățile noastre să vorbească de la sine.

Astfel, ne oprim asupra Hotărârii Consiliului Director nr.42 din 24 aprilie 2014 în urma căreia **serviciile prestate în cadrul asociației**

noastre, și aici ne referim la cele oferite de cabinetele medicale, magazinele de tip Economat, cu profil naturist, funerar, atelierelor de croitorie și frizerie au fost incluse în categoria **ajutoarelor nerambursabile**. Decizia a venit ca urmare a faptului că aceste cabinete deja aplicau reduceri substanțiale (între 25-50%) restul costurilor fiind acoperite de către Casă.

- ▶ **Cabinetele stomatologice (în număr de 3)** au fost vizitate în aceste 6 luni de un număr de **496 membri** pentru care Casa a suportat suma de **43.465 lei**;
- ▶ **Cele două cabinete oftalmologice** au oferit unui număr de **405 membri** consultații de pe urma cărora pensionarii au economisit suma de **14.379 lei**. Nu putem uita aici și suntem recunoscători pentru tot sprijinul oferit doamnei doctor Romanescu Carmen al cărei cabinet deține aparatură de ultimă generație, oferind consultații gratuite și reduceri la execuția unei perechi de ochelari;
- ▶ **Cabinetul de tratamente medicale** a oferit suport unui număr de **1.650 persoane**, pentru care Casa a suportat suma de **6.382 lei**;
- ▶ **Cabinetul de kinetoterapie** a fost frecventat de **1.452 membri**, ce au economisit suma de **15.020 lei**;
- ▶ **Cabinetul termomasaj** a deservit un număr de **970 membri**, pentru care Casa a suportat suma de **48.500 lei**, ședințele la acest cabinet fiind gratuite;
- ▶ **Cabinetul îngrijire corporală** a fost frecventat în perioada ianuarie – aprilie a.c. de **34 persoane**, ce au economisit suma de **1.187 lei**;
- ▶ **Cabinetul bionergie** a deservit **13 persoane** pentru care Casa a suportat suma de **250 lei**;
- ▶ Nu în ultimul rând **cabinetul ecograf** a fost vizitat în intervalul ianuarie – iunie 2015 de **218 membri** pentru care asociația noastră a suportat suma de **3.085 lei**;
- ▶ **Cabinetul juridic** a oferit consultații unui număr de **288 persoane** pentru care Casa a suportat suma de **25.145 lei**;
- ▶ **La cercul de gimnastică ritmică și aerobică** au participat un număr de **20 de membri** ce au economisit suma de **2.555 lei**.

Întrucât legea economiei sociale este deja o realitate în România, fiind adoptată de către Parlamentul României în data de 30 iunie 2015, putem preciza faptul că acum Casele de Ajutor Reciproc a Pensionarilor, promoțoare ale acestui concept beneficiază de cadrul legal pentru îmbunătățirea condițiilor de viață ale persoanelor de vârstă a treia. Trebuie spus totuși că absența acestuia nu a împiedicat Casele de Ajutor Reciproc a Pensionarilor să nu vină în sprijinul pensionarilor prin intermediul **magazinelor de tip Economat, cu profil naturist, funerar ori prin atelierelor de frizerie, croitorie**.

Saloanele de frizerie au fost vizitate de un număr de **4.413 membri** din localitățile **Bârlad, Zorleni, Puiști, Iana** pentru care asociația noastră a suportat valoarea de **7.187 lei**.

În ceea ce privește **atelierelor de croitorie** prezente în **Bârlad și sucursala Pogana** numărul persoanelor ce au beneficiat de serviciile sale s-a ridicat la **484 persoane** ce au economisit suma de **2.827 lei**.

Magazinele de tip economat (18 la număr) au fost vizitate în intervalul de referință ianuarie-iunie 2015 de un număr de **22.000 membri** ce au putut beneficia de produse la prețuri de producător, fără adaos comercial în valoare de **530.525 lei**. Pe de altă parte, **magazinele cu profil naturist** ale Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” (cu sediul în **Bârlad și Slănic Moldova**) au deservit un număr de peste **16.000 membri** ce au achiziționat produse în valoare de **370.106 lei**. În ceea ce privește **magazinul de pompe funebre** din incinta asociației noastre, menționăm faptul că acesta a fost vizitat de un număr de **300 de membri** în perioada ianuarie – iunie 2015, ce au procurat produse necesare unei înmormântări în valoare de **148.443 lei**.

Activitatea Casei poate fi urmărită pe site-ul www.carpbarlad.ro și pe www.youtube.com, pe canalul CARP Elena Cuza Barlad.

Recunoștință

Vasile CHELARU

Apropierea lunii octombrie, a cărei primă zi este aleasă pentru a sărbători persoanele în vârstă, îmi oferă atât prilejul, cât și motivul, de a elibera din cotloanele interioare ale inimii unele sentimente pe care le nutresc față de un om drag, însă simt că prin cuvinte nu voi putea exprima foarte clar consistența și dimensiunea trăirilor sufletești.

Tatăl meu nu este bătrân, deși anii care au trecut i-au încărunit părul, i-au slăbit puterea fizică, chiar văzul și auzul s-au diminuat, însă nu l-au gârbovit, nu i-au afectat judecata chibzuită, comportarea liniștită, spiritul zburdalnic, omenia, dragostea pentru familie și oameni, în general. Totuși, tatăl meu este vârstnic, ca și alți semeni ai săi poartă în trup sechele ale unor perfide maladii, fapt pentru care nu ascund marile îngrijorări care apar atunci când întârzie mai mult la cumpărături, ajunge mai greu la telefon, neglijează să ia medicamentele...

Am și acum clară imaginea părinților, la câțiva ani după ce am văzut lumina zilei, în casa și gospodăria din satul copilăriei mele; frumoși și tare harnici. Tata era înalt, zvelt, cu părul pieptănat peste cap, fața ovală, fruntea lată, ochii albaștri, privirea liniștită. A fost mereu echilibrat și conciliant. Felul său de a fi îi aducea respectul consătenilor, rudelor, colegilor și prietenilor. Dacă își pierdea cumpătul, atunci era evident că se întâmpla ceva foarte grav. Mama avea grijă să aibă totdeauna hainele îngrijite, convinsă fiind că „bărbatul este oglinda femeii”, dar și pentru că observase că este pretențios și mândru. Obișnuit să muncească de la vârsta de 13 ani, când fusese ucenic la un fierar, a reușit în scurt timp după căsătorie să ajungă printre gospodarii de frunte ai satului. Pentru că era sobru și cinstit, a fost însărcinat cu responsabilități de „brigadier” în gospodăria agricolă colectivă, însă a înțeles că acele minuscule privilegii nu prezintă o garanție pentru un viitor mai bun copiilor săi, așa că s-a sfătuit cu mama și s-au mutat în Bârlad. Greutățile și grijile nu l-au cruțat, dar nu l-am auzit niciodată plângându-se. Desigur, avea nenumărate nemulțumiri, însă știa să prețuiască fiecare zi, puținul pe care îl dobânda cu truda și priceperea sa. Muncea de dimineața până seara, sâmbăta toată ziua, iar aproape de ora la care trebuia să apară, ieșeam pe rând în stradă, privind lung și dezamăgiți; mama, care îl aștepta cu masa pusă, noi copiii, pentru a-i sări în brațe. Ne strângea la piept, ne mângâia cu palmele sale crăpate de var și mortar și ne spunea: „Dacă nu o să învățați, așa veți munci și voi! Eu aș fi mers la școală, dar nu aveam posibilități. Dacă unul dintre frați continua studiile, părinții nu ar fi avut bani să-l sprijine și nici să-i crească pe cei din urmă, așa că, de mici, eram obișnuiți să muncim!” Nu aveam nevoie de un imbold mai puternic,

nu doream nicicum să simt în hainele mele, pe corpul meu, mirosul de var și vopsea. Nu știu dacă îi plăcea foarte mult meseria de zugrav, desigur ar fi putut învăța alta, dar era caracterizat de un pronunțat simț al responsabilității și de aceea reușea să facă lucruri de calitate. Oamenii îl căutau să le vâruiască casele, insistau, erau de acord să aștepte până termina lucrări începute sau promise altora, fără a se sfii să-i spună că avea reputația unui om serios, modest, că lucrează îngrijit și cu preț moderat. Nu știa să profite de vreo oportunitate care i-ar fi adus câștig și nici nu voia să încerce. O vreme a lucrat la o instituție învecinată cu o mare întreprindere din oraș, fiind însărcinat și cu atribuții de pază. Muncitorii din fabrică își mai confecționau unele lucruri necesare în gospodărie, iar pentru a ocoli punctele de acces și control, îl rugau să le permită trecerea prin curtea obiectivului pe care îl păzea. Făcea în așa fel încât să nu încurajeze genul acesta de „nereguli”, dar nici să ajungă vreunul pe mâna autorităților; vorbea cu oamenii, nu era pătimaș, nici zelos, însă niciodată nu pretindea pentru sine vreun câștig. Obișnuia să spună că lumea este necăjită, de parcă noi aveam de toate! De altfel, fiind foarte credincios, nu putea tânji la mai mult decât ce dobânda cu sudoarea frunții.

Buna cuviință și măsura corectă a lucrurilor i-au fost principii de la care nu s-a abătut. Nouă, copiilor, ne-a acordat încredere, ne-a încurajat să luptăm pentru idealurile noastre, ne-a respectat dorințele și nu a încercat să-și impună prin constrângere păreri; ne-a lăsat să ne alegem liceul potrivit, profesiile care le-am îndrăgit, partenerii de viață, locuințele, prietenii, având priceperea de a evidenția clar unele opinii în dezacord cu deciziile noastre, de care, din nefericire, nu am ținut cont întotdeauna.

Mulți ani a fost nelipsit de la slujbele religioase, când puterile îl ajutau s-a implicat în diverse activități, alături de alți credincioși, pentru ca biserica de care aparține, distrusă de cutremurul din 1977, să nu-și piardă în totalitate slujitorii, însă cel mai important fapt consider că îl constituie priceperea de a-i fi învățat pe nepoți să se închine, să spună rugăciunea înainte de culcare, după ce se trezesc, când se spală pe față, când se așează la masă; chiar dacă în timp vor mai neglija aceste reguli creștine, sunt sigur că nu vor uita niciodată mâna bunicului care le-a strâns pumnii și le-a adunat degetele învățându-i semnul crucii, nu vor uita omul care le-a istorisit întâmplări cu sfinți și semnificația sărbătorilor din calendar, care i-a povățuit spre fapte bune, generoase, așa cum din memorie nu ar trebuie să se risipească amintiri legate de răbdarea cu care îi învăța operațiile matematice, cum număra, deodată cu nepoții,

pașii de acasă spre grădiniță și invers, cum îi hrănea, cum îi plimba prin parc, cum le spunea povești și recita poezii pe care și le amintea din vremuri îndepărtate, învățate de la dascălii lui.

Tatăl meu are un spirit liber, este curios și nu precupește nicio clipă pentru a se informa. Merg adesea la el – nu atât de des cât ar trebui – și văd câte o carte pe masă, mereu alta, între foile căreia observ un „semn” improvizat dintr-un fragment al unei reclame de la supermarket:

– Mai citește? o întreb pe mama.

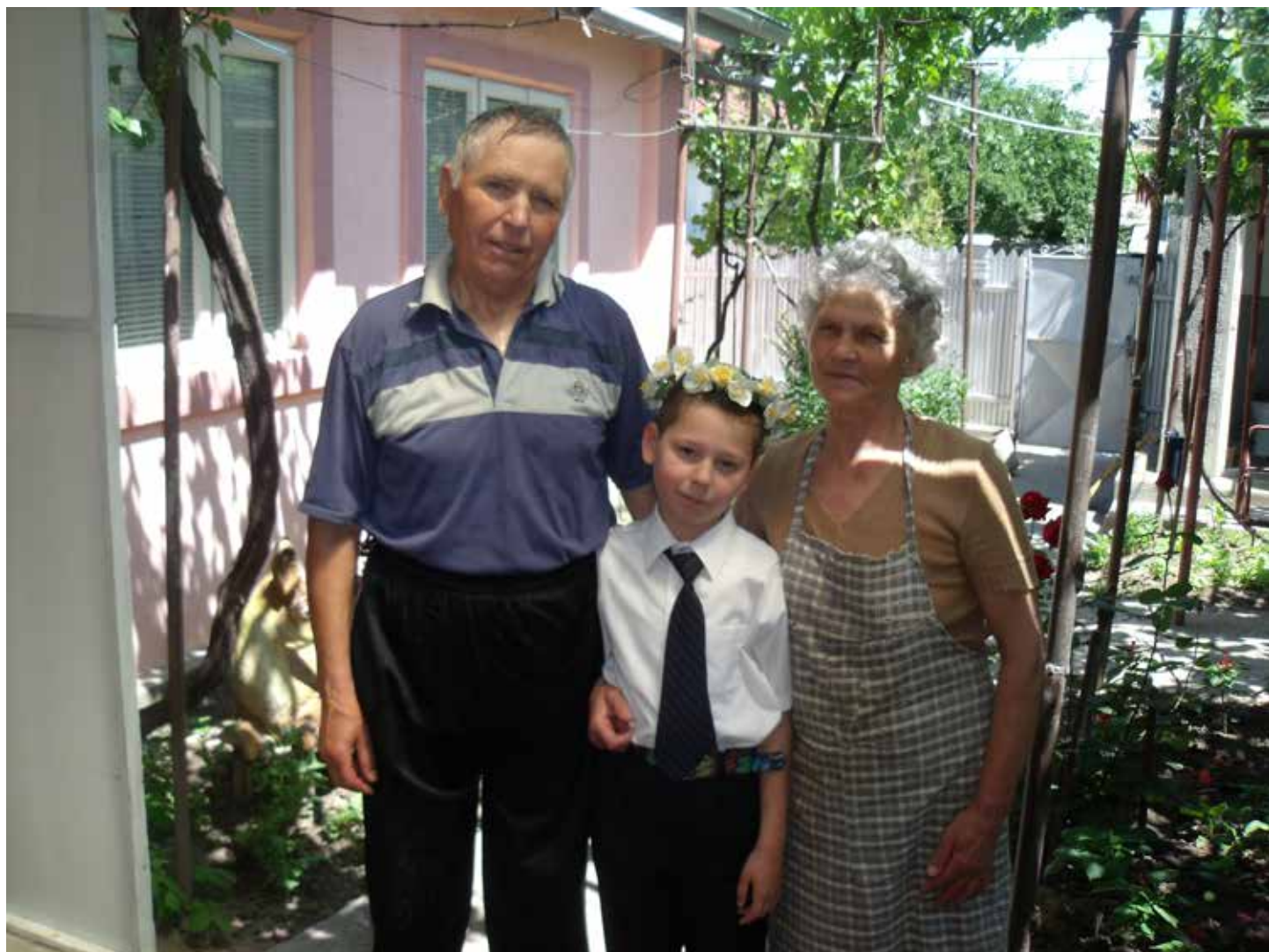
– Cum să nu! Uneori chiar o carte pe zi. Nu cred că mai este vreuna în bibliotecă pe care să nu o fi citit, ba chiar mai sunt pe care le-a citit a doua oară! Unele treburi le mai amână, dar la cărți nu renunță! m-a lămurit ea, fără a-și ascunde o ușoară nemulțumire că nu este ajutată la activitățile gospodărești pe cât și-ar dori.

Știu prea bine cât este de pretențioasă și neobosită mama când este vorba de curățenia ogrăzii și casei, iar tata îi mai înfrânează avântul, căutând să îmbine potrivit munca cu odihna, mai ales acum, la bătrânețe. A ținut mereu cont de părerile mamei, a remarcat că lua decizii bune pentru familia lor, dar dacă ceva nu-i convenea, invoca îndată dreptul lui la „ultimul cuvânt”. În cele din urmă se instaura liniștea și înțelegerea, contradicțiile se risipeau repede, întreaga lor existență fiind bazată pe respect, dragoste și solidaritate. La urma urmei care erau „defectele” lui: graba pentru a pleca la cumpărături, profitând de întâlnirea cu

niște cunoscuți cu care să se lungească la vorbă; jocul acela solicitant, cu 32 de piese pe o tablă cu pătrățele; răsfoitul ziarelor și cărților! În schimb i se recunosc fără tăgadă o serie de calități: nu fumează, nu consumă alcool, nu este agresiv, nu este conflictual, nu înjură, este calm, politicos, săritor, modest și foarte credincios. Pentru el credința în Dumnezeu nu este doar un „reflex de duminică”, ci acumularea de îngăduință, optimism, încredere, curățenie sufletească. În compensare a primit mulțumirea realizărilor, iubirea copiilor și nepoților, stima oamenilor care l-au cunoscut. Nu a așteptat răsplată pentru binele făcut, conducându-se după cugetarea părintelui Arsenie Boca: „Fă binele și așteaptă răul”.

Consider că tatăl meu a înțeles care i-a fost rostul în această lume, și-a făcut datoria cum a știut mai bine, a adăugat câte o treaptă la scara împlinirii mele sociale ca eu să pot urca cât mai sus pentru a culege roadele reușitei, a procedat la fel cu fiica sa, le-a arătat zenitul gloriei nepoților, a sărit în ajutor apropiaților, a muncit, a iertat, nu a precupețit nimic pentru binele familiei sale și a pus umărul la formarea unei societăți sănătoase. O părticică din prezentul de azi i se datorează, negreșit, lui și generației sale.

Vorbele nu ajung pentru a-mi arăta recunoștința, așa că mă ajut de sentimente; îi doresc viață îndelungată și fără de griji, sănătate durabilă, liniște în această etapă a vieții. La mulți ani!

Bătrânețea, izvor de înțelepciune?!

Teodora Elena ZALDEA

■ Dragii noștri cititori, vă mărturisesc dintru început că nu am găsit o cale mai potrivită de a deschide acest expozeu cu și despre persoanele generației a treia, decât făcând apel la cunoașterea neamului omenesc. În această ordine de idei, redau mai jos câteva vorbe de duh, ce în opinia mea, ilustrează perfect această etapă din viața omului.

Astfel:

- „Unii oameni, indiferent cât de mult îmbătrânesc, nu-și pierd niciodată frumusețea, ci doar și-o mută de pe fețe în inimile lor.” (**Martin Buxbaum**)
- „Nimeni nu îmbătrânește prin simpla acumulare a unui număr de ani. Devenim bătrâni prin părăsirea idealurilor noastre. Anii pot rida pielea, dar renunțarea la entuziasm ne ridează sufletul.” (**Samuel Ullman**)
- „Marele avantaj în a îmbătrâni este că nu pierzi toate celelalte vârste prin care ai trecut.” (**Madeleine L'Engle**)
- „Trei lucruri intră într-o casă fără să fie anunțate: datorile, bătrânețea și moartea.” (**Proverb german**)

Coborând analiza din planul ideatic înspre cel practic, observăm faptul că situația vârstnicilor din țara noastră, cu toate eforturile depuse de către politicieni, instituții publice, ONG-uri, etc. nu e nici pe departe una ce poate fi zugrăvită în tonuri de roz. Ba dimpotrivă, resursele financiare, materiale tot mai scăzute, sănătatea șubredă, însingurarea, nesiguranța zilei de mâine, cărora li se alătură și alți factori pe care nu îi vom numi acum, fac din seniorii noștri una din categoriile de persoane vulnerabile, expuse marginalizării și excluziunii sociale, dacă e să utilizăm termenii birocratici.

Astfel, bătrânii din România sunt din ce în ce mai dependenți de ajutoarele sociale oferite de către instituțiile statului sau de către organismele nonguvernamentale dintre acestea remarcându-se Casele de Ajutor Reciproc a Pensionarilor.

În altă ordine de idei, nu doresc acum a realiza o radiografie a măsurilor întreprinse de-a lungul anilor de către autoritățile naționale cu privire la situația vârstnicilor (poate va constitui subiectul unui alt material), ci caut a reaminti de ce **bătrânețea e considerată drept izvor de înțelepciune**.

Un vechi proverb arab preciza „Nu iei nicio hotărâre înțeleaptă fără un om bătrân.” De ce oare?

Ei bine, de cele mai multe ori tineri sau adulți fiind ne raportăm la bătrânețe ca la ceva de nedorit în viață, ca la o etapă premergătoare decesului, ca la un moment în care forța fizică, uneori și cea intelectuală ne părăsesc. „Bătrânețe, haine grele,” ar suna o veche zicere românească. Și totuși nu pot fi de acord cu toate acestea. Privesc mai degrabă înspre bătrânețe și înspre persoanele ajunse la vârsta senectuții ca la acele păstrătoare de taine, de experiențe, de învățăminte. De altfel, nu pot atunci când mă gândesc la bătrânețe, această etapă inevitabilă din viața omului, să nu o asociez cu experiența de viață. Cred că vi s-a întâmplat și dvs. nu-i așa, stimații noștri cititori?

Iată deci, că inevitabil alăturăm conceptului de bătrânețe pe acela de experiență. Aș spune că e normală această asociere dat fiind faptul că bătrânețea e o consecință a devenirii noastre, a

tregerii noastre prin timp urmărind binecunoscutul ciclu al vieții: ne naștem, trăim și apoi murim. De altfel, existența noastră pe acest Pământ presupune acumulare, experiență, edificare, evoluție. Ne „trezim” pentru început în brațele mamei ce ne oferă protecție, afecțiune pentru ca apoi să părăsim lumea jocului pentru cea a adolescenței cu fiorul ei de transformare, cu primele întrebări fără răspuns, cu temeri și dorințe ascunse. Îi urmează îndeaproape tinerețea cu entuziasmul, creativitatea și spontaneitatea specifică vârstei ca în final bătrânețea să-și ceară tributul. Și în acest fel, bătrânețea privită ca o ultimă etapă a vieții, nu stă în numărul anilor pe care i-ai adunat, ci dimpotrivă în numărul experiențelor pe care le porți în spate, în numărul amintirilor și poveștirilor numai bune de împărtășit nepoților ori de ascuns în cele mai tainice cotloane ale memoriei. Așadar, evoluția noastră prin timp, de la o etapă a vieții la alta, constituie principala sursă a înțelepciunii dobândite de către persoanele vârstei a treia. Iată că, bătrânii noștri cu povestirile, trăirile lor, constituie unul din pilonii societății contemporane de astăzi, întrucât multe din succesele, descoperirile acumulate de lumea modernă s-au datorat în parte și lor, seniorilor. Acesta e și unul din motivele pentru care le datorăm respect. Pentru aceasta avem drept îndemn chiar și porunca lui Dumnezeu: „Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, ca să-ți fie bine și să trăiești ani mulți pe pământul pe care Domnul Dumnezeul tău ți-l va da ție.” (Ieșire 20, 12)

Dintr-o altă perspectivă, **bătrânețea** poate fi privită și ca o **stare a sufletului și a minții**. Și pentru aceasta avem exemple numeroase care să certifice că mulți tineri de 20 sau 30 de ani se simt bătrâni, iar seniori de 70 - 80 de ani debordează de energie, vitalitate, bucurie. De altfel, studiile despre longevitate consemnau faptul că cheia artei de a îmbătrâni frumos se află în optimismul, în capacitatea noastră de a vedea doar părțile plăcute ale vieții. Într-un cuvânt de noi depinde cum dorim să întâmpinăm această etapă a vieții, fie cu „zâmbetul pe buze,” fie temători, lipsiți de speranță.

Iată că, noi cei din generația tânără, datorăm bunicilor noștri respect, recunoștință, pentru tot ce ne-au oferit, pentru educația, valorile pe care ni le-au insuflat. Avem o datorie morală, dar și materială față de ei, de aceea poate e nevoie să le purtăm de grijă, să le asigurăm cele necesare unui trai decent, să-i înconjurăm cu iubire, afecțiune.

În încheiere, vă propun înspre reflecție una din afirmațiile deja celebre ale scriitorului american Mark Twain:

„Viața ar fi infinit mai fericită dacă ne-am putea naște la vârsta de 80 de ani și ne-am apropia de cea de 18 ani.”

Oglinda minte

educatoare Teodora Costea CAZACU,
Sucursala Șuletea

Privesc în ochii tăi și caut răspunsuri ... Când să fi trecut toți acei ani?! Unde s-au scurs? Doar eram aici, împreună de când lumea ... Cum de nu ne-am dat seama de trecerea **lui**?! Pe unde a trecut oare? Pe lângă noi? Prin noi? Chiar prin noi?!

Timpul

Te privesc adânc și tot nu-mi dau seama de urmele **lui**. Pari să fii același, același chip blând, cu ochii cenușii, plini de mister, cu privirea caldă, cu zâmbetul ușor ascuns în colțul gurii, cu glasul ferm. Tu pari același, ca la începuturile noastre. Același bărbat, falnic, mândru, demn, puternic.

Îmi zici că oglinda ție îți spune altceva, iar eu îți spun că oglinda minte și uite așa ne tot ciondănim pe aceeași temă, la nesfârșit, ca-n anii tineri, când **timpul** avea alte dimensiuni, când grijile noastre erau cu totul altele ...

Mai ții minte cum viața ne-a adus pe negândite împreună? Nici astăzi nu știm dacă ne văzuserăm de cinci ori până pașii tăi te-au purtat către poarta mea.

Cererea ta mi s-a părut mai impresionantă decât toate câte ar fi existat vreodată pe lume.

„ - Ce-ar fi, mi-ai spus atunci, dacă am face astfel încât, băiețelul tău să aibă tată, iar al meu să aibă mamă?”

Nimic romantic, nimic ieșit din comun. N-am zis nici **DA**, nici **NU**, dar ne-am trezit că mergem dintr-o dată pe același drum.

...Și am crescut copiii în deplină egalitate, fără nicio diferență, și am construit casă, și am plantat pomi. Și-am împărțit binele și răul pe din două, lumina și umbra, trecând dârji prin nori și soare, purtându-ne zilnic unul altuia de grijă.

... Și iată-ne astăzi tot împreună, copleșiți fiind de alte griji, având alte priorități, privind cu zâmbet trist către trecut și îndreptându-ne vertiginos spre alte zări necunoscute, înfiorătoare, necruțătoare, prin grozăvia celor ce vor să fie ...

-Privește, îmi spui, vezi dealul dinaintea noastră? Ce înalt era, pe când eram și eu mai tânăr! Și cum îl mai urcam! Parcă aveam aripi! Azi, deși s-a mai coborât s-a mai deșirat la vale, mi-e tot mai greu să-l urc. Semn că și peste el și peste mine **timpul** a trecut.

-Mai știi, spun eu, când tineri fiind și îndrăgostiți, pândeam și drămuiam **timpul**, îl socoteam clipă de clipă? Atunci când tu erai plecat, eu parcă nu mai aveam suflet în mine.

„De-ar trece noaptea asta, îmi spuneam să pot spera că doar ziua de azi vei mai fi departe de mine.” Și-a venit și ziua sosirii tale. Priveam mereu cadranul ceasului, dar liniștea tot nu mi-o aflam, deși știam că în curând vei fi aici, cu mine. Nu puteam trăi deloc departe unul de celălalt. Simțeam că ne destrămăm puțin câte puțin. Sosirea ta îmi aducea siguranța, protecția, liniștea, confortul, curajul. Fără tine nu puteam

funcționa, îmi lipsea aerul.

... Și în toată vremea aceasta, **timpul** trecea și curgea crud și nemilos, săpând urme adânci pe chipul și-n sufletul meu.

Mă ascuți în pragul amurgului, scrutând zărilor, privind hăt, departe, pierzându-te în gânduri rău încâlcite. Deschid apoi jurnalul cu file îngălbenite, cu scrisul șters și-ți citesc rânduri din pagina „**2 ianuarie, 1985.**” Tresari surprins de gestul meu, nedesprinzându-ți privirile din depărtări.

„ ... Și cum spuneam, timpul trece ... Trece pe negândite, fără zgomot, pe nesimțite. **Clipa** aceasta a trecut, iar eu nici n-am băgat-o în seamă, nici n-am știut s-o numesc **clipă**. Nu i-am dat importanța cuvenită acum, când ea a existat ... La fel, afundându-se în negura vremii, preschimbându-se în **trecut**, nici ea nu-mi va da importanță **cândva**. O să spun plină de disperare:

„- A existat o vreme când eram tânără ...” **Clipa**, mă va privi din fund de **timp**, poate râzând de mine, sau cine știe, neobosindu-se măcar să-mi dea atenție și zadarnic, iar va spune:

„- A existat o vreme când eram tânără ...” Și nimeni nu mă va crede! Eu însămi nu voi mai crede ...

Răzbunarea **clipei**? Atunci vom fi egale?

Da! **Timpul** trece și trece prin noi, peste noi, pe lângă noi, inundându-ne și copleșindu-ne cu regrete, păreri de rău, nostalgii.

Mă bucur azi, bănuindu-l pe omul meu apropiindu-se de casă, venind către mine.

Există un secret al **timpului**, dar cine stă să-l deslușească? Când dragul meu este departe, departe, eu zic că **timpul** stă în loc și că durerea mea se prelungește la nesfârșit. Chiar dacă știu că el va sosi mâine, mie mi se pare că **mâine** nu mai există, că totul se sfârșește acum, **azi**, în durerea aceasta intensă.

Dar, sunt cu el, întotdeauna fericită și cu inima plină ... și totuși, chiar și așa, lupta inegală cu **timpul**, continuă! Ni se pare uneori că l-am învins, dar de fiecare dată, ne trezim învinși, înșelați de **timp**.

Mi-e teamă de **timp** căci știu bine că el va aduce sfârșitul! Victime ale **timpului**, asta suntem toți!

Victime ale **timpului**!

Te desprinzi din depărtări, adunându-ți răvășit gândurile, revenind cu picioarele pe pământ și privindu-mă mut, îmi atingi ușor umărul, îmi spui șoptit:

- ... Și totuși, oglinda minte!

Înserarea cade lin peste noi, purtându-ne pașii spre odihna nopții.

-Da, ai dreptate! Oglinda minte, dar să nu uităm că bătrânețea n-a intrat în viața nimănui, niciodată, purtând brațe de flori ...

„Purtați-vă frumos cu toți copiii voștri, pentru că ei sunt cei care vă vor alege azilul”

avocat Carmen FRĂȚIMAN

Gluma circula pe internet și, dacă o citești la tinerețe, îți poate părea chiar bună. Cu totul altfel îți pare atunci când ajungi în prag de pensie, singur, trăind paralel viețile copiilor tăi.

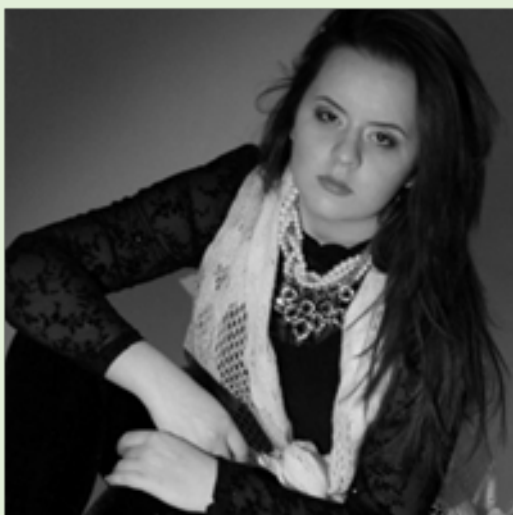
Heraclit din Efes spune că „*nimic nu este permanent, în afară de schimbare*”, numai că noi trăim ca și cum veșnic am fi tineri, veșnic copiii ar fi lângă noi, pentru ca în final, atunci când timpul „nu mai are răbdare”, să ne amintim nostalgic așa cum făcea Ion Creangă în „Amintiri din copilărie” : „*Dragu-mi era satul nostru cu Ozana cea frumos curgătoare și limpede ca cristalul, în care se oglindește cu mândrie Cetatea Neamțului de atâtea veacuri! Dragi-mi erau tata și mama, frații și surorile, și băieții satului, tovarășii mei din copilărie, cu care, în zile geroase de iarnă, mă desfătam pe gheață și la săniuș, iar vara, în zile frumoase de sărbători, cântând și chiuind, cutreieram dumbrăvile și luncile umbroase, prundul cu știonalne, țarinile cu holdele, câmpul cu florile și mândrele dealuri, de după care-mi zâmbeau zorile în zburdalnica vârstă a tinereții!* Asemenea,

dragi-mi erau șezătorile, clăcile, horele și toate petrecerile din sat, la care luam parte cu cea mai mare însuflețire!”

La final vine vremea când devenim „copiii copiilor noștri”, iar ei se poartă cu noi așa cum i-am crescut. Undeva, în Codul Civil, există o obligație legală de întreținere. Potrivit art. 516 c.civ. „obligația de întreținere există între soț și soție, rudele în linie dreaptă, între frați și surori”. Instanța apreciază starea de nevoie în care se află cel care solicită întreținerea, iar modalitatea de executare presupune executarea în natură, prin asigurarea celor necesare traiului avându-se în vedere nevoia celui care o cere și mijloacele celui care urmează a o plăti.

Și pentru că legile nu „reglementează” sufletul omului, întreținerea poate fi prestată și prin plata unei sume de bani..... bani din care, dragă mamă, dragă tată, urmează să-ți cumperi matala ce-ți trebuie, inclusiv un om cu care să vorbești.

Astea fiind spuse, cereți pensie de la copiii voștri, există cadrul legal, dar nu uitați ... statul nu-i obligă să vă întrebe „Ce mai faci?”.

Frumusețea vine din interior

OANA ROTARU

Venim pe această lume în care trebuie să ne recâștigăm sinele, să îl dezvoltăm și să îl îndeplinim. Ființa om este observatorul principal în acest cadru peisagistic ce furnizează energie.

Tendința noastră de a crește, scopul de a deveni vizibili în ochii societății, dorința de a avea libertate sunt iluzia din cauza căreia ajungem să tratăm valoarea vieții în vârstă, în loc să dăm viață vârstei. Viziunea în cadrul căreia ne învârtim schițează omul ca simbol dezvoltator, unde pe scara evoluției, singura dorință ca scop principal este maturizarea.

Treapta de referință, pe care călcăm într-un trup bătrân ne susține conștiința și ne arată că acum devenim observatori experimentați, mai fragili și mai sensibili. Câtă ruină, cât spirit copilăresc, atât de multe curiozități. Cine ești? Un copil maturizat? Un adult cu suflet de copil? Ce te face fericit? Care ți-e pofta, omule? De viață? Acum ne amintim împreună de ea, ne amuzăm de noi, cei tineri, ne este dor de nostalgia copilăriei, ne visăm tot acolo, în acel tărâm fermecat care de altfel părea o cușcă ce ne astupa graiul libertății. Prezentul este oglinda trecutului. Ceea ce ai gândit, ai simțit și ai acționat este ceea ce trăiești acum. Neputința, ca dușman de luptă în actualul timp tumultos, nu este altceva decât o rană ce începe să doară din ce în ce mai tare pe care trebuie să o înfrunți.

Frumosul din tine este povestea de viață pe care o vei lăsa aici, este sufletul tău trecut prin dezamăgiri care a învățat să existe în ciuda lumii, este înțelepciunea pe care ai dobândit-o, este calmitatea care înfruntă furtuna tânără, este spiritul tău!

Cum să ne iubim bătrânii?

prof. Lucia MUNTEANU

Bătrân, bătrânețe sunt cuvinte a căror explicație de dicționar ar putea crea depresii:

Bătrân – care trăiește de mulți ani, înaintat în vârstă;

Bătrânețe – etapă finală din viața ființelor, caracterizată prin diminuarea treptată a funcțiilor fiziologice.

Din punct de vedere științific, biologic, lucrurile stau exact așa, însă eu mi-am propus să abordez acești termeni dintr-o altă perspectivă, și anume, din punct de vedere afectiv.

Când rostesc cuvântul **bătrân**, mă gândesc, în primul rând, la o experiență de viață bogată, mă gândesc că un om care a ajuns la bătrânețe a fost/este iubit de Atotputernic, pentru că i s-a dat șansa de a se bucura de atât de multe minuni pe care ni le oferă natura, viața, i s-a dat șansa de a culege, din fiecare întâmplare trăită, poame, unele dulci, altele amare, devenind astfel un depozitar de înțelepciune.

„Cine nu are un bătrân să și-l cumpere,” spune o vorbă din popor. Oare de ce să ne cumpărăm un bătrân?! Pentru că este „plin de boli și suferinți,” cum spunea regretatul poet Adrian Păunescu, sau pentru că, având lângă noi un bătrân, ne simțim mai puternici, mai protejați, mai înțelepți datorită înțelepciunii lor?!...

Se știe că cele mai multe persoane ajunse la vârsta senectuții știu să fie active, să se facă utile, împărțind din experiența lor de viață celor care doresc să o cunoască. Este adevărat că fiecare om, fiecare tânăr trebuie să-și trăiască propria experiență de viață; nu putem lua totul de-a gata de la părinții sau de la bunicii noștri. Dar atunci când se află într-un moment de cumpănă, un om, tânăr sau matur, depășește mai ușor acel moment primind un sfat bun de la cineva mai în vârstă care îi este apropiat. Greutățile nu mai sunt atât de grele când le împărțim cu cineva drag, iar bucuriile sunt depline când avem lângă noi un părinte, un bunic căruia să-i împărțim aceste bucurii.

La rândul lor, bunicii, părinții trăiesc, se revigorează prin bucuriile trăite de fiii și nepoții lor.

A ratat un copil, un nepot, examenul de admitere la facultate: eșecul este mai ușor de acceptat când bunica îi mângâie fruntea nepotului și-i spune: „Nu-i nimic! Mergem cu încredere mai departe și totul va fi bine!”

Când, dimpotrivă, copiii, nepoții le aduc bunicilor vești bune: reușita la examene, o căsătorie potrivită, nașterea unui copil, veți vedea în ochii acestora din urmă lacrimi, lacrimi de fericire, pentru că încă un vis din tinerețea lor s-a împlinit prin nepotul/nepoata lor.

Bătrânii nu trebuie înlăturați din viața familiei și a societății. Ei simt mereu nevoia să fie utili și activi, și chiar sunt. Se cunosc multe cazuri de bunici care îngrijesc nepoții pentru a le da posibilitatea părinților să-și vadă liniștiți de munca lor. Și bunicii fac acest lucru cu dragoste și cu devotament, total dezinteresați și convinși de rostul

lor. Aș spune în această idee că bunicii aceștia cărora li s-a încredințat un nepot spre creștere și educare o fac, în anumite cazuri, chiar mai bine decât ar face-o părinții lor. În primul rând, pentru că au tot timpul pe care îl dedică nepoților; în al doilea rând, ei sunt cei care transmit nepoților comorile adunate timp de o viață, valorile morale adevărate, încercând să îndrepte greșelile pe care ei înșiși, la vârsta tinereții, le-au făcut în educația propriilor copii, din lipsă de timp, din lipsă de experiență.

Fiecare om este autodidact în profesiunea de părinte; nicio școală de nicăieri nu te poate învăța cum să fii părintele care trebuie să fii, decât situația concretă de a fi părinte. Desigur, sunt destule cărți care îi învață pe tinerii părinți cum să-și crească odraslele, dar fiecare copil este o entitate cu o personalitate unică. Și atunci, rolul de a rezolva una sau alta din problemele ivite în educația unui copil le revine adulților care îl educă, părinții sau bunicii.

Nepoții sunt, cel mai adesea, dornici de a sta cu bunicii lor, nu doar pentru că aceștia le satisfac micile capricii. Nu! Copiii știu foarte bine să aprecieze un adult care i se dedică lui, chiar dacă bunicii sunt uneori cam severi.

În afară de asta, farmecul serilor în care bunica povestește nepoților amintiri din propria copilărie sau le citește un basm cu pajuri și cu zmei nu poate fi înlocuit cu nimic.

Pare că m-am abătut puțin de la subiectul propus de titlu, dar eu zic că doar „pare.”

Există atâtea moduri în care ne putem exprima dragostea față de bătrânii noștri...

Ideea dezvoltată în rândurile de mai sus este tocmai un mod prin care ne manifestăm dragostea și prețuirea față de ei, arătându-le că avem încredere în ei, în judecata lor, în puterea lor.

Bineînțeles că o floare oferită din toată inima din când în când, o întrebare sinceră „Pot să vă ajut cu ceva, dragii mei bunici? Te supără ceva? Vrei să mergem la un medic?” sunt alte forme de a le arăta că ne pasă de ei, că îi iubim.

Este adevărat că bătrânețea este o „repetabilă povară,” de aceea aș vrea să spun generațiilor tinere să nu privească nici cu dispreț nici în derâdere nici cu spaimă spre bătrânii din viața lor sau din jurul lor, ci să reflecteze la inevitabilul care îi așteaptă.

Și, dacă trebuie să închei, aș spune că bătrânețea este o stare de spirit: că unii oameni sunt bătrâni mult înaintea de vreme, iar alții refuză să fie bătrâni la vârste foarte înaintate, și cei din urmă sunt **Fericiții**.

„Copilul râde: Înțelepciunea și iubirea mea sunt jocul.

Tânărul cântă: Jocul și înțelepciunea mea e iubirea.

Bătrânul tace: iubirea și jocul meu e înțelepciunea.”

(Lucian Blaga)

prof. MIHAI LUCA

Ziua vârstei a treia ori a senectuții

„O viață fără sărbători este un drum lung fără hanuri.”

(Democrit)

Am inserat acest aforism la începutul demersului nostru sentimental cu septuagenarul filozof grec, reprezentant de seamă al materialismului și ateismului și continuăm cu al altui celebru compatriot de geniu, mai mult decât septuagenarul Euripide, care, prin tragediile sale („Hecuba”, „Medeea”, „Andromaca”, „Electra”...), împreună cu Eschil și Sofocle au creat tragedia clasică antică: „Să iubim nebunește tot ce strălucește pe acest pământ fiindcă o altă viață ne este necunoscută”.

Comentariul ar fi inoportun și superfluu.

Istoria științelor care au ca obiect de studiu evoluția ființei umane s-a îmbogățit continuu și stabilește mai multe perioade ale acesteia: copilăria, pubertatea, adolescența, tinerețea, (maturitatea) și vârsta senectuții. Limitele acestor perioade nu sunt rigide, ele cunosc o anumită toleranță în funcție de concepția exegeților, a interpretărilor, etc.

Ne referim îndeosebi la perioada pubertății și adolescenței, dar și a celorlalte căci, chiar de la început când ONU în februarie 1991, acum un sfert de secol, prin rezoluția 46 sugera stabilirea vârstei a treia începând de la 69 de ani, dar se mai preconiza încă o perioadă de vârstă între anii 55-68.

Noi ne vom adresa tuturor pensionarilor care beneficiază de acest atribut prin pensia acordată la limita de vârstă, inclusiv categoriilor cu regim special de pensionare.

Vârsta venerabilă a senectuții ca și prima parte a vieții, copilăria au fost coordonate biografice căroră cărturarii le-au găsit multe asemănări, firește prin analogii foarte subtile, dar în același timp constituie și o dovadă a interesului și atracției pentru cele două perioade ale vieții.

Adeseori concluziile aforistice sintetizează asemenea trășături.

Încercăm să oferim câteva dintr-o amplă colecție în patru volume dintr-un „Dicționar al înțelepciunii. Cugetări antice și moderne”, prima ediție începând din 1970, Iași, Editura Junimea aparținând savantului Th. Simenschy ale cărui cursuri și seminarii, absolut fascinante și printr-o cultură imensă, cunoscător de mai multe limbi vechi, moderne și pe care le frecventam patru ore pe săptămână timp de trei ani de studenție.

Și aceasta pentru faptul că lucrarea de mai sus este o foarte amplă antologie în care sunt cuprinse maximele importante publicate în literatura universală din cele mai vechi timpuri și până în epoca modernă, pomenind și celebrele culegeri ale ducelui François La Rochefoucauld (1613-1680), pesimistul incurabil și în secolul următor optimistul marchiz Vauvenargues (1715-1747) care a trăit mai puțin de jumătate din vârsta predecesorului său.

Iată câteva dintre aceste aforisme despre copilărie și bătrânețe:

„Copiii nu au nici trecut nici viitor și ceea ce ni se întâmplă nouă - ei se bucură de prezent.” (La Bruyere);

„Dacă copiii ar crește mai departe așa cum se arată (la

început), am avea numai genii.” (J.W.Goethe)

„Trebuie să luptăm împotriva bătrâneții ca împotriva unei boli.” (Cicero, „De senectute, 35);

„Un om bătrân e de două ori copil.” (William Shakespeare, Hamlet, 2,2).

„Bătrânețea nu ne face copilăroși, cum se spune, ea numai ne găsește încă adevărați copii.” (J.W.Goethe).

„Îmbătrânind devenim mai nebuni și mai înțelepți.” (La Rochefoucauld) și de același autor „Puțini oameni știu să fie bătrâni”.

Să amintim aleatoriu, câteva nume ilustre ale oamenilor de seamă din trecut: Fontenelle scriitor și filozof francez, nepot al lui Corneille (1657-1757), Marlene Dietrich (1900-1992) americană de origine germană, Sir Winston Leonard Spencer Churchill (1874-1965) premiul Nobel pentru literatură (1953), academician Ana Aslan, pionier al gerontologiei mondiale ce a elaborat Gerovital H și Aslavital.

Dintre contemporanii noștri celebri în viață să-i omagiem pe Neagu Djuvara născut în 1916 București, Constantin Bălăceanu Stolnici născut în 1923 București, membru de onoare al Academiei Române, academicianul Dinu Giurescu, Mihai I de Hohenzollern, rege al României al cărui portret din clasa I la Colegiul Codreanu ne urmărea cu privirea blândă și fermă când la începutul orelor de curs cântam „Imnul regal,” versurile lui Vasile Alecsandri și muzica Alexandru Flechtenmacher.

Ne-a fost hărăzit nouă, bălădenilor, ca Providența să ne asigure o „Casa noastră”, ca și contingentelor noastre de la sucursalele afiliate, într-o locație - chiar dacă nu prea încăpătoare - care oferă un spațiu generos și să aibă o conducere cu probitate, competență, consecvență și devoțiune, cu un președinte profesionist magistrat pensionar Nicolaie Mihai, înconjurat - nici nu se putea altfel - de un colectiv de oameni deosebiți, amabili, buni cunosători ai resortului de care răspund.

Atmosfera de lucru este foarte propice, de liniște, bună cuviință, certitudine.

Să apreciem la superlativ contribuția unui colectiv de colaboratori de elită, omniprezenți la manifestările sociale și cultural - artistice frecvente și de calitate.

Le adresăm cordial omagiul nostru doamnelor și domnilor care onorează și susțin aceste acte de cultură și le cităm numele în ordine alfabetică: Livia Andrei, Petruș Andrei, Constantin Chiper, Gheorghe Clapa, Serghei Coloșenco, Ghiță Cristian, Neculai Ghețău, Gheorghe Gherghe, Virgil Giușcă, Maria Marin, Gruia Novac, Dumitru Olaru și alții care din rațiuni de spațiu nu se regăsesc aici.

Fie ca de la un an la altul, instituția și întregul colectiv să aibă, la întâmpinarea Zilei oamenilor de vârsta a treia de pe întregul mapamond cele mai frumoase și scontate rezultate în toate compartimentele de activitate, sănătate și bucurii.

DATORIE VERSUS INGRATITUDINE

Întâmplare de... poveste

PROF. GRUIA NOVAC

Nici chiar în vremuri în care aș fi fost îndrituit s-o fac, n-am ascuns nașterea mea basarabeană. Rădăcinile originare ale paterului meu ating primii doi-trei ani ai secolului al XVII-lea (Zona „Izvoare” - și geologic și toponimic - din ținutul Soroca fiind localizarea), eu născându-mă în deceniul al IV-lea al secolului al XX-lea (1935, noiembrie 22), motiv pentru care nu mi-am putut vreodată și nici nu-mi pot reprimă sensibilitățile față de tot ceea ce s-a întâmplat ori se petrece în fosta Basarabie, de la Hotin (în nord) și până la Cetatea Albă (în sud).

Iată de ce, mai cu seamă că pe 1 Octombrie sărbătorim **Ziua Persoanelor Vârstnice** (Oare data asta nu cumva e doar o adiere... mondială cu intensitate populistă, o poveste de adormit... bătrânii?!), mi-am luat îndemnul de a mă raporta **altfel** la însușirile morale „**datorie**” și „**recunoștință**”. De data aceasta, mizând pe credința mea (naivă uneori) că toată lumea (toată!) are știința acestor termeni fundamentali, nu-i voi mai explica; voi aduce în fața dumneavoastră, a cititorilor, două pilde legate strâns de existența bunicilor mei, patern și matern, dintr-o perioadă tristă și neuitabilă pentru poporul de la Dunăre, Mare și Carpați....

*

Țăranul român a fost întotdeauna ascultător în fața asupritorului, fie că acesta era străin sau pământean. Rare și fără efecte spectaculoase au fost excepțiile...

Așa se face că Basarabia, rebotezată după raptul din 1940 Republica Socialistă Sovietică Moldovenească, a fost obligată unui proces frontal și draconic de desnaționalizare și de subordonare necondiționată a „marii” Uniunii Sovietice (U.R.S.S.). Cum? Prin anexare, arestări, condamnări la ani grei de pușcărie, execuții sau deportări în Siberia. Vă mai amintiți, sigur, versurile poetului de excepție Grigore Vieru: „**Doamne, Cel din slăvile străine,/ Ce păcate oare-ai săvârșit/ Că te-au dus acolo și pe tine/ În Siberii fără de sfârșit?!/ Doamne, intră și-n a mea chilie/ Și-amândoi, răniți și înghețați,/ Să ne încălzim cu bucurie / Unul lângă altul ca doi frați.**”

Dar cu populația pe care nu reușiseră s-o depisteze, ce s-a întâmplat? Aceasta era supusă unor privațiuni greu de imaginat, în ceea ce privește mai ales povara plății cotelor datorate statului sovietic, atât de mari, încât achitarea lor era realmente imposibilă. Perchezițiile nenumărate aveau drept consecință confiscarea și a ultimului bob de grâu găsit după măturarea până și-a podurilor caselor. Regimul bolșevic a provocat astfel foametea în întreaga Republică Socialistă Sovietică Moldovenească, în anii 1946-1947, situație care a dus la moartea prin inaniție (înfometare)... a peste 200.000 de români basarabeni. Dar de la toată această „datorie patriotică”, etnicii ruși care nu erau puțini, primeau scutiri.(!)

În vremea la care fac eu trimitere, în satul Zastânca, din proximitatea orașului Soroca, trăia cetățeanul **Vasile NOVAC**, născut în anul 1879, ca fiu al lui moș **Ion NOVAC** din satul Izvoarele, venit pe lume prin 1856, ca urmaș al celor ce făcuseră parte din ceata lui **Baba Novac**, căpitan tras pe roată de unguri, la Cluj, în 1601, august, după ce Mihai Viteazul fusese, prin trădare, ucis pe Câmpia Turzii. Acest **Vasile NOVAC**, urmaș al „fugarilor” care și-au luat toți numele de **NOVAC**, în amintirea **Căpitanului** lor ucis, muncea ca picher (raimăr) la un canton pe șoseaua **Soroca – Cosăuți - Iampol**. Familia avea o căsuță în Zastânca, unde îl așteptau seara soția **Evghenia** și cele două fete, **Vera și Jenia**, care lucrau numai un sfert de hectar de pământ. Ceilalți doi băieți, **Ilarion** - tatăl meu- și **Feodosie**, fugiseră în România. Moș **Vasile NOVAC** era **BUNICUL MEU**. În iulie 1947 a **murit de foame ladatorie!**. Avea 68 de ani. În luna august, 1947, tatăl meu a primit, printr-o scrisoare cenzurată cu linii groase de tuș negru, vestea. A fost prima dată când l-am văzut plângând... A doua oară a vărsat lacrimi în ziua de 30 Decembrie (zi tragică...) 1947, când **Cineva** a fost silit să abdice...

*

Comuna **Cotiugenii Mari** era cea mai mare localitate din fostul județ Soroca. După statisticile prezentate de d-na Maria Nasu autoarea volumului **Șoldănești - Calvarul deportărilor** (Editura Prut Internațional, 2012, Chișinău), această comună a avut foarte mult de suferit din pricina ocupației bolșevice, fiindcă 71 de familii, cu un număr de 157 persoane, au fost deportate în Siberia în anii 1941, 1945, 1946 și 1949, toți făcându-se vinovați de colaborare în anii războiului cu administrația românească și, astfel, au „trădat patria sovietică”.

Printre cei deportați s-a aflat și familia „Chiaburului” (Culacului) **Dumitru SURUGIU - BUNICUL MEU** - care împreună cu **Ana Surugiu**, bunica mea (născută în 1893), Grigore Surugiu (născut în 1920) și **Boris Surugiu** (născut în 1931), unchiul meu, au fost luați în noaptea de 5 spre 6 iulie 1949, îmbarcați în vagoane de marfă („tovarneak”) în gara Cobălea și „aruncați”, cu alte mii de basarabeni, la marginea Taigalei, în regiunea Kurgan (Kurganskoi oblasti). Ceilalți copii, **Liuba**, mama mea, **Neculai și Andrei**, unchiul meu, se aflau în România.

„Stagiul în Siberia a durat 11 ani, până în 1960, când la destui ani după moartea lui Stalin (1953) li s-a permis să se repatrieze.

Dar de ce l-am amintit pe **Dumitru Surugiu**, bunicul meu matern („Tata Mare”)? El s-a născut în anul 1887, în timpul țarismului. Basarabia fusese cedată rușilor, de către turci, în 1812. Când aproape să împlinescă 18 ani, bunicul Dumitru Surugiu a fost înrolat în armata țaristă și

... dus pe frontul ruso-japonez din Extremul Orient. A luptat pentru Rusia și pentru Țară, fiind norocos că, prin 1907, s-a întors nevătămat în satul Cotiugenii Mari, din apropierea orașului Florești, cu sentimentul datoriei împlinite, fiindcă „**onoarea e mai presus de toate**”, îmi spunea el. Singura nemulțumire din timpul campaniei militare ruso-japoneze nu erau oboseala și mâncarea proastă, ci, cu deosebire, comportamentul comandanților („Komandir”) care-i ziceau „maldavan durak”, adică „moldovean prost”!...

...Recompensa? După ce s-a așezat la casa lui, făcându-și o familie în 1912, muncind pentru a-și cumpăra pământ, a venit anul 1949... Sentimentele sale proromânești și pentru România erau cunoscute, că nu degeaba l-au ales oamenii primar după realizarea României Mari (1918).

Așa că în anul 1940, când Basarabia e ruptă de la România, oamenii ca el nu puteau fi priviți decât ca dușmani ai puterii sovietice. Deci, recunoștința a devenit ingratură, meritul de a fi luptat cândva, fie și din ordin, pentru Rusia, a fost uitat și cetățeanul „moldovean” a devenit ostil mării Uniuni. Și a fost dus în Siberia de gheață 11 ani. A vrut să moară însă acasă! Și în 1960 s-a întors împreună cu familia supraviețuitoare „plecând” apoi, definitiv, **dincolo, în 1969...**

*

Fac, în final, o precizare. Respect și iubesc poporul rus, marea literatură rusă, muzica și dansul lor, limba în care ei cred și pe care regret că n-o pot vorbi curent, în absența unui exercițiu, accept patriotismul lor adesea fanatic. **Dar să te ferească Dumnezeu de conducătorii ruși!** Cotropesc popoare și teritorii, dar distrug, prin intenția de desnaționalizare, popoarele subjugate. Sunt individualiști; în consecință, răi și neîngăduitori...

Bunicii mei - **Vasile NOVAC și Dumitru SURUGIU** - mă veghează de undeva de sus. Vicisitudinile istoriei m-au privat de bucuria de a fi stat mai mult împreună, fiindcă rușii, în 15 august 1940, copil fiind încă, m-au exilat (deportat) în România, împreună cu mama și fratele. De atunci nu i-am mai văzut... Dar mă gândesc mereu la ei, mai ales că m-au învățat că dacă nu pot să fac întotdeauna bine, să mă feresc să fac rău ! Și că **datoria e sfântă! Iar viața e inevitabilă ca moartea !...**

Parohia Banca Gară

PROF. GHEORGHE GHERGHE

În data de 12 iulie 2015, în prezența a sute de enoriași, a avut loc sfințirea bisericii cu hramul „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie” din satul Banca Gară, o biserică nouă, într-o parohie nouă, desprinsă din parohia satului Banca. A fost înființată la 1 martie 1998, având în componență trei sate mici: Banca Gară, Sălcioara, Strâmtura Mitoc, numărul enoriașilor fiind în jur de 370.

Satul Banca Gară a apărut după 1883, după ce au intrat în activitate calea ferată și gara. În 1961, a fost înființat cimitirul, pe un pînten de deal, în partea de răsărit a noului sat Banca Gară. În cimitir a fost ridicată și o capelă modestă necesară unor servicii religioase locale. În anul înființării parohiei, în 1998, a fost numit preot paroh Iulian Ghimuș, un fiu al satului. Cuviosul preot și-a fixat ca principal obiectiv ctitorirea unei biserici. În 1999, a fost săpată fundația, apoi, în 2000, a avut loc sfințirea locului de un sobor de preoți condus de P.S. Ioachim, Episcopul Hușilor. În primii ani, grei, de început, nu lipsiți de romantism și impuls cucernic, preotul Iulian Ghimuș, în activitatea sa mobilizatoare, nu întotdeauna înțeleasă, a fost sprijinit de domnișoara profesor Doinița Grigore și de domnul Valerică Năstase, acesta plecat în veșnicie de câțiva ani, fiind un mare absent în momentul sfințirii.

Datorită insistențelor preotului, a dorințelor unor enoriași, a fost mobilizată întreaga parohie. Toată suflarea a contribuit, de la modesta sumă de 5 lei donată de mulți, până la câteva miliarde (bani vechi) avansați de un alt fiu al satului Bogos

Fănel. Preotul Iulian Ghimuș a avut alături o parte din membrii familiei: dr. Ștefănescu Iulia din Bacău, dr. veterinar Mihai Gabriel Ghimuș, dr. Nicu Gioni Ghimuș, Vasile Ghimuș. Cu sume importante au contribuit: Stamatîn Mitică, Stamatîn Cristinel, inginer Ursu Ioan, Ioan Popa, Florin Popa, Ionel Ghioc, Apostol Ionel Gioni, Gornescu Iulian, Vasile Vânătoru. Sperăm că cei care au avansat sume mari nu au făcut-o din trufie sau semeție. În acest caz, zadarnică ar fi credința.

Sfințirea a fost săvârșită de un sobor de preoți, în frunte cu P.S. sa Corneliu Bârlădeanu și protopopul de Bârlad, părintele Vasile Lăiu. Printre membrii soborului am identificat pe protosianghelul Iorest, preotul Sebastian de la Episcopia Hușilor, preotul militar colonel Iulian Ichim de la Inspectoratul Județean de jandarmi Bacău, preotul Aurel Zlatache de la Șuletea, preotul Marius Eduard Parpalea din Ghermănești, preotul Florin Tăbăcaru din Stoiești, preotul Gheorghe Simionescu din Viltotești, preotul Gabriel Viuleț din Sârbi, preotul Alexandru Zaharia din Țifu, preotul Lucian Dănuț Braharu din satul Banca.

La sfințire a fost prezentă și o delegație de la Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad condusă de președintele Nicolai Mihai, formată din Mihai Lenuța, Maxim Mihaela, Rîpan Rodica, Potârniche Elena Daniela, Potârniche Virgil, Grigore Doinița, Bordianu Geta, Parfene Constantin, Parfene Ioana.

Vechea parohie și-a avut sediul în satul Banca, sat vechi,

deși prima atestare documentară este din 23 martie 1554. Atunci, satul se afla în stăpânirea neamului Gherman, neam care mai avea în proprietate și alte sate din jur: Ghermănești, Lahova, Mastatici, etc. Primul din neamul Gherman a fost Gherman cel bătrân, pârcălab la Cetatea Albă în 1484, când acest oraș port al Moldovei a căzut în stăpânirea turcilor. Fiul său, Toader Gherman, în 1488 a cumpărat satul Lahova. Magda, sora lui Toader Gherman, a moștenit satul Banca Gară. Urmașii ei Costea paharnic, Ion Nistor, Sora erau proprietari din 1554. Satul Banca era mai vechi, o demonstrează documentele din 1488 și 1554, dar și studiul toponimiei. Băncenii sunt urmașii unui Bancu. Suntem puși în fața unui antroponim toponizat, Banca fiind forma feminină. Cine a fost acest Bancu nu știm, existența lui este certă. Etimologia antroponimului este interesantă, dar și dificil de explicat.

În 2009, când am prezentat Parohia Banca am riscat prezentând originea toponimului Banca din Ban. De fapt, acesta este adevărul, rămânând de explicat originea termenului Ban.

Termenul a desemnat un nume de persoană, dar și o instituție medievală. În secolele anterioare, au existat banatul Croației, banatul Severinului, banatul Olteniei. Prima formă de organizare a fost banatul Croației, o formație statală vasală regatului maghiar. Prin intermediul regalității maghiare a fost organizat banatul Severinului, instituții preluate și de românii din Oltenia. Prin intermediul maghiarilor termenul ban, care a devenit și nume de persoană, nume existând și în prezent, putea să ajungă și în Moldova. De multe ori m-am gândit că acest termen putea fi preluat de români și de la turanici. De la turanici, probabil, l-au preluat și maghiarii, ambele popoare români și maghiarii au fost în contact cu turanicii. Nu departe de Banca exista pârâul Tămășel și satul Tămășeni, termeni turanici, de ce nu ar fi și termenul ban turanic? Sunt opinii care au avansat originea maghiară a termenului Tamaș, termen maghiar provenit din Toma. S-ar putea să fie o simplă coincidență. Termenii ban și Tamaș au existat în Moldova din perioada prestatală. Indiferent de originea termenului, antroponimul Banca a existat la baza toponimului. Banca a devenit patronim, băncenii fiind urmașii lui. Documentele interne ale Moldovei consemnează existența antroponimului Banca: iazul lui Bancu la Găgești, în 1518, gruiul lui Banca în Belcești, județul Iași, în 1586, pântinișul lui Bancu în

hotarul mănăstirii Moldovița în 1410, Bancul martor la vânzarea unor părți din Șendreni, în 1625.

Satul Banca a avut biserică veche, ultimii ctitori fiind din familia Lambrino și Lascăr Costin. La sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, mare proprietar la Banca a fost avocatul Lascăr Costin. Acesta stăpânea 704 fălci (1.007 ha), pământ arabil și pădure. Actuala biserică din sat este ctitoria lui. A decedat în 8 martie 1911, singurul moștenitor fiind soția Blanche Costin. Aceasta a lăsat moșia, prin testament, unor colaboratori ai soțului, avocații Gheorghe Vidra și Theodor V. Ioan.

Unul din ei, Gheorghe Vidra a renunțat la partea lui în favoarea doamnei Natalia Dinopol, miss România în tinerețe, proprietară la Movileni. Natalia Dinopol a vândut partea ei, 257 ha cuprinzând și zona gării Banca, și 240 ha pădure la Recea lui Iorgu Radu, născut la Corbița, domiciliat la Corod, altul, nu Iorgu Radu de la Dealu Mare. Iorgu Radu a fost moștenit de urmașii săi George Radu, Elena soția farmacistului Dimitrie Borș și Natalia, dr. Al. Căpățână. În zona satului Banca Gară, Iorgu Radu a fost proprietarul celor două clădiri, una devenită dispensar și alta sediul primăriei, în perioada comunistă. Trecut-au anii și primăria a rămas în aceeași clădire. Mulți primari au deschis ușile acestei primării, dar niciunul nu s-a învrednicit pentru ridicarea unui nou sediu, necesar pentru mărirea și forța economică a comunei Banca. Cu atât mai meritorie este inițiativa preotului Iulian Ghimuș. În câțiva ani, a reușit să ridice o biserică emblemă pentru această parohie. Biserica este amplasată spre răsărit de gară, între primărie și dispensar. În ziua sfințirii, curtea bisericii invadată de sute de enoriași, curată și ordonată, făcea notă discordantă cu cele două instituții vecine, unde curțile erau invadate de buruieni, măracinișuri, deșeuri.

Prin plasament, biserica ocupă un loc central, este obligată să țină sus steagul spiritualității locale, într-un loc unde cultura este ignorată total, un segment din care nu se câștigă nimic și nu merită efortul. Sinteza evenimentului a fost surprinsă cel mai bine de președintele Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, de domnul Nicolaie Mihai, „Speranța este numai în Dumnezeu.” Noi adăugăm „Și nu este nicio legătură cu cine gestionează cultul milei.”

Scrisoare către un bătrân

ALEXANDRU VLAHUȚĂ

Părul alb e lucru mare pentru cine vrea să știe,
Și a ști să-l porți e poate cea mai grea filozofie.
Vremea, ce zbârcește fața, netezește judecata.
Pentru orice-ncrețitură, mintea trebui să-și ia plata.
Și pleopă de pleopă când s-apropie-n afară,
Atunci ochiul cel lăuntric vede lumea mult mai clară.
Ah, și mari lucruri grăiește gura pregătitei groape,
Și-nțelept trebui să fie cine stă de ea aproape!

Iată ce gândesc când trece un bătrân pe lângă mine,
Și când văd pe fața-i blândă ieroglifele divine,
Ce-a săpat, în treacă vremea, ca pe-o obeliscă vie!
Mi se pare că într-însul văd un zeu:

Ah, cine știe
Ce-o fi clocotind în lumea strânsă în bătrânu-i creier,
Și ce-o fi târând cu sine furtunosul lui cutrier!
Câte visuri izbândite! Câte visuri sfărâmate!
Grămădire colosală ici ruine de palate;
Dincolo în codru-n doliu, și sub el un vraf de scrum.
Într-un colț trântit se vaită dorul, abătut din drum.
Câte cuiburi goale! Câte, câte falnice porniri
Și iluzii aurite, prefăcute-n amintiri!

Cum să nu te-nchini în fața unui astfel de colos!
Și-n genunchi de admirare să nu-i dai smerit prinos,
Știind că până-ntr-amurgul gârbovitei bătrâneți
El a răbdat vijelia nestatornicei vieți!

Tot așa gândeam de tine când văzutu-te-am întâi,
Pân-a nu ști ce acopăr prefăcuții ochi ai tăi.
Azi, când te cunosc, ce cuget, de voiești să știi, ascultă:

E ciudat s-auzi o gură-mbătrânită că insultă.
E ciudat să vezi moșneagul hărățagos cătând pricină
Lumii și batjocorind-o, chiar când ea ar fi de vină.
E ciudat să vezi pe capu-i părul alb că se zburlește.
Răutatea și mânia pe bătrân cumplit mânjește,
Gura lor e pentru sfaturi, nu pentru ocări!
Ce-ai zice
Pe bătrânul cel din ceruri să-l vezi pogorât aice,
Și din vecinica-i răbdare să-l vezi ca pe-un om de rând,
Mânios, zvârlind cu pietre după noi, și înjurând?...
Nu-i așa, că toată slava i-ar cădea în ochii tăi?...

Vezi, noi socotim bătrânii ca pe niște dumnezei,
Înțelepți, blajini, pe dânșii pururea stăpâni fiind,
Bunătațe și iubire peste noi împrăștiind,
Purtând vecinic în privirea lor vâpăile iubirii,
Așteptând, ca pe un oaspe drag, clipala adormirii,
Suferind de suferința și de plânsul tuturor,
Dușmanului ce-i hulește tinzând mână de-ajutor.

Vai! Dar cui spun eu acestea? Ție, care n-ai idee
Că în oameni pus-a Domnul sfânt-a dragostei scânteie,
Care n-ai dospit în tine decât neagra răutate,
Ție, mbătrânit în ură, și în vrajă, și-n păcate.

Care n-ai simțit în pieptu-ți mai curată mulțumire
Decât plânsul altor inimi, ca să-ți râzi de-a lor zdrobire;
Ție, care, când vezi pe-alții propășind în a lor cale,
Simți că crapă-n tine fierea... cheagul răutății tale.

.....

Haide! Încetează-odată cu smintita-ți îndârjire!
Leapădă-ți fățarnicia și-nvrăjbita ta pornire!
Aibi o clipă de căință, pân-a nu intra-n mormânt,

Pleacă-ți fruntea și-mblânzește-ți cugetare și cuvânt.
A surpa din temelie lumea vezi că nu se poate,
Deci astâmpără-te!...

Uite, și se văd prin piele toate
Poftele ce fierb în tine! Aibi rușine cel puțin!
Nu te mai preface! Haide! Cugetă că ești creștin,
Și că dincolo de groapă îți va pune mâna-n piept
Cel-de-sus, și vei da samă de-ai fost strâmb, ori de-ai fost drept!
Ah! și când știi că de ochiu-i nu-i ascuns nimic în vremuri,
Trebuie să fii dinainte-i cremene, ca să nu tremuri!

.....

Și-n auzul celui vecinic, și-n auzul tău atunci,
S-or deschide-ngrozitoare, ca ale gheenei munci,
Două guri. Una va zice: Eu pământului l-am dat
Alb ca zorii dimineții, fraged și nevinovat.
Și va zice cea de-a doua: Când în sânul meu intrat-a,
M-am cutremurat de groază, Doamne... era putred gata!

Putem opri îmbătrânirea?

DANIELA T. TEODORU

Specialist în kinetoterapie
și motricitate specială

Desigur, NU. Timpul nu stă în loc. Toată lumea îmbătrânește în același ritm, an după an. Octavian Paler afirma că „bătrânețea începe ca toamna.” Dacă stai de vorbă cu ei (și aici mă refer la cei vârstnici) îți vor spune că bătrânețea este foarte grea, negăsind cuvinte care să descrie ceea ce aceasta înseamnă.

Există tendința de a considera bătrânii drept un segment inactiv din punct de vedere social. În ultima vreme, constatăm însă o creștere a atenției acordate de către autoritățile publice, precum și de către unele ONG-uri problemelor cu care bătrânii se confruntă, dezvoltându-se în acest sens unele programe prin care se încearcă o remediere a acestei stări de fapt.

Mă bucură faptul că sunt parte din colectivul, familia cum îmi place să cred, Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, asociație ce prin acțiunile întreprinse, s-a transformat într-un partener de nădejde al persoanelor vârstnice.

Ținând cont de faptul că odată cu înaintarea în vârstă încep și problemele de sănătate, conducerea Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” vine în sprijinul seniorilor cu o serie de cabinete medicale dotate cu aparatură de ultimă generație, ca:

- 3 cabinete stomatologice, unde își desfășoară activitatea 3 medici dedicați meseriei lor, respectați și bine pregătiți;
- un cabinet oftalmologic unde membrii au parte de servicii și consultații la standarde înalte;
- un cabinet tratamente unde se poate măsura tensiunea arterială, glicemia și se pot efectua și alte analize medicale;
- un cabinet termomasaj de care pot beneficia doar acei membri ce nu au afecțiuni cronice (menționez că serviciile aferente acestui tip de cabinet sunt gratuite pentru membrii C.A.R.P.)
- un cabinet tratament și igienă corporală;
- un cabinet fizio-kinetoterapie unde se efectuează programe de recuperare ca urmare a unor diagnostice clinice stabilite de către medici.

Țin să precizez că personalul medical angajat în cadrul acestor cabinete este unul bine pregătit indiferent de specialitate, cu toții fiind instruiți în mod deosebit în acordarea asistenței medicale persoanelor generației a treia.

Rolul medicului și al cadrelor devine foarte important în asistența geriatrică ce implică nu numai partea de consultații, ci în special pe cea psihologică. De serviciile acestor cabinete medicale beneficiază în fiecare an un număr de peste 14.000 membri și pentru aceasta VĂ MULȚUMIM.

În cadrul cabinetului de kinetoterapie, cabinet unde eu îmi desfășor activitatea, încerc pe lângă ședințele de recuperare, să discut cu persoanele vârstei a treia despre

*„Va exista întotdeauna un mâine pentru a rezolva problemele care azi păreau să nu aibă soluție.”
(Jose Saramago)*

problemele de sănătate pe care le au, dar pe cât posibil încerc la modul elegant să „intru” dacă pot spune așa, în acele aspecte ce țin mai mult de partea emoțională. Pentru că trebuie să recunoaștem că odată trecuți de vârsta de 60 de ani, unii dintre noi devenim foarte sensibili din punct de vedere afectiv. Unele persoane maschează foarte bine „îmbrăcându-și ființa cu o armură” și aici descoperim genul acela de indivizi încăpățânați, persoane care în ciuda tuturor aparențelor nu și-au putut niciodată accepta vârsta. Pe de altă parte, există și categoria celor deprimați, dărâmați, triști din pricina problemelor cu care s-au confruntat de-a lungul vieții, categoria oamenilor frumoși, blânzi, înțelepți și iertători. În discuțiile pe care le port cu aceștia din urmă, caut să îi conving să participe la o serie de activități sociale, de comunicare, recreere, mai ales că multe dintre acestea sunt organizate de către Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza.” Le recomand de asemenea, plimbări cu grupul în parc, activități de gimnastică recuperatorie, exerciții de educație fizică simple. Pentru cei care se ajută cu bastonul, le vorbesc despre crearea unor ședințe de consultare și discutare a presei, unde să își exprime părerile cu privire la anumite articole, în acest mod utilizându-și capacitatea intelectuală. Există și situații când îmi dau seama că nu este suficientă discuția purtată numai cu mine, că ceva îi reține, și din respect pentru tăcerea lor mă opresc.

Într-un cuvânt, obiectivul nostru este să facem tot ce ne stă în putință pentru membrii noștri, mai ales pentru ca cei de vârsta a treia să se simtă în siguranță. Este adevărat că fiecare om care suferă are particularitățile și ciudățeniile sale, iar bolnavii sunt persoane unice, cu tabieturile și nevoile lor specifice. Și totuși sunt situații în care anumiți factori (oboseala, stresul, necazurile) îngreunează celui ce își desfășoară activitatea în cabinet să-și manifeste respectul față de cei care le cer ajutorul.

În numele tuturor cadrelor medicale de la Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” doresc să transmit mulțumirile noastre pentru încrederea acordată. Mulțumim pentru respectul pe care ni-l arătați față de meseria pe care o practicăm, și mai ales pentru respectul ce ni-l arătați nouă ca oameni. VĂ MULȚUMIM.

Totodată, sunt recunoscătoare tuturor celor ce mi-au citit articolele, precum și Consiliului Director și președintelui acestei asociații, ce m-au încurajat în eforturile mele de a pune pe hârtie câteva gânduri despre persoanele vârstei a treia, persoane pe care nu trebuie să le marginalizăm, pentru că dacă am face-o, e ca și cum ne-am refuza propriul trecut.

În încheiere, vă transmit cele mai sincere gânduri și vă doresc numai bine.

„Seninătatea nu sălășluiește decât în sufletul omului bun. În sufletul celui rău e noapte.” (Denis Diderot)

Valoarea biopsihosocială și spirituală a alimentației (1)

DR. VALERIU LUPU
doctor în științe medicale

„Din nefericire societatea modernă a transformat nevoia de a mânca în plăcerea de a mânca. Consecințele? Vizibile la tot pasul.”

În evoluția oricărei ființe, viețuitoare hrana constituie condiția esențială a existenței pentru că asigură resursele energetice care permit dezvoltarea și întreținerea proceselor vitale ce caracterizează viața. Este un postulat existențial față de care omul nu face excepție oricât de rațională, spirituală, intelectuală și emancipată a devenit viața sa în epoca modernă și contemporană. Această nevoie elementară și imediată avea să marcheze umanitatea în drumul ei către civilizația vremurilor noastre, contribuind efectiv la efortul civilizator începând cu omul primitiv – culegător de hrană – până la omul modern - producător de hrană – când aproximativ o treime din economia mondială este destinată efectiv industriei alimentare. Căutarea oportunităților de hrană va marca istoria umanității prin marile migrații pe care le-a cunoscut și numeroasele conflicte armate care aveau (au și astăzi), în subsidiar, o motivație economică, indiferent de cauzele aparente pe care istoria le consemnează.

Alimentația a determinat hotărâtor și evoluția demografică a diverselor populații, ca un factor limitativ, alături de infecții și războaie, făcând parte din celebrele frâne malthusiene evocate de istorici și filosofi încă din secolul al XVIII-lea (Smith și Malthus). Istoria a demonstrat că evoluția demografică a oricărei comunități a fost până în secolul al XX-lea direct proporțională cu resursele de hrană și adăpost. Prin urmare, prosperitatea unei colectivități era însoțită în paralel de o creștere demografică ceea ce îi asigura un spor natural pozitiv.

Este ușor de înțeles, prin prisma celor de mai sus, că hrana are un impact cu totul deosebit asupra psihologiei individului și colectivității așa încât, abordarea biopsihosocială corectă trebuie făcută din cinci perspective: biologică, metabolică, istorică, psihosocială și spirituală.

1. Din perspectivă biologică

Alimentația constituie preocuparea de bază a oricărei forme de viață, fiind modalitatea unică de a asigura resursele energetice necesare funcționării mecanismelor vieții. Procurarea hranei este esențială pentru o multitudine de viețuitoare, ea pornește de la preocuparea continuă dedicată acestui scop (căutare permanentă) până la o anumită ritmicitate și periodicitate în alimentație, la care organismele se adaptează în evoluția lor ontogenetică și filogenetică, ca o formă de manifestare vitală.

Omul și colectivitatea pe care o formează nu fac excepție de la această realitate. Încă din antichitate se știa că dacă vrei să ai liniște dă vulgului pâine și circ (panem et circences) și poți governa în pace, pentru că pâinea asigură nevoia imperativă de hrană, iar circul distrage atenția poporului de la treburile cetății. Atât de importantă este alimentația în economia generală a organismului încât însuși structura acestuia este prevăzută cu o imensă suprafață de contact cu mediul extern destinată preluării

și asimilării alimentelor preparate.¹

Alimentația în sine face parte integrantă dintr-un proces mai larg cunoscut sub numele de nutriție. Alimentația în fapt se rezumă la introducerea alimentelor, procurate din mediul înconjurător, în tubul digestiv unde vor fi transformate în principii alimentare, sau nutrienți de bază, ce vor fi asimilate și transformate apoi în structuri proprii (proteine), depozitate ca rezerve energetice (țesutul adipos) sau pentru consumul energetic curent (glucidele), asigurând metabolismul bazal, procesul de creștere și dezvoltare, activitatea fizică etc. În fapt ceea ce organismul preia din mediul înconjurător nu sunt altceva decât componente ale acestuia; oxigen, apă, săruri minerale, proteine, hidrocarbonate, lipide și vitamine, care vor fi supuse prelucrării prealabile realizând în timp, prin gust și rafinament, o adevărată artă – arta culinară.

De-a lungul timpului și mai ales după ce omul s-a transformat din culegător de hrană în producător de hrană, alimentația ajunge să fie obiectul unei adevărate științe – gastronomia. În fapt obiectul de studiu al gastronomiei va detalia cele trei părți importante ale acesteia; selecția alimentelor, prelucrarea lor și servirea lor, cu scopul de a satisface nevoile alimentare ale omului, dar și de a induce plăcerea de a mânca prin aspect, gust și miros. Indiferent de modul lor de prelucrare, prezentare și servire, odată ajunse în stomac, alimentele vor fi supuse aceluiași proces de digestie, absorbție, asimilare și metabolizare, a căror finalitate este satisfacerea nevoilor vitale. Sub acest aspect alimentația este considerată o nevoie fundamentală permanentă, cu o ritmicitate biologic impusă, caracteristică fiecărei specii. Este una din necesitățile de bază care se observă la orice ființă viețuitoare, necesitate care o pune în situația de a fi într-o permanentă explorare a mediului său de viață în căutare de hrană.

Omul nu face excepție, dovadă și astăzi că aproximativ 30% din preocupările sale se regăsesc în producerea, prelucrarea și distribuția hranei.

2. Din perspectivă metabolică

Dacă nutriția, cu partea ei vizibilă și practică, alimentația, este atât de comună în lumea viețuitoarelor, trebuie precizat faptul că există o specificitate de specie în ceea ce privește componentele din mediu folosite ca alimente, încât fiecare specie va alege exact ceea ce îi este necesar pentru propria nutriție. Aici operează și astăzi legea selfselectiei a lui Richter care spune că **omul mănâncă exact ceea ce trebuie să mănânce, iar preferințele alimentare sunt adecvate nevoilor organismului.** Tehnologiile moderne utilizate în industria alimentară au produs profunde schimbări în ceea ce privește calitatea și cantitatea preparatelor culinare, urmărind cu predilecție aspectul comercial

1. Astfel suprafața desfășurată de digestie și absorbție a tubului digestiv este de 400 m pătrați, la care dacă adăugăm cei 100 m pătrați ai câmpului de hematoză pe care îi asigură plămânul pentru preluarea oxigenului (considerat și el ca element de bază în procesul de nutriție), obținem o imensă suprafață de contact cu exteriorul, incomparabilă cu suprafața aparentă pe care o reprezintă suprafața cutanată (1,73 m pătrați).

prin accentuarea proprietăților organoleptice a acestora (miros, gust, aspect), proprietăți care le fac apetisante, conducând astăzi la o adevărată patologie nutrițională a cărei efecte dezastruoase sunt deja evidente.

Din fericire nevoile de hrană ale organismului sunt de resort instinctual fiind reglate la nivel neuroendocrin prin reflexele de sete, foame și sațietate, pentru că eșecul biologic este iminent dacă aceste mecanisme nu funcționează.² Așa încât nevoile de oxigen vor fi reglate prin activitatea centrilor respiratori bulbopontini (arhaici, în bulbul rahidian și pneumotaxici, în puntea lui Varoli), nevoia de apă prin activitatea centrului setei din hipotalamus, iar nevoile de principii alimentare de activitatea centrilor foamei și sațietății cu aceeași localizare în hipotalamus. Trebuie reținut faptul că nesatisfacerea nevoilor nutriționale pune organismul într-o stare de agitație extremă în căutarea disperată de a-și satisface aceste necesități, indiferent dacă este vorba de oxigen, apă sau nutrienți de bază. Mai mult, această stare va induce individului un comportament particular, de nerecunoscut, pentru că intră în acțiune lupta pentru supraviețuire.

3. Din perspectivă istorică

Evoluția istorică a alimentației ca preocupare și dezvoltare cunoaște patru etape importante: **I. 600.000-10.000** înaintea erei noastre, în care alimentația era una primitivă și se limita la cules și vânat (etapa când omul era culegător de hrană); **II. 10.000 î.e.n. – sec. XVI** când se dezvoltă agricultura, zootehnia și concomitent civilizația alimentară (etapă în care omul devine producător de hrană); **III. Sec. XVI – sec. XX**, se dezvoltă industria alimentară care va conduce la o abundență alimentară, dar și la o distribuție paradoxală a resurselor alimentare, ceea ce va face ca geografia alimentară a planetei să varieze de la zone în care se moare de foame, la zone în care opulența și bunăstarea devin ofensatoare; **IV. din sec. al XX-lea**, în care, industria alimentară prin performanțele sale gastronomice va face ca, nevoia de a mânca să se transforme în plăcerea de a mânca, ceea ce va conduce la apariția unei adevărate patologii nutriționale (obezitatea, dislipidemiile, sindromul X metabolic, diabetul gras etc.) cu care se confruntă astăzi lumea civilizată.

Paradoxul tradiției alimentației românești constă în contrastul dintre bogăția culinară cu ocazia sărbătorilor creștine sau evenimentelor speciale din familie ori comunitate și alimentația de zi cu zi a omului obișnuit. Mărturiile de epocă atestă faptul că pentru uzul cotidian alimentația era foarte simplă. **„Meiul, ciorbele lungi cu legume și multă apă, brânza cu ceapă, verdețuri și fructe, lapte și ouă, și foarte rar carne”** (Ion Claudiu, 1939). **„Mămăliga era stâlpul casei, iar legumele erau cel mai plăcut și uzitat adaos”**, arăta Gheorghe Crăiniceanu la 1895 în *Igiena țaranului român*. Situația se regăsește și astăzi în anumite zone.

În opinia lui Ion Claudiu³ (*Alimentația poporului român*, 1939) **poporul român era în principal un popor lactovegetarian, ca stil de alimentație (popor mîncător de lapte), iar prin modul de preparare alimentele aveau calitățile foarte apropiate celor naturale**. Se adaugă acestor aspecte și posturile foarte lungi (uneori 1/3 din an) impuse de tradiția religioasă care limitau aportul proteic în structura alimentației.

Izvoarele istorice privind modul de alimentație al trăitorilor acestor meleaguri de-a lungul timpului sunt foarte rare și se bazează pe ceea ce ne furnizează tradiția, folclorul și rarele mărturii publicate în timp, pentru că descoperirile arheologice foarte rar vizează acest aspect.

2. Lipsa oxigenului, de pildă, amenință viața în cinci minute prin moarte cerebrală, lipsa apei conduce la colaps și moarte în 72 de ore, așa cum lipsa nutrienților de bază (glucide, lipide, proteine) vor conduce la același deznodământ în aproximativ 30 de zile.

3. Ion Claudiu – expert OMS în probleme de alimentație în perioada interbelică

Trei consecințe vor decurge din modul de alimentație al românilor. **Prima este de natură biologică** și constă într-o structură particulară a alimentației în sensul că hidrocarbonatele reprezintă 80% din valoarea calorică a alimentelor, grăsimile 10-15% și proteinele 5-10%, ceea ce ar contraveni nevoilor științific stabilite, conform cărora, pentru o alimentație normală și echilibrată, hidrocarbonatele ar trebui să reprezintă 50-55% din valoarea calorică a alimentelor, grăsimile 25-30%, iar proteinele 15-20%. Acest dezechilibru, net în favoarea hidrocarbonatelor, se va răsfrânge asupra tipologiei țaranului român (majoritar ca populație) oglindite în reprezentările lui Teodor Aman, Nicolae Grigorescu ori Octav Băncilă, sau și mai evocator în descrierea lui Eminescu din articolul „Mizeria vieții noastre publice”, citez: **chipul țaranului român supt și lipsit de vlagă pentru că se alimentează cu mămăligă cu oțet și zarzavaturi, bea spirt amestecat cu apă, carne și vin foarte rar, a ajuns la un grad de anemie și slăbiciune morală încât seamănă cu chipul uvrierului stors de putere la umbra fabricii (...)**.

A doua consecință decurge din prima și anume că patologia nutrițională în acele vremuri se limita la hipotrofie și boli carentiale secundare subalimentației sau alimentației unilaterale (pelagra de pildă) și nicidecum la patologia nutrițională de astăzi, generată de supraalimentație (obezitate, dislipidemie, diabet etc.), patologie care nici pe departe nu era o caracteristică a poporului român. Această patologie va deveni o realitate odată cu adoptarea stilului modern de alimentație generat de globalizare, care, și sub acest aspect se dovedește total nepotrivit configurației noastre ancestrale. În același context nu trebuie uitat că totuși chipul strămoșilor noștri, reconstituit după reprezentările lor de pe columna lui Traian sau din necropolele noastre arătau vigoare și putere.

A treia consecință ar fi că sărăcia alimentației cotidiene avea să conducă la o lipsă a gustului și rafinementului în ceea ce privește arta culinară. Revirimentul alimentației după 1700 nu va produce mari schimbări, chiar dacă paleta alimentației se va îmbogăți prin introducerea porumbului și cartofului, a fasolei (carnea săracului) și soia (vita chinezească) după 1800, a uleiurilor (îndeosebi de floarea soarelui) care vor aduce cu ele un nou procedeu culinar și anume prăjirea, pe lângă cele tradiționale care constau în fierbere, coacere, frigere și conservare (prin uscare, afumare și marinare).

4. Din perspectivă psihosocială

O problemă atât de importantă în existența individului și a colectivității cum este alimentația, nu se putea să nu aibă un răspuns în mentalul individual și colectiv, pentru că de fapt alimentația ajunge să fie percepută chiar la nivel afectiv, cu atât mai mult cu cât produce asupra individului satisfacție, plăcere, bucurie și siguranță. Ori percepția afectivă nu se poate realiza decât prin satisfacerea unui instinct de bază în existența individului – în cazul nostru instinctul de nutriție.

În timp, satisfacerea nevoii de a se alimenta, capătă la nivel psihologic valoare simbolică, în care servirea alimentelor devine un obicei cu caracter ritualic, ceremonios și chiar protocolar, de unde va rezulta și valoarea lui spirituală. Se spune că **„în spatele verbului a mânca este omul care mîncă, ceea ce depășește cu mult actul în sine, așa cum și pâinea înseamnă mai mult decât gustul pâinii.”**

Prin valoarea spirituală pe care o dobândește în timp alimentația va ajunge să se subsumeze obiceiurilor locului, pătrunzând astfel în ceea ce îndeobște înțelegem prin tradiție. Prin extensie, tradiția va căpăta un pronunțat caracter social. Atât componenta psihologică cât și cea socială vor fi puternic influențate de zona geoclimatică (prin ceea ce oferă ca resursă alimentară), tipul de colectivitate, grad de cultură și civilizație, ajungând în final să determine comportamentul alimentar al unei

colectivități date.

Consacrarea istorică a comportamentului alimentar este disponibilă pentru toate colectivitățile umane, pentru că aportul alimentar specific acestui comportament va ajunge să influențeze dezvoltarea somatopsihică a populațiilor ce le compun. Intrată în tradiție prin obiceiuri și ritualuri, alimentația se va regăsi în existența cotidiană prin așezatul mesei, locul la masă, ordinea bucatelor, modalitatea de servire, pornind de la familie până la întruniri colective, protocolare și festive.

În același context grația divină va fi invocată prin binecuvântarea bucatelor la începutul mesei și rugăciunea de mulțumire la sfârșitul ei, situație care se regăsește mai ales în familie. Prin toate acestea alimentația capătă o conotație socială de netăgăduit, mai statornică în viața de familie, dar mai vizibilă în viața colectivităților. De regulă, aceste ritualuri se leagă organic de diverse evenimente colective cum ar fi ospetia, nunțile, botezurile, înmormântările și petrecerile colective.

Un asociat statornic al acestor manifestări este desigur vinul, care vine să completeze fericit mai ales evenimentele colective prin valoarea lui organoleptică, calorică, biologică și mai ales relațională. Ultimul aspect ni se pare poate cel mai important, consacrat chiar de tradiție, pentru că sub raport relațional vinul colorează întrunirile, netezește calea către înțelegere și mai ales binedispune dacă, bineînțeles, este savurat cu măsură. Prin vin se pot influența chiar deciziile în afaceri și politică dat fiind faptul că este un component de bază la întrunirile sub formă de recepție, dineu de gală, dejun de lucru, sau cină festivă. **Calitatea supremă a vinului în aceste situații este că stimulează sociabilitatea, devenind astfel un însoțitor plăcut și chiar un artizan al bune dispoziții care creează o atmosferă relaxată.**

5. Din perspectivă spiritual-religioasă

Religia creștină acordă o importanță deosebită alimentației, pentru că prin componentele sale de bază (pâinea și vinul) ajunge să înlocuiască jertfa sacrificării animalului pe altarul credinței din vechiul testament. Pâinea ca și vinul capătă valoare spiritual - simbolică. Astfel, pâinea va reprezenta trupul lui **Hristos** „**acesta este trupul meu care se frânge pentru voi și pentru a voastră mântuire**” devenind astfel suportul material al euharistiei prin taina împărtășaniei.

Bunica mea

Cu bunica la plimbare totul e frumos și bine,
Aflu ce este o floare și de ce sunt și albine.
De ce zboară fluturașii, de ce cântă greierașii,
Păsările unde zboară, când e vânt și frig afară?
De ce soarele răsare, de ce marea este mare,
De ce florile-nfloresc, de ce stelele sclipesc,
De ce copilașii plâng, de ce bunele surâd?
De ce soarele apune și bunicul povești spune,
Cu-mpărați și-mpărăteșe, cu prințese și crăieșe
Cu palate de cleștar și flori de mărgăritar?
Toate le știe bunica care-i numai atâtica
O femeie mărunțică, harnică ca o furnică,
Cu chip blând și pas domol, suflet cald și iubitor,
Care nu te dojenește și cu calm te sfătuiește.
Ziua parcă-i mai frumoasă, când intră bunica-n casă
Și mă-treabă cam așa: „- Ce vrea nepoțica mea?”

Semnificația pâinii în creștinism este dată și de faptul că printre minunile înfăptuite de Iisus Hristos se numără și înmulțirea pâinilor care a astâmpărat foamea a 4.000 de oameni doar cu șapte pâini, prin urmare frângerea pâinii devine ritualică, regăsită de altfel și la cina cea de taină. Consacrarea spiritual religioasă a pâinii este dată mai ales de invocarea sa în rugăciunea de căpătâi a creștinului, Tatăl nostru „**pâinea noastră cea de toate zilele, dă-ne-o nouă astăzi**”. Nu trebuie uitat faptul că modul de producere a pâinii euharistice a fost unul din motivele schismei de la 1.054, când creștinii orientali cereau azima dospită pentru euharistie, pe când occidentalii catolici cereau azima nedospită. Chestiunea a rămas nerezolvată până astăzi, lăsându-se rezolvarea la latitudinea fiecăreia din cele două biserici.

La rândul său vinul este consacrat în spiritualitatea creștină ca și pâinea la nivel simbolic, ca o jertfă pe care creștinul o acceptă și o invocă; „**acesta este sângele meu, care pentru voi și a voastră mântuire s-a vărsat**”. Recunoscută de-a lungul istoriei ca o băutură mitică și mistică, pentru că face legătura dintre om și divinitate, vinul și-a găsit locul în viața socială. Vechimea sa se pierde în negura istoriei. Considerată încă din antichitate ca o ofrandă adusă zeilor prin patronul său Bachus, va ajunge în creștinism să înlocuiască sacrificiul ritualic pe altarul credinței ca fiind sângele Mântuitorului. Ca și pâinea, vinul a făcut obiectul uneia dintre minunile înfăptuite de Iisus Hristos în viața sa pământească când a transformat apa în vin la nunta din Cana Galileii.

Importanța sa va fi subliniată în egală măsură de lumea ecleziastică și de lumea mireană, ambele invocându-l cu o frecvență de invidiat. Pentru ritualul religios vinul este indispensabil celebrării liturghiei, mai mult, este citat în Biblie de 500 de ori. „**Un pahar de vin mă zidește, beția mă distruge – acesta este de fapt binele și răul**” spunea pe bună dreptate părintele Galeriu. Pentru viața socială vinul înseamnă „**Dulceață și bunăstare pentru înțeleptul căruia îi aprofundează înțelepciunea, perzanie și corupție pentru păcătosul care abuzează de el.**”

*Continuarea acestui articol o veți regăsi în numărul următor al revistei **Viața noastră**.
Mulțumim pentru înțelegere.
Colectivul de redacție

Lecții de viață

Un bunic să ai, se pare, e o bucurie mare...
Nu mai spun de o bunică care e o bombonică.
Ea mă-nvață cum se spune atunci când doresc ceva
Și să mulțumesc cuminte, când m-ajută cineva.
Cum să mă comport în lume, este lesne de-nțeles,
Disciplina și respectul sunt valori de mare preț.
Mă alintă, mă învață, la tot pasul, o povață:
- Nu țipa nicicând prea tare, papă tot să te faci mare!
- Nu vorbi cu gura plină, udă floarea din grădină!
- Nu zvârli hârtii pe jos, du-le repede la coș!
- Poartă-te frumos cu el, are viață, e-un câțel!
- Orice mică vietate are mici probleme, poate.
Sfatul meu e s-o iubești și de poți, s-o ocrotești.
Buna mea de toate știe și mi le explică mie.
Mă hrănește, mă răsfată, dă exemple tot din viață.
Vrea ca drumul meu să fie numai miere, armonie,
Să am parte de noroc, să fiu hărnicuță foc,
Să ajung departe-n viață,
Asta, bunii mă învață!

PROF. MIHAELA PLEȘU

Viața noastră

PLEDOARIE...PENTRU BUNICI

PROF. MIHAELA PLEȘU
PROF. ANA-MARIA BEJENARU

*„Nimeni nu poate face pentru copilași ceea ce fac bunicii.
Bunicii împrăștie un fel de praf de stele peste viețile micilor copii.”*

Alex Haley

Se spune că, o dată cu nașterea primului copil, se naște și bunicul, un om trecut prin viață, cu ochi blânzi și protectori, cu părul cărunt și inimă de aur.

Bunicul e acea ființă minunată care îți oferă siguranță și răbdare, te ascultă, te povățuiește, te încurajează, este lângă tine – nepot, în momentele cele mai importante din viață. Dacă părintelui nu-i poți destăinui toate gândurile tale, cu siguranță în bunic vei găsi cel mai bun prieten și aliat.

Ce poate fi mai frumos decât să-ți asculți bunicul povestind din copilăria sa, amintindu-și de șotiile pe care le făcea acasă la părinți, de minunatele sărbători creștine la care participa, de experiențele plăcute sau mai puțin plăcute într-ale învățatului. Și spune toate acestea cu atâta ușurință, fără teama că ar putea cădea de pe un pedestal, fără a considera că-i este știrbită imaginea în fața nepotului. Deapănă toate aceste amintiri pentru că DA, recunoaște el însuși, A FOST ȘI EL ODATĂ COPIL....

Bunicul e un tezaur de spiritualitate pentru familia sa, în special pentru nepoți, pentru că poartă în sufletul său comori de o inestimabilă valoare: blândețe, curaj, toleranță, vioiciune, bucurie, omenie, dragoste față de toți cei apropiați.

Relația nepot-bunic este o relație de poveste, în care protagoniștii sunt bunicul, fire energică și nestatornică și nepotul, ale cărui “aripi” cresc la neconținutele și susținutele încurajări ale celui dintâi – bunicul.

Noi, oamenii, suntem supuși uitării, dar privirea blândă, îmbrățișarea protectoare, chipul brăzdat de trecerea timpului și mâna aspră dar fermă a bunicului nu trebuie să dispară din mintea și sufletul niciunui copil iubitor de bunici.

Pentru că bunicul, credem și sperăm, că este o prezență vie și constructivă în viața nepoților, vă invităm „să vă bucurați privirea” cu câteva desene și picturi având ca subiect protagoniștii acestui articol, și anume bunicii, văzuți prin ochi de copil.

Poesis

❖ Dorina Stoica

❖ Iftene Cioriciu

❖ Ioana Teodor

❖ Rafael-Tudor Lupașcu

❖ Maria C. Popa

Această țară e ...*

IFTENE CIORICIU

Această țară e pământ din care suflă-n amintire
Sufletele acelor ce nu mai sunt decât cu numele spre pomenire.

Această țară e legendă cu cântece vechi de mărturii,
Eternul glas din a istoricului agendă răsună slăvit în țării.

Această țară e totul ce leagă strămoșii de noi
Cu demnitatea, cinstea și curajul care s-au jertfit ai noștri eroi.

Această țară e poet ce scrie versuri cu câmpii
Oamenii sunt alfabet, iar literele bogății.

Această țară e lumină cernută pe pământul sfânt,
Pe-a apelor oglindă senină, pe-al oamenilor trup și cânt.

Această țară e mama, tata, noi și pământurile,
E soarele și rana inimilor noastre iubindu-le,

Această țară e a noastră, noi suntem în ea stăpâni.
Copii ce râd la fereastră sunt tot lăstari de român.

Mai spune-mi, bunico

DORINA STOICA

Mai spune-mi, bunico, a mia oară
Că îngeri albi se plimbă-n calești,
Hai, deapănă cu vocea domoală
Astă seara frumoasele tale povești.

Hai spune-mi că binele-nvinge,
Că până la urma răul se face pitic
Supărarea vine apoi se stinge,
Din fapta bună nu pierde vre-un pic.

Învață-mă mereu că doar către stele
Privirea cu speranță să îmi ridic,
Minte-mă că voi străluci ca ele
Și nu mă va face să sufăr, nimic.

Mai spune-mi bunico că moartea
E-o poartă deschisă spre alte lumi
Hai, fă-mă să cred că doar iubirea
Face din oamenii răi oameni buni.

Vorbește-mi bunico despre pace,
Credință, armonie, belșug, iubire,
Să cred că nimeni rău nu-mi va face
Și voi avea parte doar de fericire.

Minte-mă bunico, zâna mea bună
Fii iarăși cu mine măcar pentru-o zi.
În casa pustie telefonul zilnic sună
Din somnul de veci nu te poate trezi.

De ce nu mi-ai spus bunico niciodată
Că îngerii pleacă la alți îngeri în cer,
Fără tine voi fi pe veci nealintă
Până ce voi dispărea și eu cu ei în eter.

Țăranii și țărâna**

Țăranii și țărâna
Iubesc pe Dumnezeu,
Căci le-a-ndulcit amarul,
Ușurându-le chinul
Când le era greu
Și oboșiți trudeau,
Nedreptățiți mereu.

Țăranii și țărâna
La bine și la greu,
Frați de rugăciune,
Dulcele din pâine
Cerând la Dumnezeu.
Cu sufletul curat
Ca apa din izvor,
Umili săvârșesc,
Topindu-se tăcuți
În fiecare brazdă

Întoarsă pe ogor.

Țăranii iubesc
Chemarea Domnului
Iisus.
Iubesc Măicuța Sfântă,
Pământul îl iubesc,
Iubesc nespuz țărâna
Ce an de an frământă.
Țăranii iubesc neamul
Ce cu drag și-l cântă.
Și traiul zbuciumat
Care-l duc greu,
Cultura, țara,
Graiul, limba sfântă
Le iubesc cu tărie
Și cât trăiesc
Le voi iubi mereu.

Țăranii iubesc frumosul,
Iertarea și răbdarea,
Ce le moștenesc

Cu drag de la Iisus.
Prin munca lor
Sfințesc pământul,
Cu sufletele
Seamănă iubirea-n pâine.

Toți cei ce vor mânca
Din trupul Lui Iisus
Să se bucure,
Să mulțumească
Rugându-se
Frumos Sfintei Treimi
Și să se închine!

La școala omeniei***

De mic copil
Am fost înscris
La școala omeniei.
Primii învățători

Mi-au fost părinții,
Iar următorii
Maica Domnului,
Îngerii și Sfinții.
Conducătorul școlii
Era, este și va fi
Bunul Dumnezeu.

Materia de bază
Întotdeauna a fost iubirea,
Iar scopul ei
Este unul de soi.
Să învățăm fiecare
În a noastră scurtă viață,
Să dăm răul
Afară din noi.

Iisus Hristos, umil,
A coborât din ceruri
La școala omeniei
Învățător pe pământ.
Preoții și fariseii
Din care a fost alungat omul
De răul ce sălășluia
În eul lor atroce și flămând
Au umilit, au schingiuit
Și-au alungat pe Domnul.
Și uite așa răul
Încă populează omul
Ce nu frecventează
Școala smereniei
Și a omeniei pe pământ.

Veniți aici, dragi samariteni,
La sfânta școală a omeniei,
Să deveniți creștini,
Să fiți buni,
Să alungați cu flori
Și multă rugăciune
Răul ce de la naștere
S-a cuibărit în voi.

Veniți la școala omeniei,
Precum au mers și sfinții.
Îngerii sunt încă printre noi
Nu-i izgoniți,
Nu-i alungați cu pietre,
Lăsați-i să vă-nvețe

Cum cu iubire, cu noblețe,
Cu dragoste de semeni
Veți reuși să alungați
Cât mai departe
Răul discordiei
Ce stă ascuns în voi.

Veniți la școala omeniei!
Aicea este bunul Dumnezeu.
Iubirea e materia bucuriei
La care m-am înscris și eu.
Aicea e Măicuța Sfânta
Și fiul ei Iisus Hristos,
Sfânta Treime ne cuvântă
Îmbălsămând iubirea în frumos.

Veniți aicea, veniți cu noi
Spre dulcea omenie,
Să dați răul
Afară din voi
Să trăiți în curăție.

*** Poeziile fac parte din volumul *Țăranii și țărâna iubesc pe Dumnezeu*, Iftene Cioriciu, editura Sfera Bârlad, lansat în data de 19 iulie a.c. la Centrul „Mihai Eminescu”.

Singurătatea

IOANA TEODOR

Ah, ce greu apasă-n spate
Anii de singurătate
Ai copii e și mai greu
Le trăiești necazul lor.

Ei duc o viață ușoară
Te mențin pe verticală
Ești mai vesel, împlinit
Dacă soarta i-au găsit.

Roadele bune de la copii
Sunt cele mai mari bucurii
Le simți în suflet le păstrezi
Dacă nu, mereu oftezi
Și oftând așa mereu
Parcă-ți vezi sfârșitul tău.

Orice generație mai veche
Confirmă asta zi de zi
Și acum ca niciodată
Când suntem constrânși mereu
Avem doar o credință sfântă
În bunul nostru Dumnezeu.

Deși viața nu-i ușoară
O iubesc ca pe un crez
Și n-aș vrea chiar niciodată
De ea să mă depărtez.

Toamna

Într-un sat frumos
Plin de voie bună
Era pentru oameni
Unul „Gheorghe Prună.”

După grai și port
Părea om de treabă, chiar inteligent
Se învățase omul din străbuni pe semne
Treaba s-o înceapă numai după semne.

Unul dintre semne era însăși „Cucu”
De la el nea Gicu a pățit buclucul
Pasăre măiastră ce cânta în pom
Ține lui, om în toată firea loc de agronom

Nu începea aratul
Chiar dacă vecinii sfârșeau semănatul.

La sfârșitul toamnei
Când roadele mănoase
Se strângeau din câmp
Și ajungeau acasă.

Un vecin mai guraliv
Îl luă pe Prună chiar în obiectiv
Vezi nea Gicule „Cucu” ce te învață?
Văzuși ce lan de grâu ai în față?
O astfel de recoltă se obține rar
Vorbește cu cucu să-l iei batozar
O să faci la holde nu glumesc deloc
Mult, mult decât ar duce
Cucul tău în cioc.

Dacă iertăm

RAFAEL-TUDOR LUPAȘCU

Știam că o să-mi fie dor
Și am plecat fără să-ți spun.
Nici nu speram că e ușor,
Dar am sperat un drum mai bun.

Eu am plecat și am tăcut,
Iar acum, atât aș vrea,
Să știi că am suferit mult
Și că tăcerea este grea.

Am luat cu mine și iubirea
Și azi, tare mult regret.
Mi-a rămas doar amintirea,
Că am plecat fără să iert.

Noi am uitat chiar începutul
Și amândoi am greșit mult.
Eu n-am putut să iert trecutul,
Nici tu nu m-ai lăsat să iupt.

Aș fi luptat, dar forța mea
Doar tu, iubito, mi-o dădeai.
Aș fi intrat în luptă grea,
Dacă și tu mă ajutai.

Nu pot să-i cer trecutului,
Ce nici prezentul nu mi-a dat.
Că te iubesc, îi spun doar lui,
Tu poate că m-ai și uitat.

Nu aș da timpul înapoi
Și nu l-aș da, chiar de-aș putea.
Nu mai vorbesc despre noi doi,
Căci azi, tu ai iubirea ta.

Privesc în zarea depărtată
Și mă cuprinde un fior,
Gândul la vremuri de-altădată
De care mult îmi este dor.

La draga mea copilărie
Acolo-n casa părintească
La singura mea jucărie
La amintirea părintească.

Eram o copiliță care
Zburdam precum în iarbă meii
Și colo-n mândra depărtare
Vedeam cum joacă pe cer norii.

Mergeam adesea la pădure
Acolo, lângă satul meu
Cu frații la cules de mure
Când ne scăldam în heleșteu.

Era o veselie mare
Era un chiot năzdrăvan
Și n-am simțit de bucurie
Că viața trece an de an.

Că toate vor rămâne-n urmă
Și oameni mari am devenit
Ne risipim ca o umbră
Copilăria s-a sfârșit.

De aceea vai ce dor îmi este
Copil să mai devin acum
Exact ca fata din poveste
Să întorc viața cu al ei drum.

Să fiu din nou copilul care
Să pot zburda ca altădată
Fără de griji și supărare
Să redevin ce am fost odată.

Un pui de om, un boț de fată
Cu frații mei, cu surioare
Cu tatăl meu, cu maica dragă
Și mângâiați de mândrul soare.

Să-l văd pe tatăl meu lucrând
Când tare mândru fluiera,
Din zori în nopți tot muncind
Să avem pe masă noi pâinea.

Aș vrea din nou să-l am cu noi
Dar vezi căci Domnul l-a luat
Atunci când ne-a scos din nevoi
Iar sufletul lui a zburat.

Acolo sus, de unde el
Cred că privește la noi poate.
Știu sigur că nu-i singurel
Dar pentru noi e prea departe.

Îl plâng mereu în gândul meu
C-a fost un tată rar în lume
El ne-a ferit de tot ce-i rău
Și a fost de o mare înțelepciune.

Ce dor îmi e de el acum
Când și eu azi sunt părinte
Aș vrea să-l reîntâlnesc acum
Dorurile să ni le asculte.

Vai - dorurile mă cuprind
Și inima mi-o împresoară
Aș vrea cu brațele s-ating
Imaginea-i d-odinioară.

Dar viața-și are rostul ei
Nimeni nu poate s-o întoarne
Și am deveni mai singurei
Copii noștri ar fi domni – doamne.

Și vom rămâne doar cu dorul
Ca orișice părinte în lume
Așa cum trece pe cer norul
Vom fi ca bradul din pădure.

Bătut de vânt, lovit de ploi
Și smuls din stânca cea de piatră
Împovărați și cu nevoi
Și dorurile de altădată.

Căsuța părintească

Aproape de pădure
În sătucul meu cel drag.
Mă așteaptă cu iubire
Căsuța cu al său prag.

Aici venii pe lume
Aici deci m-am născut
Ca să împart doar bine
Iubire pe pământ.

Căsuța-i așezată
La margine de sat
Și-o poartă ferecată
În urmă am lăsat.

Acum e părăsită
Căci toți ne-am depărtat
Măicuța-mbătrânită
La mine s-a mutat.

Deci, casa-i nourată
E tristă, e pustie
Căci gloata de altădată
Înapoi n-o să mai vie.

Se surpră-ncet căsuța
Iar gardurile-s rare
Îi scârțâie portița
Parc-o fi o chemare.

Iar dudul de la poartă
Cu umbra-i răcoroasă
Crengile triste le lasă
De timpul lui nu-i pasă.

Și totul plânge parcă
Dorind să venim iară
Să aducem ca altădată,
Zâmbete, primăvară.

Măicuță, tu te-ntoarce
Acolo-i cuibul tău
Lumină iar s-o face
Că-n alt loc îți e rău.

Căci casa e lăsată
Să fie locuită
Iar colo focu-n vatră
Te-o face fericită.

Și păsările iarna
Pe ram vor ciripi
Și ca odinioară
Noi te-om înveseli.

Căsuță, schimbă-ți fața
Și din nou ne privește
Că viața e ca ața
Repede se sfârșește.

Noi am venit pe lume
La adăpostul tău
Leagăn ne-ai fost la bine,
La zburcium și la greu.

Te luminează iară
Din nou vei auzi
Viață ca altădată
Și chiot de copii.

Îți voi pune poartă nouă
Și-n ea un tei să-ți pun
În grădină flori cu rouă
Toate de bun augur.

MARIA C. POPA

Dr. Lucia Genlia Galin

O viață dedicată oamenilor

prof. **MARIANA MARIN**

La 5 august 1890, în casa profesorului Ioan Galin, se naște cel de al șaselea copil, o fată: Lucia Galin. Tatăl, Ion Galin, bucovinean de origine se pare că se înrudea cu George Enescu (a cărui bunic Enea Galin își schimbase numele din Galin în Enescu) și cu Sergiu Celibidache. Tatăl a fost profesor de științele naturii la Liceul „Gheorghe Roșca Codreanu” unde a fost apreciat pentru bunătatea sufletească și devotamentul său față de școală. Bolnav de inimă nu s-a pensionat și a decedat la 43 de ani în timpul unei ore de curs.

Mama, Maria, provenea dintr-o familie de filantropi Mircea și era nepoata Mariei Gâlcă, cea care a donat un teren pentru construirea școlii ce va deveni apoi Școala nr.5 și a aripii ce-i va purta numele la Spitalul „Elena Beldiman.”

Maria Galin a mai avut două surori: Aristița Nicolau și Elena Slobozeanu, toate locuind pe strada La Passionara (apoi Zorilor) și azi Colonel Sava Simionescu la numerele 7, 9, 11.

Familia Galin a avut 8 copii (4 fete și 4 băieți). Băieții au urmat facultăți cu profil științe juridice sau militare. Două din fete s-au căsătorit la Bârlad sau Focșani cu avocați, iar două Lucia Genlia și Florica Eugenia, după absolvirea Școlii primare au fost trimise la București la Școala Centrală. Aceasta era o școală de elită patronată de Regina Maria prin intermediul Clotildei Averescu, soția viitorului mareșal. Aici, pe lângă disciplinele obișnuite a studiat și limbile franceză, germană și italiană.

După absolvirea Școlii Centrale, Florica Eugenia se va căsători cu prof. C. Th. Moroșanu în timp ce Lucia Genlia va urma Facultatea de Medicină, fiind singura studentă fată din an.

I-a avut colegi pe Vintilă Ciocâlțeu – viitor decan al Facultății de Medicină din București, Marius Nasta – pneumolog sau Victor Papilian – viitor decan al Facultății de Medicină din Cluj, prozator, dramaturg și director al Operei din Cluj. A terminat facultatea, apoi în 1920 a susținut doctoratul.

Revine la Bârlad ca medic. În 1921, în Bârlad iau ființă două circumscripții medicale, prima condusă de dr. Lucia Galin și a doua de dr. I. Grosu.

Pe lângă circa 1 va funcționa și un dispensar de puericultură sub numele Societatea Materna condus de un Comitet de doamne din societatea bârlădeană. Dispensarul exista și în 1944 și avea 44 de copii înscriși. Documentele menționează că în acel an s-au acordat 1.648 de consultații la dispensar și 3.033 de consultații acasă. În același timp, dr. Galin a desfășurat acțiuni pentru combaterea tuberculozei și a inițiat acțiunea de construire a unui pavilion de 100 de locuri la Techirghiol.

Era energică, activă și de cele mai multe ori, o vedea deplasându-se pe jos prin diferitele cartiere, școli, magazine sau alte localuri ale orașului pentru a urmări modul în care se asigura curățenia urbei sau pentru a discuta cu locuitorii despre măsurile de igienă și de combatere a difteriei, febrei tifoide, variolei, sifilisului, tifosului exantematic sau scarlatinei.

A fost de acord cu forarea unor fântâni (314 din care 88 închise și restul cu găleți), iar în școli să existe butoaie cu apă și latrine. Era nemulțumită

de faptul că în oraș nu era decât o baie la spital cu tarif ridicat. De altfel, între 1923-1947 a fost și medic școlar și după inaugurarea oficială a Liceului „Iorgu Radu” în 1936 a pus aici bazele unui cabinet medical pe care l-a dotat cu medicamente. A fost de asemenea, profesor de igienă la acest liceu.

O situație grea, căreia i-a făcut totuși față a fost perioada celui de al doilea război mondial. Ca medic șef al Serviciului Sanitar a fost prezentă la orice oră din zi sau noapte alături de polițiști și jandarmi pentru a vedea situația de după bombardamente și a supraveghea ridicarea morților și a răniților.

Locuia în zona Pieței Sfântul Ilie, într-un cartier unde trăiau foarte mulți evrei cu care se cunoștea personal. Nu a făcut diferența între bogați și săraci, între români și evrei, respectându-și în acest mod jurământul făcut la absolvirea facultății. Fără nicio ezitare a acordat consultații medicale evreilor, i-a scutit pe bolnavi de prestarea unor munci suplimentare și nu a fost de acord ca aceștia să poarte ecusonul discriminatoriu. A intervenit pe lângă vărul său, Radu Galin de la Președinția Consiliului de Miniștri și ca urmare a insistențelor acestuia mareșalul I. Antonescu

a renunțat la acest ordin de umilire a evreilor. După ce trupele sovietice au intrat în țară a continuat să participe la acțiunea de ridicare a morților și răniților.

A părăsit orașul în ultimul moment și datorită unui căruțaș care a luat-o și a dus-o până la Focșani, la sora sa, în seara zilei de 21 august 1944. A revenit apoi în Bârlad, unde a continuat să fie prezentă în orice moment și la orice oră în oraș sau la gară unde controla starea deținuților ce erau transportați în U.R.S.S.

A lucrat până în 1951 când s-a pensionat. Deși activitatea profesională îi ocupa destul timp atunci când putea ține legătura cu elita intelectuală a orașului. În casa dr. Lucia Galin se întâlneau adeseori prieteni și rude cum ar fi: dr. Nechita, dr. Tașcă, membri ai familiei cum ar fi familia Moroșanu, Lucreția Rentz, prof. Slobozeanu, prof. Neșțianu, prof. Peiu, Mariana Tașcă sau prieteni: prof. Iliescu, prof. Veronica Tuchilă, prof. Natalia Pașa și mulți alții.

Stresul, oboseala accentuată i-au agravat și starea de sănătate. În 1953 a plecat la un consult la București și acolo dr. C.I. Parhon și dr. Ana Aslan i-au recomandat internarea

CASA DE AJUTOR RECIPROC A PENSIONARILOR "ELENA CUZA" BÂRLAD
Împreună suntem mai puternici!

In memoriam

Lucia Genlia Galin

5 aug 1890 - 20 ian 1984

Ștefan Procopiu

19 ian 1890 - 22 aug 1972

"O viață dedicată oamenilor."

Conferințiază
prof. Maria Marin
prof. Ivona Măgdăliniș

7 august 2015, ora 10.00, sala A.I. Cuza.

sa la Institutul de geriatrie recent înființat. S-a internat în 1954 și timp de 11 ani a făcut un tratament cu Gerovital H3 fiind primul caz vindecat. După 1965 a continuat să facă observații medicale și să colaboreze cu prof. dr. Ana Aslan.

S-a stins din viață la 20 ianuarie 1984 fiind înmormântată la Cimitirul Pantelimon II. Spuneam că a plecat la București doar la un control. Nu a mai revenit și de aceea ori de câte ori era vizitată de către un bârlădean se interesa de oraș și ar fi dorit o amintire care să o țină legată de oraș.

Ceea ce am prezentat s-a bazat pe informațiile oferite de prof. Veronica Moroșanu, nepoata dr. Lucia Galin, de prof. Oltea Elena Rășcanu Gramaticu în „Istoria Bârladului,” dar mai ales pe propriile mele amintiri.

Sunt fina domnișoarei dr. Lucia Galin. Dânzei îi datorez viața și prenumele. M-a crescut până la vârsta de 6 ani. S-a ocupat de educația mea, a avut grijă de sănătatea mea și m-a salvat de la orbire. După plecarea la București, mi-a donat o parte din casă și i-a cerut fratelui ei, Mihai Galin să aibă grijă de mine. Așa se face că într-o perioadă destul de grea, 1954-1965, acesta mă lua în fiecare vară la București, mă ducea să vizitez toate muzeele, precum și la toate manifestările culturale ce aveau loc pe atunci, mi-a deschis pasiunea pentru citit, m-a dus pe litoral și m-a învățat tot ce se putea pentru acea vârstă.

Am fost în atenția dumneaei și după ce și-a revenit până la sfârșitul vieții și tocmai de aceea trebuie să-i mulțumesc și să-i aduc un pios omagiu. Rămân însă cu regretul că nu a fost adusă și înmormântată lângă părinții săi în orașul pe care l-a iubit enorm.

Ștefan Procopiu

O viață dedicată oamenilor

PROF. IVONA MĂGDĂLINIȘ

Ștefan Procopiu s-a născut la Bârlad, pe 19 ianuarie 1890, fiind primul copil dintre cei șapte copii ai Ecaterinei și ai lui Emanoil Procopiu.

Tânărul Ștefan Procopiu urmează cursul primar, secundar și liceal la Liceul „Roșca Codreanu” din Bârlad. În perioada liceului, Procopiu citește și studiază foarte mult, îndreptându-și atenția spre toate ramurile științei, asupra problemelor fundamentale privind cunoașterea universului, dorind a desluși „sensul realității și al vieții.” A fost contemporan cu descoperirile fundamentale din fizică, chimie, biologie de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, ce au adus științei o perioadă nouă de deschidere și orientare, revoluționând conceptele și metodele existente.

Perioada liceului este presărată cu conferințele pe care le susținea la Societatea „Stroe Belloescu” din Bârlad, conferințe ce erau adevărate exerciții pregătitoare pentru redactarea viitoarelor sale lucrări științifice. Pentru a aborda materiale științifice din literatura de specialitate își însușește temeinic limbile franceză și germană. În anul 1908 este absolvent și șef de promoție al Liceului „Roșca Codreanu” din Bârlad. Cu înclinația și pasiunea sa pentru științele naturii se orientează spre Universitatea din Iași - universitate de nivel european - pentru a urma cursurile Facultății de Științele Naturii. Audiază o perioadă cursurile profesorilor Paul Bujor și Petre Bogdan, în paralel cu cele de la Facultatea de Medicină. După câteva luni, renunță la Facultatea de Științe Naturale și se înscrie la Facultatea de Științe Fizico-Chimice a Universității din Iași. În această perioadă la Universitate era profesor de fizică renumitul Dragomir Hurmuzescu (1865-1954), doctor în științele fizice la Paris, care predă un curs de fizică modernă, în spiritul noilor descoperiri ale timpului. În anul 1912 (1 iunie) obține licența în fizică (diploma nr.1.266), cu mențiunea „foarte bine.” După obținerea licenței pleacă la Paris unde audiază cursurile lui Gabriel Lippmann, Marie Curie, Langevin, Cotton, Fabry; sub îndrumarea lui Aime August Cotton, își ia doctoratul în fizică la Sorbona pe 5 martie 1924 cu teza **Sur la birefringence électrique et magnétique des suspensions.**

Între timp devine asistent la Aplicațiile Electricității de la Universitatea București (1913) și șef lucrări la aceeași Universitate între 1919-1924. În anul școlar 1917-1918 și în septembrie-noiembrie 1919 este profesor la catedra de fizică a Liceului „Roșca Codreanu” din Bârlad. A susținut examenul de capacitate în învățământul preuniversitar și s-a clasificat întâiul pe țară. Devine profesor titular la 15 ianuarie 1925 la Universitatea din Iași, catedra Gravitare, căldură și electricitate,

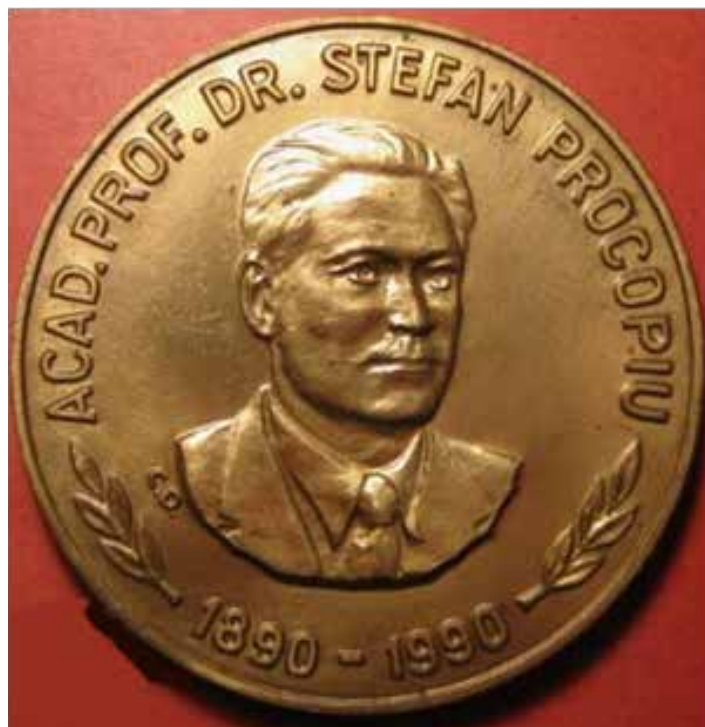
iar din 1937 și decan al Facultății de Electrotehnică a Politehnicii „Gheorghe Asachi” Iași. În 1941, 1 februarie trece ca primul decan al Facultății de Științe al Universității din Iași.

În 1912 este numit preparator la Universitatea din Iași. Între 1913-1919 activează la Facultatea de Fizică din București, la început ca asistent suplinitor și apoi ca șef lucrări în cadrul Laboratorului aplicațiilor căldurii și electricității. Fiind preocupat și de probleme tehnice, Procopiu publică la București, în 1913, lucrarea **„Cercetări experimentale asupra telegrafiei fără sârmă”**, iar în 1916 inventează un aparat pentru localizarea gloanțelor din corpul raniților, stabilind adâncimea la care se aflau acestea.

Procopiu s-a dedicat științei și cercetării încă din timpul studenției. Primele rezultate remarcabile din cercetare sunt publicate în 1913 sub titlul **„Determinarea momentului magnetic molecular prin teoria cuantelor lui M. Planck”** apărută în **„Bulletin Scientifique de l'Academie Roumaine de Sciences”**.

În urma studiilor privind teoria cuantelor lui Planck și a teoriei magnetismului lui Langevin, Procopiu stabilește, pentru prima dată în lume, valoarea momentului magnetic molecular, numit și **magnetonul**

teoretic.

Este recunoscut faptul că Ștefan Procopiu calculează valoarea magnetonului teoretic cu doi ani înaintea prof. A. Bohr din Danemarca. În literatura de specialitate din țara noastră această descoperire este cunoscută sub denumirea de **magnetonul Bohr-Procopiu**. Descoperirea făcută de Procopiu în 1912 îl consacră pe Procopiu printre fizicienii de renume mondial. Procopiu descoperă și analizează în laboratorul de fizică al Universității Sorbona în anul 1921, un fenomen optic nou ce consta în depolarizarea longitudinală a luminii de către suspensii și coloizi. Această descoperire a fost prezentată în ședința Academiei de Științe din Paris la 8 august 1921. Fenomenul este numit în anul 1930 de către prof. A. Boutaric, **Fenomenul Procopiu**.

O altă descoperire importantă, rod al cercetării efectuate de prof. Procopiu este cea a forței electromotrice de mișcare a elementelor galvanice. În domeniul feromagnetismului a întreprins numeroase cercetări, ale căror rezultate au fost publicate în reviste de specialitate din țară și străinătate. Astfel, în 1930, studiind efectul Barkhausen, ce consta în trecerea curentului alternativ prin fire de material feromagnetic, descoperă un efect circular al discontinuității magnetice. Acest efect a fost numit în 1951 **Efectul Procopiu**. O aplicație tehnică valoroasă a acestui efect a fost realizată de fizicianul american Roman Storski la construcția mașinilor de calcul. Un alt domeniu de cercetare, început la Iași în 1931 de prof. Procopiu și desfășurat timp de mai multe decenii a fost cel al magnetismului terestru, ale cărui rezultate au fost deosebit de importante pentru țara noastră.

Activitatea de cercetător și profesor desfășurată de Ștefan Procopiu a contribuit la reorientarea învățământului fizic ieșean. Punând un accent deosebit pe experiență, Procopiu creează în România o puternică școală de fizică experimentală, considerând că „cunoștințele se capătă prin studiu, dar faptele constatate și experiențele sunt pârghiile care fixează cunoștințele.” Cursurile ținute de prof. Procopiu erau adevărate modele de expunere privind conținutul, forma, calitatea și metoda de predare. Experiențele de laborator erau întotdeauna verificate în prezența sa, deoarece experiența trebuia să reflecte exact fenomenul și demonstrația trebuia să fie desăvârșită.

Pentru a veni în sprijinul studenților săi, Procopiu a tipărit în două volume cursul “Introducere în electricitate și magnetism”, vol. I, ediția I, 1929 și ediția a II-a în 1938, iar vol. II “Electricitate și magnetism” în 1939. În 1948 tipărește volumul “Termodinamica”. O preocupare permanentă a constituit-o dotarea cu aparatură modernă a laboratoarelor, introducerea în bibliotecă a unor noi cărți de specialitate, de cercetare științifică destinate asistenților și studenților săi. A îndrumat tinerii asistenți și șefi de lucrări la lucrări de doctorat, precum și pentru specializarea în străinătate. În perioada 1925-1963, prof. Procopiu a condus 13 lucrări de doctorat ce au fost pregătite în Laboratorul de electricitate al Facultății de Fizică pe teme propuse de el. A fost profesor de fizică și la Facultatea de Electrotehnică din cadrul Politehnicii din Iași, considerând tehnica foarte importantă ca fiind o ramură a științei.

Personalitatea științifică a prof. Procopiu a fost armonios îmbinată cu cea a omului de cultură. Mărturiile rămase de la prietenii săi cei mai apropiați, prof. C.V. Gheorghiu, prof. Mircea Savul, acad. Eugen Bădărău și acad. N. Bărbulescu, reflectau pasiunile puternice ale acestuia pentru literatură, muzică, artă și drumeție. Dintre pictorii români îl prefera pe Ștefan Luchian, iar dintre cei străini pe Rembrand, El Greco, Brueghel. Sculptorul preferat era Rodin. Din literatură, cel mai mult îl aprecia pe marele William Shakespeare, apoi pe Goethe, Rabelais, Voltaire, Anatol France, Molière, Paul Valery. Muzica clasică a lui Beethoven era cea mai îndragită de profesor.

Pe soția sa, Rodica, a cunoscut-o la Bălți unde aceasta era profesoară. Ea a fost selectată în comisia de bacalaureat prezidată de profesorul Procopiu. Considera că i-au unit cunoștințele sale în domeniul artei. Profesoara de filosofie, Rodica Procopiu, i-a amintit atunci numele unui cunoscut pictor elvețian despre care el voia să vorbească, dar memoria îi juca feste. Cu toate că savantul era cu două decenii mai în vârstă, patru ani mai târziu s-au căsătorit. Pentru toți colegii și cunoscuții a fost ceva surprinzător, pentru că Procopiu se declarase celibatar convins, el iubind-o foarte mult pe mama sa, pe care a și invitat-o să locuiască la Iași o vreme. Dar fiind foarte ocupat la universitate, nici pentru soție nu avea timp, așa că mama sa s-a întors în Bârladul natal al savantului. Înainte de a-și uni destinele cu Rodica, profesorul a locuit cu chirie într-o camera de pe strada Păcurari, casa din Copou construind-o din economiile făcute într-un loc care pe atunci era într-un fel de zonă extraurbană.

“Era singurul savant român în viață trecut în cea a științei, un Who’s Who a fizicii mondiale, și au început să-l respecte,” spunea prof. Rodica Procopiu. “Nu aveam mașină, dar i-a făcut cadou Ceaușescu un Moscvitch, el n-ar fi primit-o, dar a venit șeful partidului, i-a dat și decorația din aur și mașina.” Pentru că, se știe, oamenii de știință sunt un pic cu capul în nori, la un moment dat nici nu știa că este a lui: “El vroia să știe dacă putea plăti mașina Academiei, dar mașina era personală, însă el credea că-i a Academiei.”

Poate cea mai intensă pasiune a sa a fost cea pentru filosofie, de-a lungul vieții redactând numeroase articole cu reflecții filosofice. Cuvintele celebre ale lui Will Durand „Știința ne dă cunoașterea: filosofia singură ne poate da înțelepciunea,” au constituit pentru Procopiu un principiu ce l-a urmat în viață. A colaborat la revista „Însemnări ieșene” și timp de zece ani a fost împreună cu prof. C.V. Gheorghiu co – director la revista științifică „Adamachi”. A publicat în această revistă o serie de articole importante privind constituția atomului, biografii despre A. Einstein, Vasile Karpen, Dragomir Hurmuzescu și alții.

Procopiu a fost mai întâi premiat în vremea regelui Carol al II-lea. De aceea, dar și pentru faptul că nu acorda nicio atenție comuniștilor, ba chiar îi critica în anumite ședințe, a fost șicanat și ușor desconsiderat în primii ani ai comunismului. Apoi reinstalat pe pedestalul pe care îl merita abia atunci când Ceaușescu a aflat că mai multe universități din SUA, Germania și Franța luaseră în serios importanțele sale descoperiri cu privire la “efectul Procopiu” și “fenomenul Procopiu”.

„M-a impresionat încă de la început prin atitudinea sa față de elevi, puneă întrebări suplimentare pentru a surprinde întregul orizont de cunoștințe,” a spus prof. Rodica Procopiu care își amintește că omul de știință era atât de dedicat cercetării, încât rareori se culca înainte de ora 2:00. Uneori, termina abia la 5:00 dimineața cercetările sale. „Spunea că atunci când faci un lucru de fond trebuie să i te supui în totalitate.” Printr-o astfel de disciplină și prin descoperirile făcute a ajuns prof. Procopiu să fie numit în două rânduri în comisia de acordare a Premiului Nobel, chiar dacă informațiile din România comunistă treceau cu greu peste hotare.

Ca om era extraordinar. Prieten cu Topîrceanu care îl vizita la universitate și prin laboratoare, l-a cunoscut și pe Enescu, Sadoveanu. Iubea teatrul. Singura sa modalitate de recreere erau plimbările pe la mănăstiri. Acolo mergea cu buzunarele pline cu bomboane pe care le dăruia copiilor. Iubea natura și animalele de asemenea. Primul cadou făcut soției a fost un cățeluș, un spitz pitic, pe care l-a scos din servietă ca pe un bibelou. Era un om foarte bun și de aceea era iubit nu doar la universitate, ci și de ieșenii simpli. Avea și câteva pasiuni:

îi plăcea să ude florile, dar și să bea cafea, iar ibricile se ascundeau pe sub mormanele de cărți. Nu ducea lipsă de bani – avea un salariu de trei ori mai mare decât al soției, așa că mânca adesea la restaurant, dar avea și o angajată de la țară care le gătea și se îngrijea de casă. Însă cea mai mare pasiune a sa a fost fizica, iar dăruirea pentru știință i-a adus și sfârșitul. A făcut câteva infarcte din cauza surmenajului. În ziua când a murit, la 82 de ani, Procopiu s-a ridicat de la masa la care lucra, s-a dus pe terasă și s-a așezat pe șezlong. Îl ținea în brațe pe Codiță, un mic pechinez care îi era foarte drag.

În cadrul experiențelor sale observa fenomenul modificării tensiunii forței electromotoare a unui element galvanic atunci când se agita unul dintre electrozi sau lichidul din jurul lui. Despre această tensiune electromagnetică va publica în 1912 și prima lucrare citată la nivel internațional. În anul următor prezenta lucrarea “Determinarea momentului magnetic prin teoria cuantelor lui M. Planck”. Formula găsită de Procopiu avea să fie dedusă ulterior de Bohr și Einstein, cel dintâi primind la scurt timp și Premiul Nobel, însă prioritatea îi este atribuită, deși se vorbește mai des de magnetonul lui Bohr și mai rar de “magnetonul Bohr-Procopiu”. Folosea fizica și în scopul îngrijirii sănătății. În timpul dejunului beia conținutul unui pahar cu apă în care puneă câteva cuie mici ruginite, aceasta fiind cura lui zilnică de oxid de zinc. Între 1914 și 1919 a făcut studii doctorale la Sorbona. Atunci i-a cunoscut atât pe Einstein, cât și pe Bohr, cu care va întreține, la fel ca și cu alți savanți mondiali de renume, o lungă corespondență.

Exemplu de înaltă competență, autentic om de știință, cu o înaltă abilitate experimentală, rarismă meticulozitate, un cercetător, creator de valori fundamentale ale științei, un consecvent căutător al noului și promotor al progresului, Ștefan Procopiu a fost o personalitate complexă.

Bibliografie: Nicola, Traian, *Monografia Liceului „Gheorghe Roșca Codreanu,”* Iași, 1971; Nicola, Traian, *Valori spirituale tutovene. Bibliografii,* volumul 5 M-P, Editura Sfera, Bârlad, 2003; *Personalități vasluiene, membri ai Academiei Române,* Biblioteca Nicolae Milescu Spătarul, editura Cutia Pandorei, Vaslui, 2002; Grigoraș Vasilica, *Fragmente de spiritualitate românească,* Editura Oscar Print, București, 2001.

Ziua Imnului Național sau despre mândria de a fi român

TEODORA ELENA ZALDEA

Dragii noștri cititori, trăim în plină revoluție tehnologică, iar de acest lucru nu ne putem îndoi nicio clipă. E de ajuns să privim cu atenție în jurul nostru preț de câteva secunde, pentru a putea vedea faptul că în fiecare zi suntem martorii unei noi descoperiri științifice realizată într-un anume colț al lumii.

Iată deci, că într-o societate unde noile tehnologii sunt o parte integrantă din existența noastră cotidiană, concepte ca **iubire de țară, patriotism, mândrie națională, demnitate națională** sunt adesea percepute ca fiind desuete dacă nu de al binelea învechite.

În astfel de momente de „rătăcire” e bine să privim puțin înapoi în istorie pentru a ne reaminti de strădaniile, de lupta dusă de multe generații de români ce s-au jertfit pentru împlinirea unui vis: **acela de a trăi într-o Românie Mare, liberă, independentă.**

Trebuie să vă mărturisesc că această zi de 29 iulie ne oferă cel mai bun prilej pentru a realiza o astfel de incursiune în trecut, dat fiind faptul că astăzi sărbătorim **Ziua Imnului Național.**

De altfel, nu putem uita că orice stat, orice popor se regăsește cel mai bine în simbolurile sale fundamentale, gen drapel, stemă ori imn. Scriitorul Radu Paraschivescu avea chiar să afirme la un moment dat faptul că „Puține lucruri exemplifică mai bine coeziunea unei nații decât atitudinea în fața imnului național.” Și pentru că la începutul intervenției mele vă propuneam o călătorie în trecut, voi purcede prin a vă preciza faptul că imnul nostru de acum „Deșteaptă-te, române!” își are originea în acel an revoluționar 1848, an ce a schimbat complet fața Europei.

Întrucât „muzica își exercită influența asupra evenimentelor istorice mai ales prin transmiterea unor gânduri cuprinse în versuri, sinteza melodică a unui crez, a unor convingeri sau idealuri,” (Frederick H. Martens) „Deșteaptă-te, române!” pe versurile lui

Andrei Mureșanu, muzica aparținând lui Anton Pann a avut menirea de a însufleți și de a-i călăuzi de atunci și până în prezent pe români în toate demersurile lor ce au urmărit un singur lucru: îndeplinirea unor idealuri ca libertate, unitate și demnitate națională.

Interpretat pentru prima oară, în data de 29 iulie 1848, în parcul Zăvoi din Râmnicu Vâlcea, „Deșteaptă-te, române!” le-a oferit românilor curajul de a lupta în timpul Războiului de independență, al celor două războaie mondiale, dar și în timpul crizei ce a urmat după 23 august 1944 când România s-a alăturat aliaților, detașându-se de Germania. Totodată, se impune a preciza faptul că a fost interzis vreme de aproximativ jumătate de secol de către regimul comunist fiind înlocuit cu „Trei culori.” A revenit drept imn oficial al României în anul 1989, fiind totodată consacrat ca atare în Constituția din 1991, revizuită în 2003. De asemenea, prin legea nr.99/1998 ziua de 29 iulie în amintirea aceleia din anul 1848 a fost proclamată drept Ziua Imnului Național al României.

În încheiere, vă propun ca nu doar astăzi, 29 iulie, ci în fiecare zi a anului, să ne amintim cu mândrie de faptul că suntem Români, să ne învățăm copiii, să le menționăm tinerilor de cinstea și iubirea ce o datorează gliei strămoșești, imnului, înaintașilor și trecutului nostru glorios. Să avem mereu în minte și în suflet întipărite cuvintele lui Spiru Haret rostite acum multă vreme, și a căror semnificație nu a dispărut, fiind mai actuale ca niciodată: „**Patria nu este numai pământul din care scoatem rente. Patria o face și limba și istoria, și religia și tradițiile. A da cu piciorul în toate acestea, este a se lepăda cineva de patria sa. Precum un părinte nu are dreptul a-și lăsa copilul fără instrucție, cu mai mare cuvânt el nu are dreptul de a-i da o educație antinațională, care face dintr-însul un element înstrăinat de țară.**”

prof. GHIȚĂ CRISTIAN

Momente de mândrie națională, înălțare spirituală și trăire emoțională

A intrat în tradiție, ca periodic la Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, pe lângă rezolvarea unor probleme de ordin social, economic, ce privesc viața și activitatea membrilor, a comunității, să aibă loc și evocarea unor evenimente culturale prin: conferințe, simpozioane și alte manifestări de suflet.

Acestea mențin activ spiritul celor care după o viață de efort și sacrificiu pe altarul conștiinței naționale, simt nevoia de a se manifesta, de a comunica prin diferite forme culturale.

Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad oferă cadrul generos de punere în valoare a capacităților intelectuale ale celor dispuși să se manifeste, antrenând în aceasta atât pe cei tineri cât și pe cei în vârstă, realizând astfel legătura dintre generații.

Sărbătorile naționale, aniversările, comemorările, etc. constituie un prilej de comuniune spirituală și emoțională.

La 29 iulie 2015 s-au consumat în sala de festivități „Alexandru Ioan Cuza” trei asemenea momente:

Simpozionul „Deșteaptă-te române” dedicat Zilei Imnului Național al României, prezentat de domnișoara Teodora Elena Zaldea, asistent relații publice și comunicare.

În discursul rostit în fața celor prezenți, a evocat, în cuvinte solemne, dar calde, istoria sinoasă a Imnului Național în contextul vicisitudinilor istoriei.

Făcând referire la realizările științifice și tehnice, la starea actuală a națiunii aflată în plin proces de integrare euroatlantică, domnișoara Teodora Zaldea remarca faptul că noțiuni ca: patrie, patriotism, țară, nație, naționalism, independență, suveranitate, au devenit desuete, perimate și considera că acestea sunt doar momente de rătăcire în mentalul colectiv.

Făcând apel la trecutul glorios, invocat în versurile imnului, aceasta a arătat că e momentul să ne întoarcem la istorie, la valorile perene ale națiunii noastre, căci orice popor se regăsește în simbolurile sale naționale: imnul, stema, drapelul.

Geneza imnului se află în atmosfera revoluționară de la 1848 având tineretul intelectual animat de înalte idealuri patriotice, s-a manifestat plenar, antrenând masele populare, și poetul Andrei Mureșanu (1816-1863), a scris versurile pentru „Un răsunet”.

Intonat pentru prima dată la 29 iulie 1848 pe muzica lui Anton Pann, la Râmnicu Vâlcea această „adevărată Marseilleză a românilor” cum o numea marele patriot Nicolae Bălcescu, a fost cântată în toate momentele mari ale istoriei, ca un îndemn la deșteptare și unitate națională.

Pledoaria pentru a ne reaminti permanent că suntem români, este susținută cu citate din Radu Paraschivescu, Frederick H. Martens, Spiru Haret și cu completări pertinente venite din partea domnului comisar Vasile Chelaru și ale

domnilor profesori Gruia Novac, Gheorghe Gherghe.

Domnul Chelaru arăta că sentimentul de patriotism trebuie să fie o stare permanentă de mândrie națională generată de simbolurile naționale. Dintre cele 5 imnuri care ne-au însoțit istoria modernă și contemporană, actualul imn exprimă cel mai bine trăirile patriotice ale românilor. Însăși cuvântul „imn” generează trăiri speciale cu un trecut glorios și un prezent liber.

Profesorul Gruia Novac a adus completări necesare considerând că e momentul să ne bucurăm că suntem, în primul rând, români și apoi europeni. Poezia integrală are 11 strofe și a fost publicată la 29 iulie 1848 la Brașov în nr.25 al suplimentului „Foaie pentru minte, inimă și literatură.”

După 1989 s-a cântat integral, dar prin articolul 12, alineatul 3 din Constituție, actualul imn cuprinde strofele 1, 2, 4 și 11, iar prin Legea nr.99 din 26 mai 1998 ziua de 29 iulie a fost proclamată drept Ziua Imnului Național.

În 1862 a avut loc un concurs public pentru alegerea imnului noului stat rezultat din unirea Moldovei cu Țara Românească. Competiția a fost câștigată de Eduard Hubsch cu piesa „Marș triumfal și primirea steagului și a Măriei sale Prințul Domnitor.”

După 20 de ani, cu prilejul încoronării regelui Carol I, Vasile Alecsandri scrie textul „Imnului regal român,” care avea să devină Imnul de stat al României adoptat la 10 mai 1881, fiind intonat prima dată în 1884 și menținut până la 30 decembrie 1947. Muzica aparținea lui Alexandru Flechtenmacher.

„Trăiască Regele

În pace și onor

De țară iubitor

Și apărător de țară ...”

Începând din 30 decembrie 1947 odată cu abolirea monarhiei și proclamarea Republicii Populare Române comunistii impun un nou imn care a durat din 1948 până în 1953 – „Zdrobite cătușe” pe versurile lui Aurel Baranga și muzica Matei Socor.

„Zdrobite cătușe în urmă rămân,
În frunte-i mereu muncitorul
Prin lupte și jertfe o treaptă urcăm
Stăpân pe destin e poporul ...”

În 1953, în plină rusificare a României, a fost intonat „Te slăvim Românie, pământ părintesc...” versuri Eugen Frunză și Dan Deșliu, muzica tot Matei Socor.

„Te slăvim Românie, pământ părintesc
Înfrățit fi-va veșnic al nostru popor
Cu poporul sovietic, eliberator
Leninismul ni-e far și tărie și avânt,
Noi urmăm cu credință partidul neînfrânt,
Făurim socialismul pe al țării pământ.

și refrenul „Puternică liberă
Pe soartă stăpână
Trăiască Republica
Populară Română.”

A fost intonat din 1953 până în 1977, iar din 1977 până în 1989 „Trei culori cunosc pe lume”, varianta la cântecul lui Ciprian Porumbescu, modificată cu versuri atribuite lui Nicolae Ceaușescu.

Cei mai în vârstă își amintesc că la serbări se intona mai întâi Imnul URSS și apoi cel al țării noastre, iar la sfârșit Internaționala:

„Hai la lupta cea mare
Rob cu rob să ne unim
Internațională
Prin noi s-o făurim ...”

Domnul profesor Gruia Novac preciza la un moment dat în intervenția domniei sale că s-ar părea că ne e teamă, frică să cântăm imnul, iar pe tricourile tinerilor sunt numai înscrisuri în alte limbi, că ne e rușine de simbolurile naționale. De asemenea, dumnealui considera că versurile imnului ar trebui învățate de la grădiniță, astfel încât la școală copiii să cunoască cele 4 strofe.

Profesorul Gheorghe Gherghe arăta că la început s-a cântat cântecul pandurilor - „Mugur, mugur, mugurel” și că schimbarea imnurilor reflectă instabilitatea care străbate secolele. Imnul trebuie să simbolizeze cultura și istoria unui neam. Există și variante: în Republica Moldova „Limba noastră”, iar la albanezi „Pe al nostru steag” numai muzica fără cuvinte. Remarca și dumnealui că nu știm să cântăm imnul, pe stadioane mai mult se țipă și nu avem o atitudine și o ținută solemnă.

Conform Constituției intonarea imnului se face:

- ▶ La festivități și ceremonii oficiale și cu caracter

internațional;

- ▶ La deschiderea și închiderea emisiunilor Radio și TV;
- ▶ Cu prilejul vizitelor oficiale, ceremoniilor militare;
- ▶ Pe stadioane;

- ▶ La deschiderea sesiunilor parlamentare;
- ▶ La începutul programului zilnic în școlile primare și gimnaziale.

Dincolo de situația economică, socială și politică - de conjunctură Bârladul actual trăiește sub aura marilor personalități care și-au legat existența de acest spațiu material și spiritual – târgul Bârladului.

Alături de Vasile Pârvan, Nicolae Tonitza, Alexandru Vlahuță, Ioan C. Dimitriu, Marcel Guguianu, Victor Ion Popa

și-a înscris numele în panteonul culturii naționale și locale.

Prezență agreabilă, plăcută, apropiată de sufletul nostru, **doamna Teodora Gabriela Spânu, secretar literar al teatrului local ne-a prezentat expozeul „Victor Ion Popa – scriitorul complet și teatrologul modern.”**

Victor Ion Popa, spirit enciclopedic renaștivist (Eugen Lovinescu) este prezent în conștiința bârlădenilor, și nu numai, prin teatrul al cărui nume a fost atribuit, ca o permanență prin piesa sa reprezentativă „Take, lanke și Cadâr” ce caracterizează specificul local, în care toleranța și bunăvoința, erau și sunt calitățile bârlădenilor.

Născut la 29 iulie 1890 dintr-o familie de dascăli Victor Ion Popa a fost urșit cu calități care îl vor impune în cultura română. A fost de toate: scriitor – dramaturg, romancier și poet, om de teatru – regizor, scenograf, director, profesor la Conservator, făptuitor de acte culturale – a pus bazele teatrului la microfon, al teatrului pentru copii, împreună cu Dimitrie Gusti al Muzeul satului, caricaturist.

Școala primară la Călmățui, Liceul internat „Costache Negruzzi” și „Național” Iași; student la Drept, Belle Arte și Conservator, asimilând cunoștințe și abilități cei vor servi în carieră.

Participă la luptele de la Mărășești și Oituz, fiind rănit.

1923 – debutează ca dramaturg cu piesa „Ciuta”, iar ca regizor la Teatrul Popular a lui Nicolae Iorga.

1927 – director la Teatrul Național din Cernăuți unde înființează și un teatru pentru copii și tineret. Despre această perioadă regăsim relatări ale lui Mircea Ștefănescu în volumul „Un dramaturg își amintește.”

1929, 14 septembrie – deschide stagiunea la Teatrul „Maria Ventura” ca regizor și scenograf.

1934 – apreciat de Lucia Sturza Bulandra este invitat să regizeze piese la compania sa. Mărturii despre Victor Ion Popa primim și de la Radu Beligan în volumul „Note de insomniac.”

1955, 28 decembrie – se înființează Teatrul din Bârlad.

1956 – primește numele de Victor Ion Popa și are stagiunea permanentă cu piesele sale. Ultima piesă pusă în scenă de domnul Vasile Mălinescu, secretar literar, director și regizor – „Take, lanke și Cadâr”, omagiat de Theodor Pracsu.

Surpriza – Intermezzo – cu fragment din piesă – interpretat de actorul George Sobolevski și prof. Gruia Novac dovedind pentru a câta oară veleități de actor.

Domnul prof. Novac remarca și preocupările de caricaturist (peste 300) și comenta autoportretul lui Victor Ion Popa, analizându-i fiziologia și intuind trăsături ale personalității sale, a comentat și scrierile sale, în speță romanele: „Velerim și veler Doamne” – transpus cinematografic în filmul „Osânda” cu Amza Pelea în rolul principal – Manolache Pleșa; „Sfârlează cu fofează”; „Maistorașul Aurel, ucenicul lui Dumnezeu”; „Floare de oțel”. În poezie a avut preocupări de versificație.

1912 - la 17 ani publica 3 poezii în Revista „Noastră” de la Focșani.

1919, ianuarie - i-au fost publicate alte poezii în „Florile dalbe” prima revistă literară din Bârlad.

Și domnul Novac a recitat o parte din creațiile sale printre care: „Pastel” și „Amintirile”.

Și din nou surpriză – moment emoționant. Elogiu adus lui Gruia Novac junior prin melodia „Actorul” interpretată de Matei Aneta.

Alături de seniorul Gruia Novac, cei mai sensibili au vărsat o lacrimă în memoria celui care a fost Gruia Novac

junior, căci

„... Viața e o scenă pe care omul apare
Își joacă rolul și apoi dispare.”

În decorul pregătit de domnul președinte Mihai Nicolaie cu tricolorul în diferite variante: stegulețe, coroane, drapeluri mai mari sau mai mici, benzi, domnul prof. Petruș Andrei emoționat de momentele anterioare, a prezentat nr.22 al revistei „Viața noastră” arătând că oriunde merge difuzează voluntar revista Casei, impresionându-i pe toți și aducând bucurie și mirare la Soveja, Puiști, Iași, Duda-Epureni.

Prezentarea s-a realizat cu un plus de afecțiune, cu atât mai mult cu cât în paginile revistei se regăsesc versurile sale. Cele 90 de pagini cuprind articole diverse, bogate în conținut, într-o formă grafică deosebită selectate de colectivul de redacție exigent și competent. Un număr bogat în formă și conținut cuprinzând o retrospectivă a activităților culturale realizate de Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” de-a lungul anului 2015, cronici, poezie, memorialistică, studii de specialitate, portrete ale colaboratorilor, aniversări, realizate prin contribuții voluntare.

Despre sănătate, precauție și altele...

PROF. ECATERINA TELETIN

Motto:

Există o povestioară despre un om de 101 ani care se plângea că îl doare piciorul stâng.

-Morris? I-a întrebat medicul „La ce te așteptai la 101 ani?”

Morris a replicat „Dar și piciorul drept are tot 101 ani și nu mă doare deloc.”

(dr. Robert Buteer, expert gerontolog)

La sugestia unei prietene, am decis studierea mai serios a volumului „Rețetă pentru o viață lungă.” De ce? Pentru că sunt capitole care ar trebui citite zilnic și din care dacă am respecta măcar jumătate din îndrumările date de specialiști și practicieni, sigur sănătatea noastră ar fi mai bună, pentru mult timp. Ghidul acesta a fost conceput pe baza a mai mult de 500 de studii clinice. Având în vedere că sunt multe cazurile când după câteva amețeli repetate la intervale de 2-3 zile sau mai rar nu te alarmezi, iar la un control de rutină primești un diagnostic de leucemie sau tumoră generată de măduva osoasă – Mielom. Simptome ca paloare, astenie, dureri difuze la nivelul vertebrelor, deformări scheletice. Am insistat pentru că boala e întâlnită după 55-60 de ani și durerile sunt similare cu cele reumatice. Boala e foarte rară la copii. Sinuzita frontală, cauza unor boli de ochi, caria dentară netratată la timp dă dureri de cap instalându-se sinuzita mastoidiană.

Alunițele au cauze multiple: diabetul, oboseala, stresul, lipsa somnului, supărările, efortul nedozat, infecțiile, lipsa apei din organism, toxinele alimentare netratarea lor la timp sau cu metode empirice se transformă în melanom tumoră malignă. Prin tratament adecvat poate regresa orice neg.

Efectuarea unui set de analize anual, spre exemplu ecografia abdominală, radiografia pulmonară, mamografie, controlul ginecologic, ajută la prevenirea sau depistarea la timp a bolii în stare incipientă când tratamentul dă randamentul indicat. Poți avea pietre la bilă fără a avea simptomatologia specifică. Ecografia citită corect te scutește de complicații prin operație. Toți avem pietre la bilă și dacă ai o alimentație corectă altele pot fi cauzele.

Bolile nu apar de la sine ca la apăsarea unui buton, ele evoluează treptat și așa cum spuneam mai sus la prima schimbare ce apare în organism trebuie să ne prezentăm la medicul de familie. Mijloacele de care dispune medicina azi, cancerul boala cea mai de temut, poate fi detectat la timp și distrugerea celulelor înmulțite haotic, înnoite de formarea tumorii. Analiza sângelui este prima care poate depista la timp o infecție prin numărul mare de globule albe, o anemie

și alte rezultate neconforme cu cele standard pentru femei și bărbați și mai ales pe categorii de vârste. Se depistează anomalii cu ajutorul dispozitivelor imagistice, anomalii de dimensiuni microscopice. Importantă este concluzia specialistului.

Și pentru că „sănătatea presupune fericire” iar boala este inevitabilă, noi trebuie cu mijloace minime să ne verificăm cum putem starea de sănătate.

Cu toate precauțiile noastre boala oricare ar fi ea ne poate ataca. Fie ereditar și declanșarea este favorizată de factori de risc ce pot apărea în viața omului și pe care nu le poate evita. Exemplu poți fi ereditar matern sau patern predispus la boli cardiace, dar să nu ai o alimentație bogată în grăsimi, alcool, tutun, stres, efort fizic necontrolat, factori climatici nefavorabili, etc.

O persoană care cunoaște aceste aspecte din familie va evita pe cât posibil factorii de risc favorizanți. O persoană care a avut în familie, bunica, mama, mătușa, sora, tata, etc. bolnavi de cancer este obligată pentru răspunderea ce o are față de sănătatea proprie să-și facă un control măcar anual.

Uneori există o epidemie pentru care nu suntem imuni, alteori indiferența față de primele simptome de boală, alteori tratamentul după sfaturile prietenilor agravează boala spunea un psiholog că sunt persoane care spun că suferă de toate bolile e de ajuns să spună cineva că are o boală, că imediat suferă și ea de aceeași boală. Unele se conving că așa este.

Psihologul arată mai departe în concluziile sale că această stare ar atrage după concepția lor, mai multă atenție, compătimire, în concluzie pentru a fi luat în seamă de familie. Arătăm că noi putem folosi observațiile zilnice necesare pentru a ne verifica starea de sănătate.

Întrebări și răspunsuri:

- ▶ La 2-3 zile să ne cântărim: o creștere bruscă în greutate indică o tulburare severă privind retenția de apă cauzată de insuficiența cardiacă congestivă. Dacă la verificare creșterea este de 0,5 – 1 kg semnalul e legat

de alimentația și efortul fizic gradat.

- ▶ Ulcerația degetelor de la picioare, unghiile încarnate în cazul suferinșilor de diabet și glicemie bună trebuie tratate imediat evitând operația ciuperșii sau infecșilor, bășicilor.
- ▶ Unghiile de la mâini ne pot da indicii despre suferinșă ficatului, rinichilor sau infecșilor de la nivelul valvelor cardiace. Pe unghii apar linii roșii intense. Dacă unghiile se sfarmă cauza este la glanda tiroidă (hipotiroidism).
- ▶ Trebuie zilnic limba periată. Se recomandă ca limba să fie periată dacă prezintă pe suprafața ei culoarea roșu intens fapt ce ne semnalează o deficienșă nutrițională.
- ▶ Fecalele (scaunul) sunt închise la culoare negricios cu semne de sânge ne trimit la medic cauza hemoroizi pe colon sau hemoragii la nivelul intestinilor sau stomacului.

Putem să facem observașii lunare sau la intervale mai mari de timp:

- Sâni la femei. Trebuie realizat un autocontrol lunar sau la intervale mai lungi sau mai scurte pentru depistarea la timp a unor noduli. Controlul medical în cazul în care se depistează un nodul prin acest procedeu trebuie făcut cam în aceeași zi a lunii de regulă de la prima zi a menstruașiei. Nu este exclus să apară noduli și la bărbașii, la femeile intrate la menopauză sau la cele care folosesc anticoncepșionale fără a consulta un medic ginecolog.
- Alunișele. Schimbarea dimensiunii, a culorii, a formei într-o lună sau două dă diagnosticul Melanom. Dermatologul dă diagnosticul.

Tratamentul cu latex de rostopască sau aloe îngreueie vindecarea.

- Consultul dentar. Detartrajul depistează la timp cariile incipiente, bolile gingivale, reducând afecșionile inimii și a altor organe.
- Testul Papanicolau pentru femei era făcut odinioară obligatoriu și gratuit. Testul depistează anomalii care pot duce la un precancer de col uterin. Testul HPU depistează virusul care provoacă cele mai multe cancere de col uterin.

În încheiere, nu ignorașii prezenșă sângerărilor vaginale după menopauză, scăderea sau creșterea în greutate fără schimbarea alimentașiei, străfulgerărilor luminoase ale ochilor care indică o dezlipire de retină, durerile mari de cap ce nu le-așii mai avut niciodată indicând un anevrism.

Multe din recomandările făcute le practic, multe din ele le-am învășat în facultate și le-am predat elevilor la Anatomia și fiziologia omului care prevedeau și cauzele celor mai frecvente boli ale sistemului funcșiei de relașie și nutrișie. Regula e ca la primul simptom a bolii să ne prezentăm medicului de familie. E mai ușor să previi decât să tratezi – e mai puțină suferinșă și cheltuială.

Bibliografie

1. Anatomia și fiziologia omului, Doctor Steopoe
2. Dicșionar medical ilustrat, Colegiul Medicilor din România
3. Spune-i adio durerii, Dorothy Foltz-Gray
4. Reșetă pentru o viașă lungă, Sari Harrar

Viașă, adevăr și trăiri adevărate

MARIA C. POPA,
Sucursala Șuletea

Prima poruncă a lui Dumnezeu dată omului a fost: *Creșteșii și vă înmulșii și stăpânișii pământul*, de aceea ca să vii pe lume trebuie să te naști, deci să ai o mamă, un tată, fără de care viașă ar fi imposibilă. Două persoane în una singură după porunca cerească din care se formează acea rădăcină umană care va da vlăstarul dragostei lor, vlăstarul vieșii căroră odată cu venirea pe lume vor pune în el și o parte din sufletul lor, și tot restul zilelor lor trudesc din greu, ziua și noaptea, să-i vadă mari, să nu le lipsească nimic ca la bătrâneșă lor să aibă cine să le aline durerea și să-șii poată sprijini pe umerii copiilor lor capetele obosite și îmbătrânite. Dar ce drame trăim azi când părinșii abandonăși plâng singuri în casele lor fără niciun ajutor sau chiar fără nicio veste de la cei căroră toată viașă lor le-au fost alături și a căror viașă li se datorează tocmai lor? Cum se poate oare ca copiii de odinioară devenișii la rândul lor părinșii să uite cuibul casei părinteșii, mormintele străbunilor, pe mama, pe tata, obligașii lor față de tulpina din a căroră sevă s-au hrănit și au azi o viașă, un viitor.

Trăim timpuri nebune în care a dispărut omenia, dragostea față de aproapele nostru, iubirea, respectul, blândeșă și mila - înlocuind toate acestea cu fuga după lucrurile materiale, dorul de îmbogățire, ură, egoism, răzbunare, lucruri de care strămoșii noștri dacă le-ar vedea sigur s-ar răsuci în mormintele lor.

Viața noastră văzută de epigramiști

SELECȚIE DE NELU VASILE

Nivel de trai

În țara mea de tot umilă,
Unde corupția-nflorește,
Trăiește omul și din milă,
Dar milă mi-e de cum trăiește!

Gheorghe BĂLICI

Furnizori fideli

Tutun, rachiu, „băute” des,
Te pot da morții într-un an
La fel și sarea în exces...
Dar medicii-s pe primul plan!

Dan CĂPRUCIU

Pe timp de criză

Săraci românii sunt și goi,
C-o sărăcie până-n dinți,
De-o să reziste sunt eroi,
De nu, o să ajungă sfinți.

Vasile LARCO

Despre programul „Prima casă”

Prin peripeții trecut
Și cuprins ferm de angoasă,
Am ajuns la „prima casă”...
(Aia-n care m-am născut).

Ionuț-Daniel ȚUCĂ

Recorduri

De neatins părea Infernul!
Din anii ce i-am dus în spate!
Cu osteneala sa, Guvernul,
Ne dovedește că se poate.

Cornelius ENESCU

Rugă

Doamne, fă puțină
Lunga așteptare
Între-a mea chenzină
Și-a mea... lichidare!

Stanislav POPESCU

În timpurile noastre

Ghilotina de-ar putea
Rostul să-și recapete,
Cred că fără să mai stea,
Ar tăia „pe capete”!

Nelu IONESCU-QUINTUS

Bătrânii noștri

Cu bani puțini, cu suferinți
Prea multe, astăzi, ei îndură
Și totuși nu scrâșnesc din dinți
Cum facem noi, cei cu dantură.

Ioan TODERAȘCU

Atmosferă de sezon

Este un miros de toamnă,
De zacuscă și oțet,
Gospodinele tot cară
Iar bărbații-s la bufet.

Neculai IONAȘCU

Pastel autumnal

„Pe strada mea e toamnă iar”,
Cu-afișe mari, ce te îmbie
Ca la Votarea din Brumar
Să mai comiți înc-o prostie.

Nicolae NICOLAE

Balnează

An de an tot crește plata
Și mă zbat s-adopt formula:
De mai merg la Căciulata
Anul ăsta-mi vând... căciula.

Virgil POIANĂ-VIPO

Aparență

Nu e sănătos beton,
Însă se mai ține
Chiar destul de bine
De baston!

Mircea MICLE

Post și tranziție

Azi oamenii de rând trăiesc
În țară-adevărate drame:
În postul Paștelui postesc
Și-n restul anului, fac foame!

Ioan FRENȚESCU

Orientări electorale

Mahalaua e în beznă
Și-n noroaie pân' la gleznă,
C-am votat cu toții pentru
Politicieni de... centru!

Iulian BOSTAN

Liniștire

Că e jaf în țara toată
E un lucru-adevărat,
Dar ne liniștim pe dată,
Că e un jaf controlat.

Gheorghe ENĂCHESCU

Ca orice român

Întotdeauna visător,
Din fire, totuși, realist
Privesc mereu spre viitor...
Deci am motive să fiu trist!

Vasile Til BLIDARU

Șantajul de presă

Cu creionul pe hârtie,
El pe mulți îi perpelește,
Însă nu din scris trăiește,
Scoate bani din ce nu scrie.

Elis RÂPEANU

Milionarilor de carton

Când, după ploii se strâng puhoai
Și tot ce e ușor înhață,
Întotdeauna ies gunoaie
La fel ca voi, la suprafață.

Marius COGE

Motiv îndreptățit

Prin criza din economie
Se profilează ani mai grei
Căci guvernării par să fie
În mare criză de idei!

Eugen DEUTSCH

Cercul de stat

Cercul, studiind momentul,
E-un spectacol vasăzică,
Pentru care Parlamentul
E-o cupola foarte mică.

Nicolae BUNDURI

Sărăcia

Un strigăt... mai presus de mine,
Nu știu nici când, nici de-unde vine,
Dar simt intens suflarea-i grea
La orice pas... în ceafa mea.

Ana MARINOIU

Nunta de aur

în tradiția

Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad

Astăzi la Bogdănești

VALENTIN ROȘCA

Duminică, 30 august 2015, penultima zi din luna lui Gustar și a verii calendaristice, o zi cu mult soare și mare căldură. O delegație aparținând Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad în frunte cu magistrat pensionar Nicolaie Mihai, președintele Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad s-a deplasat în comuna Bogdănești (unde asociația are deschisă o sucursală în sprijinul membrilor pensionari din zonă) pentru aniversarea familiilor membre C.A.R.P. ce au împlinit 50 de ani de la căsătorie.

Deschiderea festivității a revenit primarului comunei Bogdănești, doctor Dorobanțu Ion, care a arătat modul de organizare al acestui eveniment ce nu se putea realiza fără aportul Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, al domnului președinte Nicolaie Mihai.

Ceremonia religioasă s-a desfășurat în biserica veche a satului fiind susținută de preoții comunei, iar ca nași spirituali ai sărbătorii îi amintim pe primarul comunei, pe doctor Dorobanțu Ion, și pe viceprimarul Stângă Costică din partea autorităților locale, iar din partea Casei președintele Nicolaie Mihai și consilierul Stelian Filip.

Cele 5 familii sărbătorite au fost:

- Dobrin Neculai și Maria, sat Buda;
- Măță Chirică și Suzeta, Bogdănești;
- Pahome Constantin și Veronica, Bogdănești;
- Prisecaru Silvestru și Elena, sat Buda;
- Talpeș Neculai și Elena, Bogdănești.

În cuvântul lor atât primarul comunei, dr. Ion

Dorobanțu cât și președintele Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, domnul Nicolaie Mihai au transmis sărbătorii multă sănătate, cât mai mulți ani liniștiți și lipsiți de griji, să se bucure de ce-au realizat de-a lungul vieții, de copii și nepoți pentru care sunt un exemplu de înțelepciune și un izvor de experiență de viață pentru cei 50 de ani de căsătorie.

Festivitatea a continuat la umbra falnicului stejar, stejarul lui Ștefan cel Mare și Sfânt, unde cuplurile au fost premiate de către primarul comunei cu câte o diplomă și un ajutor bănesc nerambursabil însoțite de tradiționalele urări de sănătate și La mulți ani!

Din partea Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, domnul magistrat pensionar Nicolaie Mihai a înmănat sărbătorii câte o diplomă aniversară, 50 de lei – ajutor nerambursabil, câte o

medalie de aur, un buchet cu flori și o revistă „Viața noastră.” Totodată, președintele Casei le-a mulțumit pentru cei 50 de ani de căsătorie fiind un exemplu pentru cei prezenți, în special pentru tineri, le-a transmis multă sănătate, zile pline de bucurii și tradiționalul La Mulți Ani!

Toată festivitatea de la Bogdănești s-a desfășurat așa cum am precizat mai sus, la umbra falnicului stejar, Stejarul lui Ștefan cel Mare și Sfânt în prezența a peste o mie de localnici și oaspeți de seamă.

În continuare a avut loc un spectacol de muzică și dansuri populare susținut de elevii școlii din Bogdănești îmbrăcați în frumoase costume populare specifice zonei. Alături de aceștia au urcat pe scenă și alți artiști populari amatori cât și artiști consacrați ca George Forcos Palade sau Gabriela Diaconescu.

În încheiere, doresc tuturor familiilor care împlinesc anul acesta 50 de ani de la căsătorie, tradiționalul La Mulți Ani, multe zile pline de speranță și bucurie, sănătate și numai bine.

Nu poate fi înțelepciune fără compasiune

VIOREL IGNAT

sat Chilieni, comuna Coroiesti

**Motto: „Omul e singura resursă aflată la dispoziția omului care poate fi dezvoltată.”
(Peter Drucker)**

Capitalismul periferic, ce suntem nevoiți să-l traversăm, acum în **secolul minții**, m-a făcut să plâng, m-a făcut să râd, dar mai presus de toate m-a pus pe gânduri, știind că mintea nu are zid de apărare, nu este echipată pentru această misiune, pentru mințile umane fiind inegală, de multe ori ineficientă și inechitabilă.

Doar pierderea unui membru drag din familie (soacra mea), și spiritul civic al funcționarului economic din Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, doamna Chituță Frosica, a făcut să vă descopăr prin revista „Viața noastră”; ce nume sugestiv ... cu un conținut bogat și divers mă determină să vă aduc iminentă recunoștință, profundă apreciere, domnișoară Teodora Elena Zaldea, știind că „cheia viitorului nostru este ascunsă în trecutul nostru.”

Mă explic prin aceea că diversitatea informațiilor și valoarea articolelor ce poartă semnătura unor celebri intelectuali ca domnul profesor Gruia Novac, elev fiind în cenaclurile deceniului VII, m-a făcut să exalt de bucurie și imediat interconectat prin intermediul revistei dumeavoastră patronată sub aura legendară a doamnei Elena Cuza.

Cauzalitatea dată de întoarcerea la obârșie după mai mult de 4 decenii, împreună cu soția mea, propunându-ne să fim folositori comunității în care ne-am întors și comunității în care ne-am format ca oameni prin: „În tinerețe ne străduim să ne facem un nume, la maturitate trebuie să folosim numele pentru binele altora.” Drept pentru care, domnișoară asistent relații publice și comunicare Teodora Elena Zaldea, „acum când se calcă mult în gol” și este atât de dificil când privești în viitor, și atât de ușor când acționezi, să vă solicit respectuos, acceptarea mea ca și colaborator al revistei „Viața noastră” acum când cu toții avem nevoie de o educație asupra lucrurilor evidente, deoarece nimic nu se va schimba fără să întreprindem ceva.

„N-aș fi reușit niciodată fără obiceiul punctualității, al ordinii și al perseverenței ... Fără hotărârea de a mă concentra asupra fiecărui subiect în parte.” (Charles Dickens)

Viața mi-a fost călăuzită sub puterea lui „NU”; nu obedienței, nu mediocrității, nu dezinformării; „DA” viața este prea scurtă să pierdem ce este frumos. „Viața de care nu profiți din plin nu merită trăită.” (Socrate)

Având în vedere timpurile traumatizante ce viața ne obligă să le trăim, mă determină să îndrăznesc, a spera într-o cooperare pe termen lung, deoarece noi nu ne aflăm întâmplător pe acest pământ, ci avem o anumită misiune. Laboratorul în care realizăm această sarcină sunt relațiile noastre.

NOU

APARAT AEROSOL CU ULTRASUNETE

Nebulizatorul Suchatzki este produs în Germania și este creat în special pentru uz spitalicesc, caracteristicile de bază fiind adaptabilitatea, flexibilitatea și siguranța la operare. Având posibilitatea nebulizării de soluții medicamentoase, lichide saline, minerale, termale și aromate se pot trata eficient o gamă foarte vastă de afecțiuni:

- Bronșită;
- Astm bronșic;
- Laringită;
- Mucoviscidoză;
- Faringită;
- Pneumonie;
- Traheită;
- Deshidratare;
- Pre/post operativ;
- Sinuzită, etc.

**UNIC ÎN
BÂRLAD!**
Etaj 1, Camera 19
3 lei/ședința

CABINETUL ROMSOUND PROTEZARE AUDITIVA

al C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad
Etaj 1, Camera 14

romsound
să ne auzim mai bine

CABINETUL DE KINETOTERAPIE SI REFLEXOTERAPIE

TRATAMENT	MEMBRI	NEMEMBRI
KINETOTERAPIE		
MASAJ TERAPEUTIC		
REFLEXOTERAPIE	25 LEI	40 LEI
ELECTROTHERAPIE		
ULTRASUNETE		
VENTUZE VACUUM	5 LEI	5 LEI

KINETOTERAPEUT: DANIELA TEODORU

MARINEL GÎLCĂ

Răzbunarea

– Uff... da' ce zăduf... e azi!... murmură inginerul silvic Victor Dima și broboane mici de sudoare îi cuprinseseră omoplații, izvorau nesfârșit de la rădăcina părului castaniu, alunecau ca niște pârlășe cleioase pe umerii obrazilor bucălați și umezeau, cu salinitatea lor, buzele-i subțiri. Bărbatul își propti zdravăn mâna stângă pe volanul mașinii, iar cu degetele celeilalte mâini apucă de pe scaunul din dreapta, un prosop galben, flaușat, ștergându-și năboiul transpirației. Slăbi puțin accelerația mașinii și apoi aruncă la loc prosopul, șofând în continuare.

Era pe la începutul lunii iulie, iar magma soarelui cotropise pământul, încercându-i respirația și îi ferecase sub o lespede nemiloasă regatul vânturilor și răcoarea curenților binefăcători.

Doar motorul mașinii torcea indiferent în timp ce roțile mărunțeau hulpave panglica asfaltului cenușiu, înmuiat ca o peltea. În curând el semnaliză dreapta și părăsi șoseaua fierbinte, demarând pe un drum îngust, pavat cu prundiș. În frământarea lor, roțile antrenară un nor uriaș de colb înecăcios, care năvăli, agasant, peste tot. Dima închise cu mișcări febrile geamurile mașinii, își mai șterse, cu același prosop galben, fața mare, rotundă și mări viteza. Autoturismul său, o Dacia 1310, se așternu ascultător la drum, printre fânețele înflorite, iar nucii și prunii de un verde spălăcit, cu frunzele pleoștite de arșița zilei, defilară, pe ambele fronturi, ca niște soldați plictisiți, cu armele în cumpănire.

Deodată, în față, la doar câțiva kilometri, apără în orizontul senin, un codru falnic. Undeva, în depărtări, spre miazăzi, în cețuri lăptoase, se șteau vârfurile zimțate ale munților Vrancei. Pe deasupra mașinii, șfichiui în zbor razant, într-o îngrămădire de sclipiri argintate, un stol de porumbei. „Par să fie agitați”, își spuse inginerul silvic și privi repede văzduhul limpede. Din goana mașinii nu putu să observe nimic, dar el știa că acolo sus, în tării, agățat de razele soarelui, pândeau eretele. Mai știa că aceste păsări de pradă, cuibăresc printre stâncile colțuroase din masivul Zboina Neagră.

Între timp, drumul pietruit se pierdu în vâlătucii de praf auriu, iar autoturismul rulă mai încet pe o potecă de pământ negru, bătătorit de roțile tractoarelor și utilajelor forestiere. La câțiva kilometri se apropiau în fugă, codrii bătrâni ai Vrancei, tăcuți și misterioși. Dima își aminti ceva; doar mersul pe jos oferă satisfacția observării tihnite, necondiționate, și aduce trăiri felurite, iar omul devine martorul unei panorame totale. Din fuga autoturismului, a trenului sau a altor mijloace moderne de locomoție sunt aduse receptorilor noștri doar clișee, frânturi îngrămădite, întortocheate, inoculându-ți, parcă, o altă realitate.

Verdele negru, odihnitor, al pădurii de foioase, invadează ochii lui Victor Dima din toate părțile, iar bolțile și ascunzișurile sale tainice, se desfăcurează blânde, ca niște hrube alinătoare, și-l luară în brațe ca o ibovnică. Opri mașina sub arcadele unui stejar înalt, coborî și deschise toate portierele. Își retrase repede palmele deoarece mânerurile frigeau iar căldura sugrumătoare era atât de mare, încât pe cupola mașinii, sigur ar fi putut prăji un ou. Dima deșurubă capacul unui pet cu apă, își clăti mâinile și fața, apoi își umezi și gura. Apa era caldă și în loc să-l revigoreze, îi accentuă moleșeala.

Își ridică pușca, cartușiera și tolba de pe bancheta din spatele

mașinii, le așeză în iarbă și se lungi lângă ele, cu ochii țintă spre cer. Stropi de aur, scânteietori, jucau prin frunzișul verde-albăstrui al stejarului, iar petice brumării se întrezăreau mătăsoase printre crengi și mlădițe. Undeva, într-un tufiș din apropiere, nevăzută, o mierlă gulerată își începuse recitalul: tec!! tec!! tec!! Bărbatul se întinse pe pâsla catifelată a ierbii, își puse brațele sub cap și simți cum pământul freamătă și-l cuprinde, creându-i o stare de bună dispoziție, ca o patimă mistuitoare. Prin pleoapele întredeschise zări o libelulă străvezie care făcea volte ca un elicopter și un fluture mare, galben-negru dansând un joc, numai de el știut.

După un timp, Dima se ridică, își trecu pușca și tolba la spate, iar cartușiera o înfășură ca un brâu lat peste mijlocul trupului. Luă din autoturism pălăria nuculie, cu o frumoasă pană de fazan și după ce înclucie portierele, porni cu pași vioi spre Putna. Ca specialist silvic, printre multe alte îndatoriri de serviciu, el trebuia să supravegheze administrarea și supravegherea fondului forestier.

În această perioadă a anului era necesar să înfăptuiască evaluările privind împerecherea căpriorilor. Avea de mers, așa în patrulare și observare cum afirma, cu emfază soției, câteva ore bune, până aproape de poalele munților Zboina Neagră.

De statură mijlocie, robust, cu alură de rugbist, Dima avea 39 de ani, împliniți, era un bărbat tânăr, în putere, plesnind de sănătate. Ochii săi negri, jucăuși, răsăreau ca doi tăciuni incandescenti de sub fruntea înaltă, visătoare. Era sociabil, foarte vorbăreț, cu suflet nobil, degajând multă căldură și onestitate.

Porni cu pași elastici, pe un drumeag forestier acoperit de covorul moale, cafeniu, al frunzelor moarte, căzute, în fiecare toamnă. Cu cât înainta în sânul răcoros al pădurii, cu atât îi era ostoită fierbințeala zilei de vară, iar umezeala și mirosul pădurii îl înfășurară cu un giulgiu întremător. Aici, sub streășina ocrotitoare a copacilor și a vegetației felurite, viața își urma existența fascinatoare altfel decât la câmpie, unde totul era fiert ca într-un cazan uriaș, întreținut de focul neîndurător al soarelui. Dima își umplu plămâni cu aerul dulce, înmiresmat al pădurii și se scufundă ca într-o baie divină în răcoarea ei, mângâiat de pulberea de lumină strecurată molcom prin frunzișuri. Era, așa, un tot unitar cu natura și, vrând, nevrând, se ciocni cu roiuri de gâze cu aripi transparente și fluturi multicolori. Văzu într-un frasin zvelt și drept ca o lumânare o gheonoaie verde-gălbui, cu capul roșu, ca o pată de sânge, căutându-și cu sărg, în cadență, prânzul cotidian.

Un gușter verde-pal se ivi dintr-un lăstăriș de alun și se strecură, ca o părere, într-o tufă de urzici moarte.

Dima, întotdeauna a iubit pădurea. A crescut la țară, într-un sat pitit, în apropierea munților Vrancei, a absolvit Facultatea de Silvicultură din Brașov și apoi s-a întors tot aici, pe plaiurile natale, unde și-a făcut un rost. A râvnit să ajute cu știința și priceperea sa, oamenii, locurile, societatea, în definitiv dorea, astfel, să răspundă încrederii pe care mulți o investiră în el.

Doauă forfecuțe cu piepturile cărmizii și ochișorii vioi, ca mărgelile negre, fâlfăiră în zigzag pe sub pletele arborilor feluriți și se mistuiră în tunelul negru al codrului.

După aproape jumătate de oră de mers, Dima părăsi drumul

principal și coti spre dreapta pe o cărare bătătorită ce se pierdea într-un lăstăriș de corni și aluni. În tăcerea solemnă se auzea clipocitul unui pâraie ce fremăta domol, printre malurile de humă neagră, acoperite de iedera vegetației. Pe fundul limpede se întrezăreau din loc în loc, printre pietrele negre sau galbene, săgetările unor păstrăvi. Și, puțin mai sus, chiar sub o movilă uriașă, cu ani în urmă, fusese captat un izvor, iar apa rece și cristalină curgea permanent, inclusiv în iernile geroase, pe o țevă din metal cenușiu. Omul se opri, scoase plosca și o umplu cu apă și apoi, bău încet, cu înghițituri mici. După aceea, adună apă în cășul palmelor și își răcori, cu stropii reci, fața și gâtul.

Se odihni puțin pe rădăcina retezată a unui arțar, ascultând glasul pădurii, și cugetând la traseul pe care îl avea de urmat. După un timp se ridică sprinten își agăță pușca și tolba pe umeri și porni spre colinele din stânga sa. O codobatură zglobie, cu pieptul galben, țopăi pe picioarele subțiri cât firul de ață, își scufundă repede pliscul negru în ochiul de apă limpede, și aruncă cu eleganță câțiva picuri peste penajul gri-metalic.

Victor Dima urcă, aproape pieptiș, printre fagi și arțari și se lăsă, apoi, într-o văioagă înșorită. De aici, a suie neobosit spre locurile cunoscute, unde spera să găsească semnele evidente ale împerecherii căpriorilor.

Tot urcând, răcoarea deveni mai pătrunzătoare și el simți o adiere jilavă dinspre pădurea de brazi și molizi care se arcuia tot mai deslușit între cer și pământ. Printr-o rariște de mesteceni, pe cerul înalt și curat, zări deodată doi-trei șoimi, planând solemn, cu zbateri de catifea. Briza înălțimilor îi aduse în nări un miros greu, fetid. Omul pădurii bănuie că în apropiere este stârvul unei vietăți care atrage și alte animale, inclusiv; râși, urși, lupi. Desigur, pe cât posibil, omul trebuie să le evite. Instinctiv, deveni ușor încordat, puțin preocupat. Se opri, scoase pușca și o încărcă, trecând cureaua peste umărul drept. Înaintă mai prudent prin covorul moale al frunzelor moarte și al ferigilor și ocoli, apoi, un pietroi uriaș pe care îl știa de mult. Stânca era neagră, cu multe asperități și răsări din pământ, semeață, asemănătoare unui cap gigant de bour.

Bărbatul ajunse în curând într-o poiană, cu iarba grasă și înaltă cât un stat de om și simți din nou dogoarea soarelui înfocat. Urmări cu interes cerul de azur, dar păsările de pradă pieriră. Pajiștea era smălțuită cu flori de cicoare albastră, ca sâneara, iar pe alocuri mijeau florile galbene ale piciorului cocoșului.

Simțurile i se ascuțiseră și parcă ceva neprevăzut și nedeslușit urma să se înfăptuiască acum sau puțin mai încolo. Zări într-o parte vârful ierburilor, scuturate de un freamăt năvalnic și pricepu că se apropie ceva... întrucât era logic, dacă vântul nu sufla, cineva cu greutate, călca și clătina vegetația.

Și... deodată, la nici doisprezece-cincisprezece pași, fornăind, se ridică pe labelle din spate, un urs de culoarea cafelei și îl privi surprins, cu ochi răi, de moarte. Înălțimea ursului, de peste doi metri, inginerului silvic i se păru uriașă. Cu nările fremătânde, mormăind amenințător, ursul cască botul alungit, arătându-și colții albi, ascuțiți, ca vârfuli unor sulite. Victor Dima îi văzu limba roșie, îmbăloșată și îl zdruncină urletul de luptă al fiarei. Omul zări în apropiere, printr-o răritură două mogâldețe negre; puii ursoaicei, agitați de comportamentul mamei și, totodată speriați de întâlnirea unui intrus. Își dădu seama, instantaneu, că ursoaica îl va ataca imediat, pentru a-și proteja puii. Inima, ca un ciocan pneumatic, începu să lovească năvalnic pereții cutiei toracice, iar sângele îi vâjâia ca un fluid fierbinte, alergându-i prin vene cu viteze supersonice. Gândul terifiant al iminenței atacului, prezumtivele urmări năprasnice ale acestuia îl îngroziră, dar instinctul de conservare îl obliga să lupte pentru a supraviețui. Sudoarea rece începu să-i nădușească șira spinării și să-i umezească tâmplele. Parcă hipnotizat, el armă fulgerător carabina, o fixă în scobitura umărului drept, așteptând țeapăn, cu ea la ochi, atacul. Simți oțelul rece al trăgaciului dându-i frisoane și surprinderea,

confuzia, teama paralizantă, toate ivite la întâlnirea dușmanului de moarte, alunecară în neantul trecutului. Instantaneu, o liniște stranie îl cuprinse. Așa cum bănuie, ursoaica îl atacă frontal în următoarea fracțiune de secundă. Victor apasă trăgaciul, slobozi un foc, chiar în acele momente, și, auzi șuieratul aspru al glontelui, perforându-i pieptul sălbăticiunii. Detunătura armei înjunghie liniștea paradisiacă a locurilor, iar ecourile cutremurată văile până departe. Deși împușcătura era mortală, ursoaica nu căzu și, din elanul atacului, aceasta îi smulse pușca, ca pe o pană și o aruncă în iarba sălbatică. Omul știa că animalul mai avea puțin de trăit, însă acesta mai deținea suficiente forțe pentru a-l răni sau chiar ucide. Trebuia să tatoneze, să tragă de timp cât mai mult și să rămână în picioare, cu orice preț. Aruncă tolba și plosca în capul jivinei și aceasta cu privirea încețoșată de aburii morții, le îndepărtă cu laba dreaptă ca pe două muște săcâitoare. Apoi, Dima simți cum ascuțișul ghearelor îi secționă geaca, cămașa, maieul, într-o clipă, așa cum ai tăia cu un cutter o coală de ziar. Percepu arsurile sfâșierilor pe piept și în țesutul adipos al pântecului. Într-o fracțiune de secundă, luă o hotărâre capitală. Își aruncă la sacrificiu brațul stâng spre gura jivinei și, o pocni, cu pumnul strâns, cât putu de tare, peste fălci. Simți îngrozit cum colții i se înfig în încheietura mâinii, prinzând-o ca într-o menghină, implacabilă. Urlând de durere, el lovi cu picioarele, ca un dement, abdomenul ursoaicei. Om și fiară se prinseră într-o luptă teribilă, pe viață și pe moarte. Într-un târziu, Dima reuși cu greu să își retragă brațul frânt, în timp ce, horcăind, fiara se prăbuși, pentru totdeauna, într-o baltă de sânge.

Atunci, omul ridică brațul teafăr spre albastrul cerului și slobozi un urlet grozav. Sunetele înfricoșătoare hăuiră peste întinderile codrului, se lovire de copaci și prelingându-se în făgeturi, se izbiră ca talazurile mării de stâncile muntelui Zboina Neagră. Natura tresări înfiorată și le retransmise, apoi, în ecouri simultane. Omul, parcă, se întorsese în timp, în preistorie, arătându-și supremația față de toate lighioanele pământului.

Pe Victor Dima, beția izbânzii depline, cea a rămânerii în viață, într-o luptă inegală, cu o fiară mult mai puternică decât el, îl transfigură și îl copleși. Puțin câte puțin, reveni în realitatea crudă a momentului. Cu brațul teafăr se pipăi pentru a-și da seama de gravitatea rănilor provocate. Opină în sinea lui că nu stă așa de rău; excoriațiile de pe abdomen și piept nu erau grave, doar brațul stâng era frânt la încheietură și sângea abundent. Ce era cel mai important; picioarele erau nevătămate, și avea libertate de mișcare. Urgent trebuia să oprească sângerarea, iar cu mișcări înfrigurate, își sfâșie cămașa, și folosindu-se de brațul drept și dinți, făcu un garou, bandajându-și, astfel, mâna rănită.

Apoi recuperează pușca și geanta, le trecu de-a curmezișul peste umeri și cu eforturi supraomenești, înnebunit de dureri atroce, ajunse la autoturism. Reuși să pornească și să conducă mașina cu ajutorul brațului teafăr până la dispensarul izbăvitor din Straja.

*
* *

La grătarul din cărămidă de forma unei căciuli uriașe, limbile flăcărilor ca niște șerpi roșii, fosforescenți se unduiau alene pe sub lemnele de stejar, făcându-le să trosnească. În amurgul vioriu al lunii mai, astrul selenar se înălțase harnic, de după vârfuli munților Zboina Neagră.

– Victoraș, să ai grijă de foc, eu pregătesc pieptul de pasăre și păstrăvii... acușica sunt gata... se auzi vocea blândă a Magdei Dima.

– Eu, cu moș Năstase suntem aici... totul e sub control!... își liniști inginerul silvic, soția.

Din foisorul din lemn de brad, așezat strategic în apropierea grătarului, s-a auzit, în liniștea înserării glasul domol al lui moș Năstase Popa.

– Nepoate, bun vin ai!!!!... dar rar îl dai!!!!...

Zâmbind, încurajat de aprecierea unchiașului, Victor Dima turnă în paharele mari, un vin alb, demisec, de Odobești. Ciocniră amândoi și clinchetul zglobiu se răspândește în grădina de lângă foișor. Moș Năstase Popa era fratele mai mare al mamei lui Victor și se apropia binișor de optzeci de primăveri. Locuia în Tulnici, în partea cealaltă a munților Vrancei și auzise de pățania nepotului, în iarnă, de la un consătean pădurar.

– Dragul moșului, să știi că Dumnezeu ți-a dat zile!!!!... Hai să trăiești!!! Închină el din nou paharul și sorbi încet licoarea aurie.

– Mulțumesc de urare!...așa este!... matale ai dreptate!... A fost cumpăna vieții mele de până acum, murmură, tulburat de amintire, Victor...

O umbră de nostalgie i se întinse ca un văl cenușiu peste fața rotundă și-l făcu să ofteze...

Moș Năstase remarcă durerea...

– Ce-ți face mâna? întrebă, îngrijorat, unchiașul.

– Din ce în ce mai bine... se întreamează, mai simt furnicăături la umezeală... dar ce să fac?! Am mulțumit și.. voi mulțumi mereu doctorilor și Domnului... altminteri se putea să-mi pierd brațul...

Moș Năstase Popa, fost profesor de biologie, își șterse mustața veche, căzăcească, umezită de spuma vinului, deveni mai grav și aținti ochii săi înguști asupra jarului incandescent al grătarului.

– Scumpul meu... natura își are legile ei nescrise.... există măsură în toate, nimic nu e lăsat în voia sorții...

Victor se înălțase în picioare și cu mișcări dibace, alinie pe grătar păstrăvii și piepturile de pasăre aduse într-un bol alb, de Magda.

Aroma peștelui prăjit se răspândește mai repede decât undele seismice și-i făcu pe cei prezenți să simtă că le plouă în gură... Bătrânul reluă sentențios:

– Victor, să știi că în natură operează, dacă vrei, legea compensației... eu cred în asta!...în cazul tău a fost legitimă apărare... cum ar spune avocații.. tu... nu ai mai avut ce face, și ..., ți-ai apărat viața...

– Da... drept este!... cum grăiești matale!... aprobă Victor.

Unchiul continuă cu hotărâre și cu un iz de dojană.

– Omul nu trebuie să fie crud și să ucidă din răutate, fie și sălbăticiuni, ca să-și satisfacă plăcerea bolnăvicioasă a a vedea sânge... cât mai mult sânge!...Doamne iartă-mă!!! spuse el, smerit.

Victor Dima, puțin încurcat, deveni mai atent...

– Nu pot decât să-ți dau dreptate...murmură el, preocupat să întoarcă frigăruiile.

Simți patima din glasul unchiașului și bănuie că acesta are ceva pe suflet și vrea să refuleze. Undeva, prin vecini, se auzi mugetul unei văcuțe, chemându-și puiul să se alăpteze.

La doi pași de foișor, greierii țârâiau pe întrecute, bucuroși de venirea nopții.

– Cina este servită, poftiți!.. anunță puțin teatral, Magda, așezând pe masă, lângă frigărui, o măcăliguță fierbinte-aurie și alte două farfurii mici, cu hrean și mujdei de usturoi...

– Poftă bună! le ură Victor...

Mâncară gospodărește, cu simț de răspundere, cum ironic, afirma câteodată moș Năstase Popa, oaspetele lor, din acea zi.

Victor turnă din nou în pahare licoarea lui Bachus...

– Mi se pare mie că matale vrei să povestești ceva... își aminti Victor, discuția întreruptă.

Bătrânul își plimbă privirea limpede, blândă, când la Victor, când la Magda, își șterse cu un șervețel de hârtie firele cărunte ale mustății și începu târâgănat:

– Păi, dragii mei.... e mult de atunci, chiar după război, pe vremea foametei, nu erați niciunul născuți... Era un pădurar prin părțile noastre, Traian Ursu, așa îl chema. Era un venetic, ajuns aici, de prin Oltenia, era hain și lipsit de omenie, un cărpănos. Îi suduia și îi bătea pe cei sărmani, care își adunau din pădure un

braț de vreascuri, să se încălzească sau să își facă o fiertură de ceva... Îi amenda sau îi reclama autorităților, pe cei năpăstuiți și era numai lapte și miere cu cei mari. Era ca un diavol, unde nu gândea, acolo îl întâlneai, veșnic încruntat, mereu pus pe harță. Vântului nu-i acorda nicio șansă, inventa tot felul de capcane, era sadic și-i plăcea să tortureze sălbăticiunile pădurii. Iaca așa, într-o zi de primăvară, la Dragomirna, a căzut într-o groapă săpată de un acolit de-al său, o ursoaică și un pui. Fuseseră ademenite cu o halcă de carne. Probabil că jivinele s-ar fi salvat, însă, pe fundul gropii, ursoaica își prinsese labele din spate în colții unei capcane metalice, instalate, desigur, de acest individ fără Dumnezeu. Ore întregi, captivii au încercat să se salveze, însă totul a fost în zadar.

Al doilea pui care rămăsese puțin mai în urmă și a avut norocul să nu cadă în groapă, a urlat neputincios, chemându-și mama și frățiorul, dar soarta lor era pecetluită. După un timp, a apărut demonul de pădurar și a împușcat cu sânge rece pe cei doi prizonieri.

S-a spus atunci că ursulețul liber ar fi asistat, înfricoșat, dintr-un frunziș, la această dramă. Se mai zice în popor că urșii sunt răzbunători. Nu pot spune cu certitudine... însă ...am auzit apoi, că la doi-trei ani, de la această întâmplare, Traian Ursu, începuse să slăbească, să aibă coșmaruri și să nu mai plece singur prin pădure. Veșnic se simțea urmărit, îngrozit de spectrul unui urs fioros care îl însoțea pretutindeni ca o umbră. Nu pot ști dacă era adevărat sau erau doar vedenii în mintea lui. Cert era un fapt, dracul nu se despărțea de pușcă niciodată și dormea cu ea sub cap. Într-o dimineață cețoasă de toamnă, a plecat cu unul din ciracii săi în patulare. Habotnic, cum îi era firea, s-a depărtat puțin de tovarășul său, iar la o cotitură, în doi-trei pași, i-a ieșit în față puiul ursoaicei, care între timp, devenise adult, iar setea de răzbunare îi clocotea în sânge. Luat prin surprindere hainul nu a mai avut timp să se apere. Ursul dintr-o străfulgerare, cu labele din față, l-a descăpățânat și l-a abandonat mort în frunze, fără să-l mai sfâșie. Așa îl găsi prietenul lui, răpus, fără viață, cu ochii sticloși de grozăvia vederii morții iminente. După faptă și răsplată!... cum se spune în popor...

Bătrânul își termină povestirea și mai bău un pahar cu vin bun.

– Impresionant!...articulă Magda...

– Și eu spun, așijderea... murmură, aproape neauzit, Victor, și o lumină aparte, de bunătate apostolică îi aprinseseră ochii negri.

Fără să mai spună ceva, îl luă de mână pe oaspetele său și îl conduse pe aleea poleită de razele lunii, câțiva zeci de metri.

Au ajuns astfel, în fundul curții, ca într-o joacă de copii, la un fel de grajd, un țarc amenajat din scânduri, negeluite, de brad.

Aici Victor, răsuci un comuator și o lumină sidefie, de neon, alungă pânza subțire a întunericului. Câțiva bondari de mai, tăiară, cu zborul lor zumzâit, aerul înmiresmat al primăverii...

– Nicu!... Vasilică!ce faceți voi, măi... voinicuților?!!!!... se auzi chemarea și întrebarea gazdei...

Intrigat, moș Năstase Popa auzi lipăituri de tălpi, iar din micul grajd, pe ușa larg deschisă, ieșiră două arătări negre, simpatice, cu boturile mici, ascuțite și urechile rotunde...

Speriați de vederea străinului, ursuleții se buluciră în adăpostul primitiv...

– Ai suflet bun, puiule!... așa cum este în firea celor din neamul nostru!... bravo!!!.. te felicit pentru gestul de a-i adopta pe orfani...chiar provizoriu...așa cum e legea....

– Mulțumesc frumos! spuse cu modestie Victor, și o undă îi înroură ochii.

Bărbatul simți brațele puternice ale unchiului său, înconjurându-l ca niște aripi protectoare și îl invadează o bucurie dulce, ca o ispită.

Dinspre munții bătrâni se desprinseseră din zăgazarile neștiute un vânticel sprintar ce purta în unduirile sale dulceața florilor de salcâm. Din cerul înalt și tăcut, luna bălană și puzderia de stele luminoase clipeau voioase, pline de speranțe.

OCOLUL PĂMÂNTULUI ÎN PESTE 30 DE ANI

Marcel Cuperman

PROF. VIRGIL GIUȘCĂ

Spre sfârșitul anului 2009 primesc un apel telefonic din America la Casa de Cultură, fiind sunat de un domn care se recomandă a fi **Marcel Cuperman**, bârlădean la origine și care, la recomandarea scriitorului Constantin Clisu, stabilit atunci în Canada, fostul lui profesor din clasele gimnaziale, și-ar dori o colaborare cu subsemnatul și, bineînțeles, cu Casa de Cultură din Bârlad.

Apelantul spune că domnul Clisu i-a dat numărul meu de telefon și îi recomandă ca primul său volum de versuri „GOBLEN DE PATIMI” să și-l lanseze până la cea dată 4 romane, aceste manifestări la Casa de Cultură din Bârlad fiind adevărate acte culturale de înaltă ținută.

Am convenit atunci cu Marcel Cuperman unele amănunte legate de acel eveniment propus: expedierea cu anticipație a câtorva exemplare din carte, care să fie date prezentatorilor cărții, o listă aproximativă cu invitați, data și ora exactă a desfășurării acțiunii și anumite detalii care țin de „bucătăria” unei asemenea manifestări pentru ca totul să fie de înaltă ținută culturală. Am solicitat pentru prezentarea volumului, doi intelectuali, oameni de cultură din orașul nostru, care au fost prof. Gruia Novac-critic literar și prof. Petruș Andrei-scriitor cunoscut și recunoscut de Uniunea Scriitorilor din România. Am stabilit de comun acord ca totul să se întâmple în luna aprilie 2010, în preajma Zilelor Culturale ale Bârladului.

Dar să vă prezint cine este autorul cărții „GOBLEN DE PATIMI”.

Nu pentru a-mi ușura munca de redactare, ci pentru a nu consemna ceva care să nu fie conform cu realitatea prezentată de autor, voi transcrie integral datele biografice incluse în carte:

„Marcel Cuperman s-a născut pe 2 august 1954 la Bârlad, în dulcea țară a Moldovei, din tată evreu și mamă româncă. Așa cum autorul ne scrie:

„M-am născut dintr-o mixtură
Într-un loc sentimental,

Vara-nsămânța căldură
Când pe vale, când pe deal”.

Cursurile primare le-a urmat la Colegiul Național „Gheorghe Roșca Codreanu” din Bârlad, unde i-a avut dascăli pe învățătorii Rășcanu, Dumbravă și profesorul de limba română Constantin Clisu. Cu scriitorul și pe profesorul Clisu a colaborat Marcel Cuperman încă din timpul școlii la activitățile teatrale, profesorul Clisu punând în scenă scurte fragmente din poveștile de aur ale lui Ion Creangă. Marcel Cuperman, având un talent înnăscut la pronunțarea cuvintelor cu accent moldovenesc, a fost racolat să joace în aceste scenete.

Cursurile medii le-a urmat la Școala Generală Nr.2 din Bârlad, unde l-a avut profesor de limba română pe Al. Mănăstireanu. Deși profesorul Mănăstireanu i-a spus lui Marcel Cuperman că are talent în ale scrisului, fapt remarcat în urma corectării lucrărilor de compunere din clasă, acest lucru nu l-a determinat pe autor să-și pună până acum în practică talentul. Își amintește că biblioteca municipală „Stroe Belloescu” nu avea suficiente cărți de citit pentru setea nestăvilită a autorului pentru literatură, sete care a început la vârsta de 5 ani.

Cursurile liceale, începute în 1969 la Bârlad, la Liceul nr.3, le-a absolvit în 1973 la Liceul „Mihail Sadoveanu” din București, unde autorul se mutase între timp.

În 1976 autorul a început studiile academice la Institutul Politehnic din București, secția Metalurgie, pe care le-a absolvit în 1981.

S-a căsătorit în 1978 cu dragostea lui de o viață, Geta Beldie, care era tot din Bârlad. Așa cum autorul ne scrie:

„În seara când te-am cunoscut,
Și-n seara ceea s-a deschis o poartă,
Cânta o lirică de Grieg,
Iar eu, privindu-te ca mut,
Am tremurat, dar nu de frig.”

În 1984 au emigrat în Israel, unde li s-a născut și o fiică.

În 1989 a decis să-și ia soția, fiul și fiica, și să emigreze în Canada. Au locuit la Toronto timp de 14 ani.

În 2003, împreună cu soția și fiica, s-au mutat în Statele Unite. Activitatea literară a început-o în 2007, la îndemnul soției sale.

A publicat poezii pe diferite site-uri virtuale.

În 2008 a participat cu câteva din haiku-urile sale la publicarea unei antologii Haiku intitulată „Primul Cocor”.

Cartea de față este prima carte independentă a autorului.”

În „Cuvântul înainte” publicat în această carte, Marcel Cuperman mărturisește împrejurarea care l-a determinat să scrie aceste versuri și deocamdată să le publice într-un prim volum intitulat „Goblen de patimi”.

Redau integral „Cuvântul înainte” semnat de autor:

„În iarna anului 2007, în preajma sărbătorilor de Crăciun, stăteam împreună cu Geta în micul și singuraticul apartament în care locuiam la nord de Pittsburgh, Statul Pennsylvania din Statele Unite ale Americii, și ascultam acorurile tradiționale ale colindelor românești. Eram departe de cei dragi, departe de locurile natale, iar în atmosferă plutea o anumită tentă de tristețe. Geta își făcea de lucru cu un creion și o hârtie pe care își așternea gândurile.

La un moment dat, ea m-a întrebat dacă vreau să-mi citească ceva. Mi-a citit câteva versuri albe dintr-o încercare de poezie.

Apoi Geta m-a întrebat dacă nu aș vrea să încerc să-i dau poeziei rima și ritmul necesar. Eu nu mai scrisesem niciodată poezii, dar am răspuns că am să încerc.

I-am recitat apoi poezia modificată de mine, iar Geta a sărit în sus de bucurie și mi-a spus: „Tu ai talent! De azi înainte vreau să

citesc versuri create de tine.”

Așa au apărut, rând pe rând, poeziile acestui volum.

Inspirate de dorul după ținuturile natale, poeziile sunt o dedicație naturii și frumuseților României, oamenilor harnici, simpli și ospitalieri, datinilor și obiceiurilor milenare care nu au pereche în lumea-nreagă, cât și muzicii și versului popular, fără de care, nu ar avea nicio semnificație.

Poeziile încrucișează, ca într-un goblen, toate patimile, bucuriile, necazurile, frământările, durerile, gândurile și satisfacțiile cauzate de tot ce înseamnă pentru mine România.”

După ce veți citi poeziile din volum vă veți da seama de ce Marcel Cuperman și iubita și frumoasa lui soție, Geta Beldie, (pe numele de familie al părinților), după acest „turneu mondial” de peste 30 de ani (5 ani în Israel, 14 ani în Canada, și restul anilor în America) s-au decis să revină la Bârlad, locul în care s-au născut, unde au toți prietenii din copilărie, tinerețe, școală etc.

Pentru aceasta și-au construit o casă a lor, unde Geta locuiește permanent, și unde Marcel va reveni când va ajunge pensionar, până atunci făcând „naveta” unde își continuă activitatea profesională, în America.

După citirea cărții pe care o puteți găsi la Casa de Cultură „George Tutoveanu” sau la Biblioteca Municipală vă veți convinge că merită să-i avem invitați, pe autor și soția sa, la cât mai multe manifestări sau să devină colaboratori la revistele noastre din Bârlad și nu numai.

În final vă vom prezenta câteva poezii din volumul „Goblen de Patimi”.

Bine ați venit acasă, fiilor rătăcitori!

În seara când te-am cunoscut

În seara când te-am cunoscut,
Și-n seara ceea s-a deschis o poartă,
Cânta o lirică de Grieg,
Iar eu, privindu-te ca mut,
Am tremurat, dar nu de frig.

În seara când te-am cunoscut,
Și seara ceea mi s-a scris în soartă,
Păreai venită dintr-un vis,
Iar eu boem, bine crescut,
Te-am invitat în paradis.

În seara când te-am cunoscut,
Că-n seara ceea luna era moartă,
M-ai strâns la pieptul tău, duios,
Iar eu, c-o poftă de-nceput,
Ți-am mângâiat părul lucios.

Dorul

Vorbă dulce este dorul,
Nu-l traduce nicio limbă,
Se-nrudește cu fiorul
Când prin piele mi se plimbă.

Doru-n inimă se bagă
Să-mi pompeze-n vene vise,
Și cu vraja lui mă leagă
Precum cântul pe Ulyse.

Flămând, dorul îmi cerșește
O fărâmă de iubire,
Și-n ureche îmi doinește
Clipe vechi de fericire.

Doina ce mi-o cântă dorul
O ascult, și mult mă doare,
Și rămân, ca cerșetorul,
Plângând lumea-mi trecătoare.

Târgul mic de lângă deal

În târgul mic de lângă deal
Era o birjă cu un cal
Și-un părculeț cu bănci pe-alei
Și mii de flori pudrate-n tei

În parcul mic, ambiental,
Era un bust pe-un pedestal
Al unui mare domnitor
Ce ne-a unit într-un popor.

În târgul mic de lângă deal
Era cândva doar un spital
Și toți copiii s-au născut
Cu-același doctor priceput.

În târgul mic și liniștit
Nimic nu se făcea pripit.
Vecinii toți se cunoșteau
Și ziua bună își spuneau.

În târgul mic de lângă deal,
Cu gazu-n lămpi, chiar din cristal,
Erau cișmele pe trotuar
Cu ape limpezi de cleștar.

În casa lui cu vestibul
Trăia un turc: din Istanbul.
Gătit cu-n fes și-un lung caftan,
Vindea covrigii cu susan.

La colțul străzii, nu greșesc,
Era un arbore domnesc,
Adus cândva, ca un decor,
Din țări iernate de cocor.

De târgul mic de lângă deal
Mă simt legat sentimental
Și m-aș întoarce iar, în ani,
Pe străzi umbrite de platani.

Goblen de patimi

Pe un gherghef udat de lacrimi,
În casa vocilor tăcute,
Te văd țesând goblen de patimi,
Cuprinsă-n visele pierdute.

Feciorul ți-a plecat în lume,
Ursit de ținta vieții sale,
Degeaba-i strigi iubitul nume,
Că te-a uitat, și plângi cu jale.

Mulțimi de cruci, pe pânza deasă,
Într-un tablou se întretaie,
Iar un păianjen sus, în plasă,
Adânc veghează în odaie.

Ai ochii slabi de plânsuri multe
Și ața-n ac nu vrea să se treacă.
Îți chemi păianjenul s-asculte
Povestea vieții ce te-neacă.

Și-ndemânatic, cum i-e firea,
Un fir de-al lui îți va întinde,
Ca tu să-ți depeni amintirea
Ce-n mreje negre te cuprinde.

În casa șoaptelor duioase
O mamă își așteaptă fiul,
Iar pe goblenul de mătase
Păianjenul își toarce firul.

În loc de epilog

Bunicii-s duși de lângă noi
Pe pajiștile terne,
Ei ne-au lăsat povești de soi
În puful de la perne.

Părinții dragi s-au dus și ei
Pe drumul fără vină,
În casa albă de sub tei
Ne-au croșetat lumină.

Curând vom fi și noi pe drum
Urmându-le cărarea,
Pe slovele pudrate-n scrum
Se va lăsa uitarea.

Dar într-o zi, când peste ani
Ne vor citi cu toții,
Vom adia printre castani
Să ne privim nepoții.

Viața noastră

Rondelul zilei de ieri

Azi-noapte s-a mai dus o zi
Din zestrea timpului pierdut,
Nu-mi pare rău de-o reveni
Ca să o iau de la-nceput.

Ziua de ieri e la trecut
Și aș schimba-o de-ar mai fi,
Azi noapte s-a mai dus o zi
Din zestrea timpului pierdut.

Din orologiul neștiut
Timpu-napoi eu l-aș roti,
Să nu regret ce n-am făcut.
Dar timpul nu mă lasă și,
Azi-noapte s-a mai dus o zi.

Nebuna de pe Bathurst

Cu părul alb și mâinile ridicate
De-a lungul vieții povară însemnate,
O gârbovă bătrână, cu ochii goi, dar puri,
Împinge-un vechi landou ticsit cu vechituri.

Pe stradă trecătorii o știu de multă vreme
Și-n seamă n-o mai bagă, de-i veselă sau geme.
Comoara ea își cară ca pe ceva marcant,
Pe panta de pe Bathurst, în sus, înspre neant.

În zăpușeala zilei ce-apasă nemiloasă,
Bătrâna obosită pe-o bancă-n jos se lasă.
Se uită în landoul cu pachețele sfinte
Și vrea să îl descarce de-aducerile-aminte.

Într-un pachet își ține povestea de iubire,
Ce i-a-ncălzit odată apusa fericire.
Nu are rost să-l țină și la gunoi l-aruncă,
Rupând din suflet lanțul ce poate o încurcă.

Adânc landoul poartă un mare blocnotes,
În care de copilă își mai scria un vers,
Se leapădă de notes, că-i încă greu landoul,
Iar versuri de duzină nu vor vedea panoul.

Mai scoate la lumină albume cu strămoși
Ce-n sepia pozat-au toți tineri și frumoși.
Necunoscuți ei fi-vor văzuți în viitor,
De-aceea bătrânică-i aruncă c-un fior.

Din luciul unei poze de care-și amintește
O fată cu păr negru și ondulat privește.
Ar vrea să o mai țină, o are din liceu:
„Dar nimenea nu ști-va, că fata asta-s eu”.

Cu lacrimi înfundate ce îi sugrumă gâtul,
Bătrâna le aruncă să-și uite tot trecutul.
Landoul ce-l împinge s-a ușurat pe dată
Și-și vede iar de drum, cu inima pătată.

Un pieton ce trece, își spune-n sinea lui:
-Nebuna de pe Bathurst, iar a plecat haihui.

Selectarea
versurilor a
fost făcută în
parteneriat cu
prof. Paula Matei

Rebusiști cunoscuți din Bârlad, Mărășești, de peste munți, de la Râșnov (jud. Brașov) dar și iubitori ai cuvintelor încrucișate din municipiul Onești au regăsit frumusețea meleagurilor oituzene, la Piștoaia, pentru a se întâlni la cea de-a V-a ediție a „Casei Rebusiștilor”. Această manifestare a fost organizată de către Cercul Rebusist „Alb și Negru” din Bârlad, prin neobositul profesor Serghei Coloșenco, autor a numeroase volume de enigmistică și cuvinte încrucișate, el având alături „o echipă de suflet” formată din rebusiști bârlădeni, dar și oameni ce au creat o ambianță plăcută clipă de clipă. Deși participanții la acest simpozion rebusist s-au adunat mai greu, dând prilejul etalării numeroaselor amintiri de la edițiile precedente, concursurile de cuvinte încrucișate și de dezlegare a enigmelor au fost „sarea și piperul” acestei manifestări, o dată ce oaspeții au ajuns la frumoasa casă de pe malul Oituzului, cu „umbră de arini”, cu foișor, dar și cu steagurile arborate: al României și al Uniunii Europene (fapt ce trezește admirația celor care străbat trecătoarea dintre Moldova și Transilvania). Participanții „au ligamentat” un careu pe a cărui diagonală a fost înscris numele „Oituz”, s-au întrecut de a găsi primii soluția la dezlegarea unor enigme și au avut un fructuos schimb de impresii. Într-o discuție pe tema dacă enigmistica și

„Casa Rebusiștilor” la a V-a ediție

ION MORARU

cuvintele încrucișate sunt în regres sau în progres profesorul Serghei Coloșenco a menționat: „Datorită numărului mic de rebusiști și a numărului mare de reviste de rebus (foarte multe dintre ele având doar interes financiar, ele fiind de slabă calitate!), cuvintele încrucișate și enigmistica sunt în regres. Putem avea și o bucurie mărturisind că „din inima lor” rebusiștii bârlădeni fac ca să apară două reviste de rebus („Labirint” și „Alb și Negru”), iar în curând este posibil ca la Bârlad să apară și o a treia revistă de rebus!” Este de amintit faptul că dincolo de dezlegările unor careuri și enigme și de concursul de compunere al unui careu organizatorii au pregătit fiecărui participant câte o mapă personalizată, la care „cornul abundenței” a făcut să se găsească și cunoscuta revistă bârlădeană „Viața noastră” (ce este editată de Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad), precum și revista trimestrială de cultură „Baaadul literar”. De asemenea, au fost oferite și publicațiile „Actualitatea bârlădeană”, „Elanul”, „Turburele” și „Pași spre infinit”.

Când „ostilitățile” s-au mutat la Hârja, la Pensiunea „Margareta”, după ce bârlădenii dar și ceilalți participanți „s-au contractat cu poante”, au avut loc și alte momente deosebite ale acestei întâlniri rebusiste, ajunse la jubileul celei de-a V-a ediții. Astfel, au fost împărțite cu

În cerdac: Laurian Buture, Serghei Coloșenco, Vlademir Rață, Olimpiu Langa și Mihai V. Matei. În prim plan: Dorin Prodan, Lucian Stăncescu, Ionel Șerban și Costel Filiuță.

generozitate plachete cu careuri de cuvinte încrucișate și s-a discutat pe marginea definițiilor de la rebus, remarcându-se faptul că s-a ajuns ca unele din acestea să fie din cele mai surprinzătoare (de exemplu: „o bucată de Salam – manea!”). Un moment emoționant a fost cel în care au fost evocați mari rebusiști ce au trecut „în lumea umbrelor”, fiind rememorate astfel amintiri cu aceștia. S-a păstrat un moment de reculegere pentru rebusiștii Gheorghe Al. Kissling, Viorel Onofrei, Florentin Stăncescu și Toma Michinici. Stins din viață în anul 2000 Toma Michinici a fost un mare talent, ce a desfășurat o bogată activitate în domeniul rebusului, el dând dovadă și de o adevărată precocitate (debutând cu careuri de cuvinte încrucișate la vârsta de 15 ani). Cu fiorii unor profunde amintiri a fost evocată întâlnirea pe care Toma Michinici a avut-o cu rebusiștii bărlădeni în anul 1995.

S-a prezentat revista „Labirint”, nr. 33 și s-au lansat cărțile „Zoo rebus”, vol. 3 (insecte) și „Cronici rebusiste”, antologie și prefață de prof. Gruia Novac, ce cuprinde articole apărute în presa vremii despre cărțile de rebus ale lui Serghei Coloșenco. Totodată, participanții au primit din „Biblioteca Rebus” plachetele: *Mari actori* (nr. 107), *Mihai Codreanu* (108), *Județul Argeș* (109), *Toma Michinici* (110), *Franța* (111) și *Curtea de Argeș* (112).

În cadrul prietenos al Pensiunii „Margareta” din Hârja, la care s-a remarcat și „festinul culinar” cu care și-a bucurat oaspeții personalul acestei locații (ciorba fiind „ca la mama acasă” iar castraveții la oțet rivalizând cu cei mai buni castraveți puși la conservat!), rebusiștii bărlădeni Dorin Prodan, Lucian Stăncescu, Ionel Șerban (sărbătorit la împlinirea unei frumoase vârste!), Costel Filiuță, Florian Pricop, Ionel Ichim dar și râșnovenii Olimpiu Langa și Mihai V. Matei, precum și Laurian Buture (din Mărășești), sub oblăduirea „asului cuvintelor încrucișate”, profesorul Serghei Coloșenco, și-au împărtășit multe lucruri și s-au întrecut în concursuri. Cum asemenea întâlniri prietenești sunt cuprinse de farmecul pitoresc al văii Oituzului și „focul sacru” al rebusismului mistuie sufletele acestor pasionați ai cuvintelor încrucișate și enigmisticii, a rămas nerăbdarea organizării ediției 2016 la primitoarea „Casă a rebusiștilor” de la Piștoaia, pe Valea Oituzului.

Lucian Stăncescu admirând trofeul.

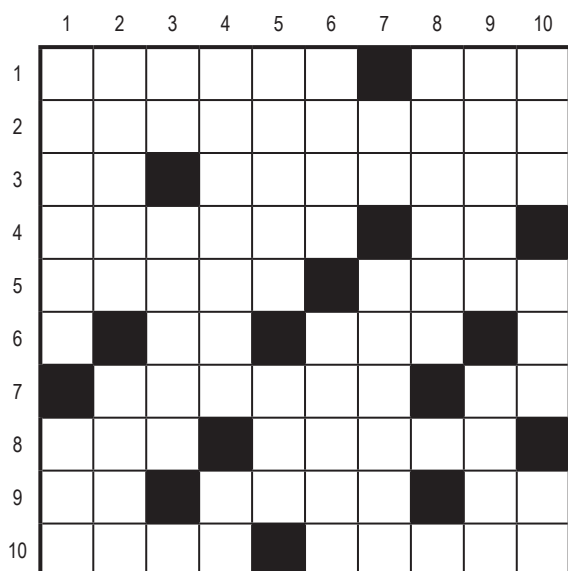

Mihai V. Matei completează grila de concurs.

Olimpiu Langa dezlegând, iar Serghei Coloșenco privind.

BUNICI

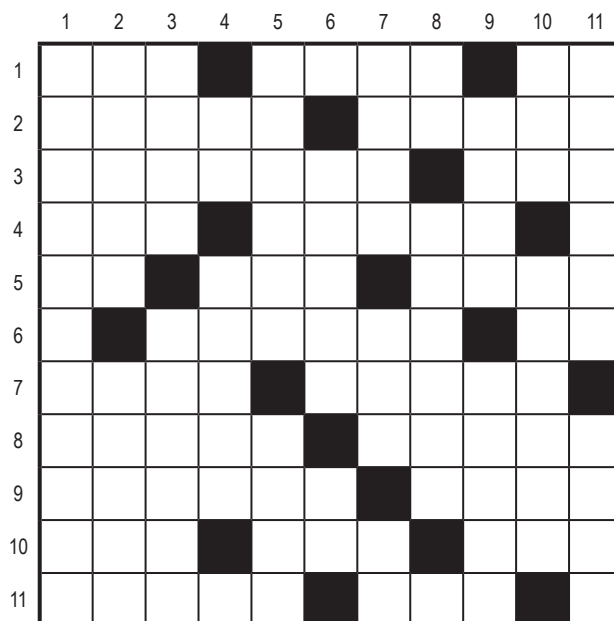
ORIZONTAL: **1)**Poetul care a publicat în anul 1972 volumul „Bunica se așează în fotoliu” (Petre) ■Bunicul. **2)**Prozatorul care-i descrie pe bunicii dinspre tată, Alecu și Elencu, în cartea de evocări „În casa bunicilor” (Ionel). **3)**2,3 bătrâni! ■Profesiunea lui Mircea Danu din filmul „Tată de duminică”, rol interpretat de Amza Pellea. **4)**Copiii bunicilor ■Ioan Slavici. **5)**Manualele școlare aduse la bunici de nepot, cât a stat la ei, ca să aibă după ce învâța, din „În casa bunicilor” ■...-mare, alt nume dat de nepoți bunicilor. **6)**„Bunicul, Kylijan și... ”, film ceh din 1967 ■Vechi cuvânt celtic folosit înaintea numelor proprii scoțiene și irlandeze pentru a semnifica „fiul lui...”. **7)**Prozator român, autorul nuvelei „Bunica se pregătește să moară” (Anton) ■Buna din dreapta! **8)**Sprijinul bunicului ■Strămoși ai amerindienilor din SUA. **9)**Udrea Bunică ■Fiul lui Zeus și al Herei, zeul războiului (mit.) ■Împreună la bunicul! **10)**Zeită venerată în Uruk și mai târziu în Elam, numită „Bunica” ■Localitate în Rusia.

VERTICAL: **1)**Scriitor român, autorul poeziei-catren „Bunicului”, din care cităm: „Sufletul tău în mine-nnăscut/Tot dârț a rămas” (Zaharia) ■Bunic (pop.). **2)**Termen pentru bunic sau străbunic, pe care și-l dau aceștia vorbind cu nepoții ■Compozitor ceh autorul operei „Mama” (Alois). **3)**Olga Oprea ■Profesiunea lui Toma Chiricuță, unul din ctitorii „Academiei bărlădene”. **4)**Romanul lui Fiodor M. Dostoievski în care apare văduva unui locotenent în retragere, o bătrână de „pe puțin optzeci de ani”, bunica unei fete „gheboase și rea” ■Alexandru Arșinel. **5)**Titluri nobiliare ■Bunicul zeilor aseni Odin, Wili și We, în mitologia scandinavă. **6)**Râu în Siberia (Rusia) ■Bunicul dinspre mamă al Mariei Stahu din romanul „Locul unde nu s-a întâmplat nimic”, de Mihail Sadoveanu (Dumbravă). **7)**Dânșii ■Bunicul

Luizei, autorul cărții „M-am făcut tată-mare” (Nicuță). **8)**Preocupat în mod exagerat de ceva. **9)**Cinstit ■Fiul Smarandei din Humulești, al cărui bunic, David din Pipirig, l-a dus la școala de la Broșteni, din „Amintiri din copilărie”, de Ion Creangă. **10)**„Cu părul nins”, așa e descrisă bunica de Șt.O. Iosif în poezia „Bunica”: „Era frumoasă de nespus/În portu-i de la țară...” ■Bunica lui Antioh Cantemir ■Primul la bunici!

Dicționar: HABA, BUR, ARGİ.

NEPOȚI

ORIZONTAL: **1)**Nepotul lui Herr Direktor din romanul „La Medeleni”, de Ionel Teodoreanu (Deleanu) ■Mijlocul de transport în comun în care se aflau bunica și nepotul din schița lui I.A. Bassarabescu „Bunica” ■Împreună. **2)**Rol feminin din filmul „Nepoții gornistului” (1953), interpretat de Eugenia Bădulescu ■„Toate mutrele acestea sunt pretinse de.../Toată greco-bulgărima e nepoata lui Traian!”, versuri din „Scrisoarea III”, de Mihai Eminescu. **3)**Unul din nepoții lui Simion Bologa, frate mai mare cu Lucian Bologa, evocat de acesta în „Hronicul și cântecul vârstelor”, din 1946 ■Cea, care se întoarce! **4)**Nepoata acestei femei este Carmen Anta din piesa „Ciuta”, de Victor Ion Popa, piesă în care mai apare și nepotul doctorului Micu, Octav Șoimu ■Caietul cu fotografii al tușei Zina în care puteau fi văzuți părinții, unchii, nepoții și verii lui Mișu, nepotul Zinei și al lui Iancu, din proza „La tușa Zina”, de I.A. Bassarabescu. **5)**Apare vărul! ■Reflexiv în nisip! ■Efigii (înv.). **6)**Bunica celor trei nepoți descrisă de Ionel Teodoreanu „În casa bunicilor”, „o bunică topindu-se, în fond, după nepoțel” ■La o mătușă! **7)**„American Council of Life Insurers” (siglă) ■Montan. **8)**Actor englez de teatru și film, a jucat în filmul „Căsătoria ideală”, 1946 (David) ■Interpretul rolului Miron din filmul românesc „Nepoții gornistului” (Iurie).

9)I-a dat viață pe ecran lui Bică în filmul „Maiorul și moartea”, 1967, realizat după o nuvelă a lui Ion Băieșu, în care mai apare și un nepot al bogătașului care ascunsese trei casete cu bijuterii într-un seif și venise să le recupereze (Mircea) ■Nepotul care nu putea să spună „Râu, rățușcă, rămurică”. 10)Iar, în vechime ■Al treilea fiu al cuplului Adam și Eva (leg.) ■Fecior din Banat. 11)Nepotul lui Dedal care a inventat compasul și ferăstrăul (mit.) ■Nepoata lui Ghiță Samson, pe linie maternă, studentă la litere, la Universitatea din Iași din „Oameni din lună”, de Mihail Sadoveanu.

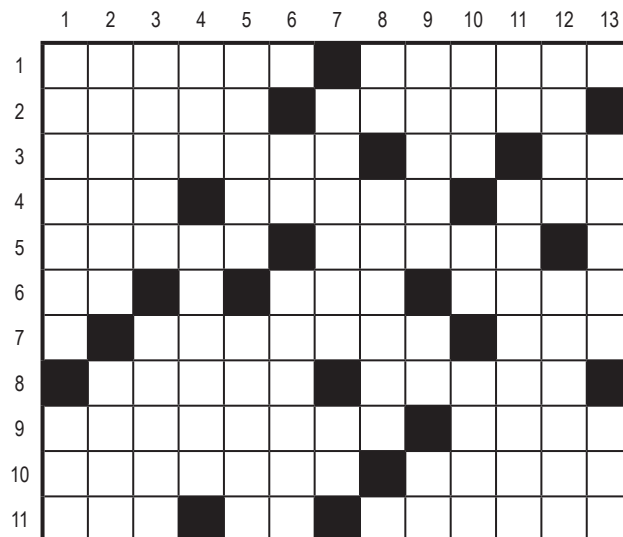
VERTICAL: 1)Prozator și dramaturg român, care în „Bunicul” îi descrie pe cei doi nepoți, „roșii și bucălăi”, iar în „Bunica” pe nepotul care-i sărea înaintea „cum dăschidea poarta” (B. Șt.). **2)**O nepoată a lui Vichentie din proza „Pildele lui cuconu Vichentie”, de Mihail Sadoveanu ■Discipol. **3)**Nepotul lui David și al Nastasiei Creangă din „Amintiri din copilărie”, de Ion Creangă ■Nepoata Eleonorei din nuvela „Bijuterii de familie” a lui Petru Dumitriu. **4)**Perioadă de timp ■Copilul de cincisprezece ani, orfan de mamă, crescut de „dădaca cea bătrână” Anghelina, nepot al mătușii Leona și al uncheșului Haralambie din „Nada Florilor”, de Mihail Sadoveanu. **5)**În cartea „M-am făcut tata-mare”, acest scriitor o descrie pe nepoata Luiza (Nicuță) ■Femeile prezente la cununii sau la botezuri. **6)**Verișoara mai mare a povestitorului din „Ispita” a lui Mihail Sadoveanu ■Apar nepoții! **7)**Insulă coraligenă în Strâmtoarea Torres ■Consiliul Local Deva (siglă) ■Ultimele nepoate! **8)**Nicolae Oprea ■Amintim doar doi nepoți ai acestei mătuși din romanul „Desculț”, de Zaharia Stancu: pe Rita și pe Darie. **9)**Roman de Pearl S. Buck, care se încheie cu constatarea: „-Uite verișoară: nu mai cred că sunt plină de păcate cum credeam odată, verișoară – uite-mi nepotul!” ■Nepoata doamnei Dragomirescu din piesa lui Horia Lovinescu „Citadela sfărâmată”. **10)**Nepotul lui Mihai Viteazul din romanul de capă și spadă „Cavalerii”, de Ioan Dan ■Bătrâna descrisă de nepot: „Cu părul nins, cu ochii mici/Și calzi de duioșie” și care „Căta la noi așa de blând,/Senină și tăcută” în poezia omonimă a lui Șt.O. Iosif. **11)**Omul cu nepoți (var.) ■Literă din alfabetul chirilic.

Dicționar: TABE, EAR, SET, ERUB, EATI.

Dezgăriti rebus: BUNIC: STOICA, MOS, TEODOREANU, AT, INGINER, NEPOTI, SI, CARTI, TATA, U, EU, MAC, N, HOLBAN, NA, BAT, UTAHU, UB, ARES, CU, NANA, IELAN. NEPOTI: DAN, TREN, CU, ELIZA, ROMAN, LICINIU, AEC, ANA, ALBUM, H, VA, IS, TABE, R, ELENCOU, US, ACLI, ALPIN, NIVEN, DARIE, CRISAN, RICA, EAR, SET, NAT, ACALE, EMA, I. **ÎN CASA BUNICILOR:** NEPOTI, SCOALA, ALECU, BLONDE, NESATUL, LE, MA, ONT, URAL, DNF, ACEAN, NEGRU, I, IU, L, OSC, AMSO, A, AVOCATI, ION, INIMA, IARNA, SPI-TERIE, OIRA, MOTANAS, LICEU, USA, IT, BABACA. **Spre bătrânețe:** TOMNATICĂ (motan + cătei). **Vârșnic:** BĂTRĂNCIOȘI (motani + braci). **Bătrâni:** MOȘNEAG (sorn + cegă). **Săritura calului:** De ce m-ați dus de lângă voi! / De ce m-ați dus de-acasă? / Să fi rămas factor la plug. / Să fi rămas la coasă. Octavian Goga.

ÎN CASA BUNICILOR

Ionel Teodoreanu

ORIZONTAL: 1)Copiii care vin în vizită la bunici: „cel mic, care are păr de aur creț și graseiază râzând cu toată fața [...], cel mijlociu, cu păr buclat de culoarea castanelor sălbatice și obraji de măicuță” și cel mare care „joacă barbut în banca repetenților din fundul clasei...” ■... instituția militară unde urma acesta să fie dat după toate cele întâmplare cu colegii, cu pedagogul și cu întregul colectiv didactic. **2)**Bunicul, care a fost procuror general și primar în Iași, „a fost decorat; decorațiile le ține bunica în șifonieră, și portretul bunicului, din salon, pe tot pieptul fracului” ■Pletele mezinului cu ondulări crețe. **3)**Flămând ■Pe ele ■Apare Măriuca! **4)**Aproape bont! ■Strigătele care însoțeau trasul cu pușca „în ciorile de pe crucea bisericii sfântului Ion Gură de Aur” ■Insecticid. **5)**Oraș în China ■Caii „cu coamă și coade de fată care s-au lăut” înhămați la trasura cu care au venit părinții și copiii la bunici în vizită și conduși de „un muscal numai de catifea, ca un mitropolit cu șapcă” (sg.). **6)**Chiot ■Popor antic din Italia ■„Apollo Mission Simulator for Orbiter” (siglă). **7)**În fruntea acestui colegiu de magistrați, bunicul a fost o perioadă decanul lor ■Numele copilului mijlociu (nedim.). **8)**Mijlociul care a rămas „teafăr ca prin minune”, neîmbronăvindu-se, „va fi expedit de mama la bunici. Se pregătește de plecare cu... mai grea decât picioarele...” ■„...de...”, cu ghetete și șoșoni”. **9)**„Farmacia” bunicii formată din „trei rafturi pline de sticle, sticlute, șipuri, flacoane, flaconașe, ploscuțe albastre, verzi, trandafirii; cutii, cutiuțe, pachete, pachetele, gavanoșele...” ■Joc popular românesc din Dobrogea. **10)**Patrupedul bunicului, doarme la picioarele acestuia, care „la masă stă lângă scaunul bunicului, ca în genunchi, privind cerul albastru de după ochelari”, își primește zilnic porția de lapte, în farfurioara lui, cu miez de pâine (dim.) ■Școala pe care a absolvit-o în cele din urmă nepotul cel mare, în ciuda amenințărilor că va fi transferat la o școală militară. **11)**Obloanele ei „se crapă pocnind și scârțâind ca un dulap care de ani și ani nu a mai fost deschis”, în miez de noapte

când nepotul mijlociu a venit la bunici lăsându-i pe frați în carantină la ei acasă ■ Ionel Teodoreanu ■ Tatăl bunicii care a dat cinci galbeni pe o „mândreță de șal de la Țarigrad”.

VERTICAL: 1) Cunoștința bunicii, „mai bătrână decât bătrânețea”, vine în vizită cu sania până la scară. Este tratată cu o ceașcă mare de cafea, cu dulceață de caise și cu rom. În gutuile ei din grădină cel mic dintre nepoți dă cu praștia ■ Smucit de la început! **2)** Bunica nepoților care „a fost și ea tânără, adică a fost mireasă când bunicul nu era bunic, când tata nu era tata, și când copiii tatei nu erau deloc” ■ Cetate străveche în Asia Mică (antic.). **3)** „Când este... la masă, motanul cade în mintea copiilor”, iar bunicul îl hrănește pe furis ■ Ana este alintată. **4)** Măsura lui Cuza ■ Produsul zaharos fabricat din caramel, miere, nuci aromate etc. ce stătea pe masa negustorului din hală „tolănită ca o cucoană mare pe-o blană de urs alb”. **5)** „Buruiana dracului” pe care o găsește bunica la nepot și-l ceartă spunându-i: „Am să dau o liturghie la biserică pentru sufletul tău” ■ Cum a fost popa Pădure primit în casa bunicilor de Iordan cu o dușcă de rachiu (inf.). **6)** Stau în turn! ■ Cum este admonestat nepotul de către bunică aproape la tot pasul, dar fără patimă. **7)** Căteaua copiilor care „se gudură, din coadă” ■ Iași (abr.). **8)** Scule! ■ Tema la istorie pe care nepotul o învață în „etacul bunicilor”, alături de aceștia și de motan, pentru că „tocmai mâini îl ascultă. Profesorul vrea să-l mai încerce înainte de-al pecetlui sub cinci”, având deja un patru. **9)** Elevul din aceeași clasă ■ Servește! ■ Notă muzicală. **10)** Inima lui Ionel! ■ Calificativul pe care-l dă popa Pădure lumii de față cu bunica, referindu-se la vorbele care circulau despre nevasta frizerului Blăgeanu (reg.) ■ Cal cu părul roșcat sau brun. **11)** Puse în ladă! ■ Ziua când „bunicul târguiește în Hală”, însoțit de domnul Buțirchi, fostul aprod al bunicului și soțul bucătăresei. **12)** „Un dulap zbârcit de... mahoniu cu o oglindă de ceață în luminiș” ■ „Dumnealui care îmi bate darabana în nuci” prins în capcana pusă de bunică în cămară, „sare între gratii ca o fetiță cu mingea”. Motanul bunicului nu i-a dat nici o atenție (var.). **13)** Doctoria pe care bunica o aplică nepotului pe obraz, „ceva cu vârful unui dop de sticlă, o pecete rece, din ce în ce mai rece. Și coșul s-a uscat” ■ Varietate de struguri.

Dicționar: DNF, OIRA, SMU, IPOS, ONE, AUA.

SPRE BĂTRÂNEȚE

(Rebo eliptic anagramat:
5 + (5) = 9)

VÂRSTNIC

(Rebo metagramă anagramată:

MXXXXX + XXXXX = 11)

Ș

BĂTRÂNUL

(Rebo eliptic anagramat:

4 + (4) = 7)

SĂRITURA CALULUI

DE	LA	SĂ?	N	M-AȚI	LÂN	FI
CA	FI	CE	COA	SĂ	G	DUS
MAS	SĂ.	A	O	DE	RĂ	GĂ
SĂ	DE-A	RĂ	T	VOI,	G	FE
O	I	M-AȚI	DE	MAS	A	DE
DUS	PLUG,	C	V	CE	CIOR	A

Pornind din caseta stânga-sus și urmând săritura calului de la jocul de șah, veți putea citi prima strofă din poezia „Bătrâni” înscrisă în silabe și numele autorului (8, 4) care a inclus-o în volumul său de debut din 1905, intitulat „Poezii”.

Careuri și enigme de
SERGHEI COLOȘENCO

Persoane de bună credință ce au contribuit în anul 2014 la protecția socială a membrilor Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad

În cadrul acestei secțiuni ne propunem a aminti **contribuția persoanelor fizice sau juridice** ce de-a lungul anului 2014 ne-au sprijinit fie material, fie intelectual în activitățile de protecție socială întreprinse sub egida Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza.”

În acest sens, menționăm faptul că **suma totală obținută din donații** în anul 2014 este de **290.553** lei la care au contribuit un număr de **1.700 persoane**, din care **60 persoane juridice** și **1.640 persoane fizice**.

În această categorie, înscriem și ajutorul venit din partea voluntarilor și colaboratorilor noștri, ce s-au implicat trup și suflet în activitățile culturale, sociale, sportive desfășurate de către asociația noastră.

Amintim totodată și contribuția unui număr de **929 persoane** ce au ales să direcționeze 2% din impozitul pe venit, sumă ce s-a ridicat în anul 2014 la cifra de **32.121 lei**.

Tot aici, înscriem și ajutorul oferit de către firma S.C. Confecții S.A. Bârlad ce a acordat unui număr de **620 de persoane membre C.A.R.P. cămăși** în valoare de **27.180 lei**.

Menționăm aici și ajutoarele sub formă de donație recepționate de către Casă și direcționate către diferite **cazuri umanitare, sociale**. În anul 2014, s-au oferit astfel de ajutoare unui număr de **13 persoane**, sprijin ce s-a ridicat la valoarea de **2.502 lei**.

Nu putem uita nici **entitățile juridice ce ne-au fost alături în anul 2014**, oferindu-ne ajutorul lor în mod sincer și dezinteresat, precum: Prefectura județului Vaslui, Consiliul județean Vaslui, Primăria municipiului Bârlad, primăriile din comunele unde Casa deține sucursale, Casa de Cultură a Sindicatelor „George Tutoveanu” Bârlad, Muzeul „Vasile Pârvan”, Teatrul „Victor Ion Popa,” Centrul „Mihai Eminescu,” Sindicatul Liber al Pensionarilor prin președinte Popa Catinca, Poliția municipiului Bârlad, Tipografia S.C. Irimpeș S.R.L., mass media locală și alții.

De asemenea, aducem pe această cale mulțumiri și celor **168 persoane** care au sprijinit manifestările dedicate aniversării a 116 ani de la înființare și a 60 de ani de la reorganizarea Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” ce au donat suma de **26.044 lei**.

Redăm mai jos toate aceste persoane ce au fost alături de Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” pe parcursul anului 2014, susținând demersurile întreprinse de către aceasta și adresăm pe această cale sincere mulțumiri și urări de sănătate și prosperitate.

SC Algo SRL - Alba Iulia	SC Iris Company - Bârlad
SC Alice & Cristi Farm SRL - București	Kaufland România SCS - Vaslui
SC AMC Vector SRL - Bârlad prin Hriscu Vlad Andrei	SC Maralcom SRL - Bârlad
SC An&An Consult – Grăjdeni prin Ciobanu Andrei	SC Matias SRL - Onești, județul Bacău
SC Apcost SRL - Dragomirești, județul Neamț	SC Mertecom SRL - Bârlad
SC Bionativ SRL - București	SC Metrorep SRL - Bârlad prin Roșu Ștefan
SC Casa Auto SRL - Iași	MM Cerasus Distribution - Vânători, județul Galați
Catană I I - Arad	SC Negocomis SRL - Bârlad prin Gifu Gheorghe
CMI Doctor Ichim Laurenția Adriana - Bârlad	SC Nextel Invest SRL - Focșani prin Pancu Daniel
CMI Doctor Ivan Aura Andreea - Bârlad	SC Nutrimag biostore SRL - Tulcea
CMI Doctor Dornianu Rodica - Bârlad	SC Nys Experience SRL - București
SC Confecții SA - Bârlad	SC Odelim SRL - Bârlad
SC Cormoran SRL - Vaslui prin Solomon Nicolae	SC Oted Grup SA - Iași
SC Cozelveimon SRL - Bârlad	SC Ovisim comercial SRL - Bârlad
SC Crismih SRL - Bârlad prin Mihăilă Cristinel	PFA Doctor Cojocaruc Lucian - Bârlad
SC Crizantema SRL - Bârlad	SC Pontica Investment SRL - București
SC Dacia Plant SRL - Sebeș, județul Alba	Romașc C Alexandru I.I. - Bârlad
SC Damar General Trading - București	SC Romeuro Service - Iași
SC Depal SRL - Sâmbotin, județul Vâlcea	SC Sano Vita SRL - Râmnicu Vâlcea
SC Echo Plus SRL - Timișoara	SC Sermeto SRL - Bacău
SC Electroinst Scînteie Bârlad prin Scînteie Cezar	SC Soiaprodukt SRL - Arghireș, județul Sălaj
SC Energoconstruct SRL - Bârlad	SC Stingtor SRL - Bârlad
SC Fares Trading SRL - Orăștie, județul Hunedoara	SC Tiparul SRL - Bârlad prin Stoian Neculai
SC Gamisoft SRL - Bârlad prin Silion Gabi	SC Tis Farmaceutic SA - București
SC Geliman SRL - Piatra Neamț	SC Tomis Ancuta 93 SRL - Bârlad
SC General business system SRL - București	SC Triton SRL - Iași prin Cocea Viorel
SC Gerocossen SRL - București	SC Vanbet SRL - Sălcioara, județul Vaslui
SC Good Days Therapy - București	SC Vegis SRL - Brașov
SC Green Power Distribution SRL - București	SC Verbo International SRL - București
SC Hofigal Export Import SA - București	SC Vertrantis SRL - Bârlad prin Rusu Mihaela

SC Zoldvadasz Internațional SRL - Belin, județ Covasna
 SC 3D Bioservsan SRL - Bârlad prin Cătănoiu Mugurel
 Alexandru Mioara - Sat Popeni, Comuna Zorleni
 Antofi Arina Geta - Sat Voinești, Comuna Voinești
 Antohi Romel - Sat Pogana, Comuna Pogana
 Apostol Alexandrina - Sat Tutova, Comuna Tutova
 Apostol Grigoriță - Sat Tutova, Comuna Tutova
 Avarari George - Sat Coroiști, Comuna Coroiști
 Bahrim Anca Nicoleta - Sat Raiu, Comuna Murgeni
 Barbu Tony - Bârlad
 Bădrăgan Ioan - Sat Popeni, Comuna Zorleni
 Bărbăscu Tanța - Sat Hălărești, Comuna Iana
 Băgu Laura - Sat Popeni, Comuna Zorleni
 Bejenaru Vrabie Sandu - Bârlad
 Berteza Ioan - Sat Ciocani, Comuna Ciocani
 Bizim Anica - Sat Popeni, Comuna Zorleni
 Bîgu Catinca - Sat Perieni, Comuna Perieni
 Bîrsan Luiza - Sat Voinești, Comuna Voinești
 Blănaru Maria Elena - Sat Mălușteni, Comuna Mălușteni
 Bogos Gina Anişoara - Sat Vişoara, Comuna Vişoara
 Boidache Cristinel Marius - Sat Hălărești, Comuna Iana
 Bolgar Cătălina - Bârlad
 Bolgar Lucian - Bârlad
 Boroş Dumitru - Bârlad
 Bosnea Catinca - Sat Hălărești, Comuna Iana
 Bostaca Ionel - Sat Gherghești, Comuna Gherghești
 Budeanu Maria - Sat Ciocani, Comuna Ciocani
 Budeanu Silvia - Sat Ciocani, Comuna Ciocani
 Burghilea Mihaela - Bârlad
 Butnaru Florin - Sat Vadurile, Comuna Iana
 Butunoi Veronica - Bârlad
 Buța Gena - Sat Blăgești, Comuna Blăgești
 Caloianu Gheorghe - Sat Ivești, Comuna Ivești
 Capră Dana Laura Rita - Bârlad
 Carp Mihai - Bârlad
 Cavaleru Maricel - Sat Fălciu, Comuna Fălciu
 Călin Ioan - Sat Gherghești, Comuna Gherghești
 Căpraru Gheorghe - Sat Gherghești, Comuna Gherghești
 Căpraru Oana Diana - Sat Lunca, Comuna Gherghești
 Căpraru Viorel - Sat Popeni, Comuna Zorleni
 Cărbăuț Elena Mădălina - Bârlad
 Cernat Romică - Sat Unțești, Comuna Bogdănești
 Chelaru Daniela Tița - Sat Popeni, Comuna Zorleni
 Chelaru Tatiana - Sat Popeni, Comuna Zorleni
 Chelaru Victoraș - Sat Popeni, Comuna Zorleni
 Chiriac Mitrița - Sat Popeni, Comuna Zorleni
 Chiriță Maricica - Bârlad
 Chituță Frosica - Bârlad
 Cilibiu Laurențiu - Bârlad
 Ciobîcă Paraschiva - Bârlad
 Ciobotaru Jănica - Orașul Agigea, județul Constanța
 Clime Ionel - Bârlad
 Clisu Cristian Paul - Bârlad
 Codreanu Catinca - Sat Hălărești, Comuna Iana
 Codreanu Elena - Bârlad
 Codreanu Tatiana - Bârlad
 Coman Maricica - Bârlad
 Comănescu Claudia - Bârlad
 Cozma Bogdan Ciprian - Bârlad
 Cozma Constanța Magdalena - Medic Bârlad
 Cozma Cristian Cătălin - Bârlad
 Cozma Ingrid Daniela - Bârlad
 Creangă Ion - Sat Iana, Comuna Iana
 Creangă Nicolae - Satul Șuletea, Comuna Șuletea
 Croitoru Aristotel Corneliu - Bârlad
 Damian Costică - Sat Epureni, Comuna Epureni
 Damian Felicia - Sat Epureni, Comuna Epureni
 Dima Dumitru - Bârlad
 Dima Elena - Bârlad
 Dobrea Rodica - Bârlad
 Dobrin Fănică - Bârlad
 Dobrin Ioan - Bârlad
 Dobrin Mihai - Sat Ciocani, Comuna Ciocani
 Dominte Adrian - Orașul Huși, Județul Vaslui
 Dominteanu Dana - Sat Voinești, Comuna Voinești
 Dulgheru Catinca - Sat Alexandru Vlahuță, Com Al Vlahuță
 Dulgheru Mitrița - Sat Alexandru Vlahuță, Com Al Vlahuță
 Dumitrașcu Catrina - Sat Hălărești, Comuna Iana
 Dumitrașcu Dumitru - Bârlad
 Dumitrașcu Edith Mirela - Bârlad
 Dumitrașcu Gheorghe - Bârlad
 Dumitrașcu Nicu - Orașul Huși, Județul Vaslui
 Dumitriu Silvia - Bârlad
 Enache Roxana - Bârlad
 Enache Silviu Aurelian - Bârlad
 Enea Cătălin - Bârlad
 Filip Paulina - Bârlad
 Filip Stelian - Bârlad
 Filiuță Ileana - Sat Mălușteni, Comuna Mălușteni
 Fitcal Mircea - Bârlad
 Fitcal Silvia - Bârlad
 Florea Elena - Bârlad
 Florea Maria - Sat Perieni, Comuna Perieni
 Florea Maria Elena - Bârlad
 Gavrilă Ionuț Constantin - Preot Comuna Frunțișeni
 Gavrilă Mariana - Bârlad
 Gavrilă Mirela - Sat Frunțișeni, Comuna Frunțișeni
 Gheorghiu Cătălin - Bârlad
 Gherghescu Laurențiu - Bârlad
 Ghiur Ecaterina - Sat Vinderei, Comuna Vinderei
 Ghiur Leonard - Sat Vinderei, Comuna Vinderei
 Ghiur Mădălina - Sat Vinderei, Comuna Vinderei
 Ghiur Radu - Sat Vinderei, Comuna Vinderei
 Gițu Maricel - Primar Comuna Pogana
 Gociu Eugen - Sat Ciocani, Comuna Ciocani
 Grădinaru Mihai - Bârlad
 Grădinaru Mona Larisa - Bârlad
 Grădinaru Rareș Ștefan - Bârlad
 Grigoraș Florin - Orașul Murgeni,
 Grigoraș Neti - Orașul Murgeni
 Grigore Doinița - Sat Banca, Comuna Banca
 Gudulea Aurel - Bârlad
 Guțu Maria - Bârlad
 Hazu Gheorghe - Bârlad
 Helgiu Alina Eugenia - Bârlad
 Hobjilă Aurel - Bârlad
 Hozu Lenuța - Sat Perieni, Comuna Perieni
 Hriscu Cristina Mihaela - Bârlad
 Hriscu Vlad Andrei - Bârlad
 Hrișcă Gabriela - Bârlad
 Huștiu Mariana - Bârlad
 Huzum Daniela - Sat Fălciu, Comuna Fălciu
 Ibănescu Nixon Neculai - Primar Comuna Gherghești
 Iftimie Lenuța - Sat Popeni, Comuna Zorleni
 Iftimie Virginia - Bârlad
 Ilie Mihaela - Sat Băcani, Comuna Băcani
 Iorgu Mihaela - Sat Popeni, Comuna Zorleni
 Irimescu Ioan - Bârlad
 Irimia Mihai - Gherghești
 Istrate Angela - Sat Hălărești, Comuna Iana
 Istrate Dorel - Sat Lunca, Comuna Gherghești
 Istrate Vasile - Sat Hălărești, Comuna Iana
 Ivan Adriana - Sat Zorleni, Comuna Zorleni
 Ivan Veronel - Sat Simila, Comuna Zorleni
 Ivașc Gheorghe - Sat Iana, Comuna Iana
 Leu Irina - Bârlad
 Lică Ion - Sat Tomești, Comuna Pogana
 Linguraru Jenică - Sat Fălciu, Comuna Fălciu
 Lipșa Viorel - Bârlad
 Lovin Alexandra - Sat Popeni, Comuna Zorleni
 Lovin Catinca - Sat Hălărești, Comuna Iana
 Lovin Gheorghe - Sat Hălărești, Comuna Iana

Macovei Maria - Sat Ciocani, Comuna Ciocani
 Macsim Gabriela - Bârlad
 Marin Alexandru - Bârlad
 Matei Constantin - Primar Comuna Băcani
 Maxim Mihaela - Bârlad
 Micu Claudiu Eugen - Bârlad
 Mihai Andrei Nicolae - Bârlad
 Mihai Lenuța - Bârlad
 Mihai Maria - Bârlad
 Mihai Nicolaie - Bârlad
 Mocanu Marieta - Zorleni
 Moisuc Maria - Bârlad
 Moraru Costel - Primar Comuna Puiești
 Munteanu Ionel - Primar Comuna Ciocani
 Munteanu Luminița - Bârlad
 Muntianu Maria - Bârlad
 Năstase Claudiu - Sat Ciocani, Comuna Ciocani
 Năstase Traian - Sat Ivești, Comuna Ivești
 Neagu Dorel - Sat Popeni, Comuna Zorleni
 Nechita Ioan - Bârlad
 Nedelcu Radu - Bârlad
 Nenița Andreea Ani - Bârlad
 Nenița Petru Sorinel - Bârlad
 Nestor Gabi - Bârlad
 Nica Daniel - Sat Roșiești, Comuna Roșiești
 Nica Maria - Sat Roșiești, Comuna Roșiești
 Nistor Dumitru - Bârlad
 Nistor Paraschiva - Sat Silișteea, Comuna Iana
 Parfene Constantin - Sat Șuletea, Comuna Șuletea
 Parfene Ioana - Sat Șuletea, Comuna Șuletea
 Patrichi Loredana Elena - Bârlad
 Pavel Livia - Bârlad
 Păvălașc Viorel - Sat Bogdănești, Comuna Bogdănești
 Perju Sebastian - Bârlad
 Petrea Claudiu - Bârlad
 Petrea Virginica - Sat Perieni, Comuna Perieni
 Pintilie Raluca Elena - Zorleni
 Pîslaru Camelia Georgiana - Grivița
 Popescu Eugen Florinel - Bârlad
 Potîrniche Daniela Elena - Bârlad
 Potîrniche Mărioara - Sat Ghidigeni, Com Ghidigeni, Jud Galați
 Potîrniche Virgil - Bârlad
 Prisecaru Vasile - Bârlad
 Prisecaru Victoraș - Sat Popeni, Comuna Zorleni
 Pruteanu Liliana - Sat Popeni, Comuna Zorleni
 Purcariu Paraschiva - Sat Fălcui, Comuna Fălcui
 Radu Eugen - Sat Puiești, Comuna Puiești
 Rădescu Liviu - Bârlad
 Rășcanu Carmen Mihaela - Bârlad
 Râncu Liviu Adrian - Bârlad
 Rîncu Georgeta - Bârlad
 Rîpan Adriana - Bârlad
 Rîpan Rodica - Bârlad
 Rîpan Sorin - Bârlad
 Roibu Veronica - Bârlad
 Romașc Nelu - Sat Voinești, Comuna Voinești
 Roșca Vasile - Primar Comuna Perieni
 Rusu Mihai - Sat Gherghești, Comuna Gherghești
 Scripcaru Ion - Sat Iana, Comuna Iana
 Staș Ioan - Bârlad
 Stavarachi Ghe - Sat Silișteea, Comuna Iana
 Stoica Adrian - Sat Bădeana, Comuna Tutova
 Stoica Dorina - Bârlad
 Stoica Lucian - Sat Zorleni, Comuna Zorleni
 Stupurac Maria - Bârlad
 Surugiu Paul (Fuego) - Comuna Snagov, județul Ilfov
 Șiberescu Tincuța - Bârlad
 131 membri CAR prin Pavel Livia
 50 membri Sucursala Băcani prin Ilie Mihaela
 50 membri Sucursala Viișoara prin Bogos Gina Anișoara
 30 membri Sucursala Iana prin Totolici Alina Mihaela
 29 membri Sucursala Coroiești prin Zanet Rodica
 25 membri Sucursala Banca prin Grigore Doinița
 20 membri CAR prin Lazăr Larisa
 18 membri CARP prin Potîrniche Daniela Elena
 2 membri CARP prin Chituța Frosica
 2 anonimi
 Șiberescu Viorel - Bârlad
 Șopalcă Marian - Bârlad
 Ștefănică Teofil - Preot Bârlad
 Talpă Aurica - Sat Popeni, Comuna Zorleni
 Talpă Milica - Sat Popeni, Comuna Zorleni
 Talpău Marieta - Bârlad
 Tănase Veruța - Bârlad
 Teodoru Tudorița Daniela - Bârlad
 Toma Mihaela - Bârlad
 Torcescu Ștefan - Bârlad
 Totolici Ionuț Adrian - Primar Comuna Iana
 Tudorașcu Paula Andreea - Sat Zorleni, Comuna Zorleni
 Tufaru Mihaela Loredana - Bârlad
 Țurcanu Gina - Sat Pogana, Comuna Pogana
 Țurcanu Lenuța - Popeni, Comuna Zorleni
 Țurcanu Nicu - Sat Pogana, Comuna Pogana
 Varga Cristian - Comuna Gheorghe Doja, județul Bacău
 Vartolomei Sergiu - Bârlad
 Vasilache Irina - Bârlad
 Vătămanu Aurica - Sat Recea, Comuna Iana
 Vizinteanu Ștefan - Urlați, județul Prahova
 Vrabie Mihaela - Epureni
 131 membri CAR prin Pavel Livia
 50 membri Sucursala Băcani prin Ilie Mihaela
 50 membri Sucursala Viișoara prin Bogos Gina Anișoara
 30 membri Sucursala Iana prin Totolici Alina Mihaela
 29 membri Sucursala Coroiești

Colectivul de redacție

- Gruia NOVAC
- Serghei COLOȘENCO
- Nicolaie MIHAI
- Gheorghe GHERGHE
- Petruș ANDREI
- Teodora ZALDEA - asistent relații cu publicul și comunicare
- Sorin BOCAN - operator i.t.

Tehnoredactare:

- Bogdan ARTENE

Adresa redacției:

CASA DE AJUTOR RECIPROC A PENSIONARILOR „Elena Cuza”
 Str. Nicolae Iorga nr. 7A, cod 731182, Bârlad, jud. Vaslui, et. 2, cam. 13
 Tel.: 0235 421 340, Fax: 0235-421.341, 0235-425.933
 E-mail: revista@carpbarlad.ro
 Web: www.carpbarlad.ro

Tipărit la S.C. IRIMPEX S.R.L. Bârlad
 ISSN 2247 – 3580 ; ISSN-L = 2247 – 3580

Responsabilitatea pentru conținutul textelor aparține autorilor.

